

Gemeente Weesp

Omgevingsvisie Weesp 2050

Eeuwenoud en Toekomstvast

Oktober, 2021

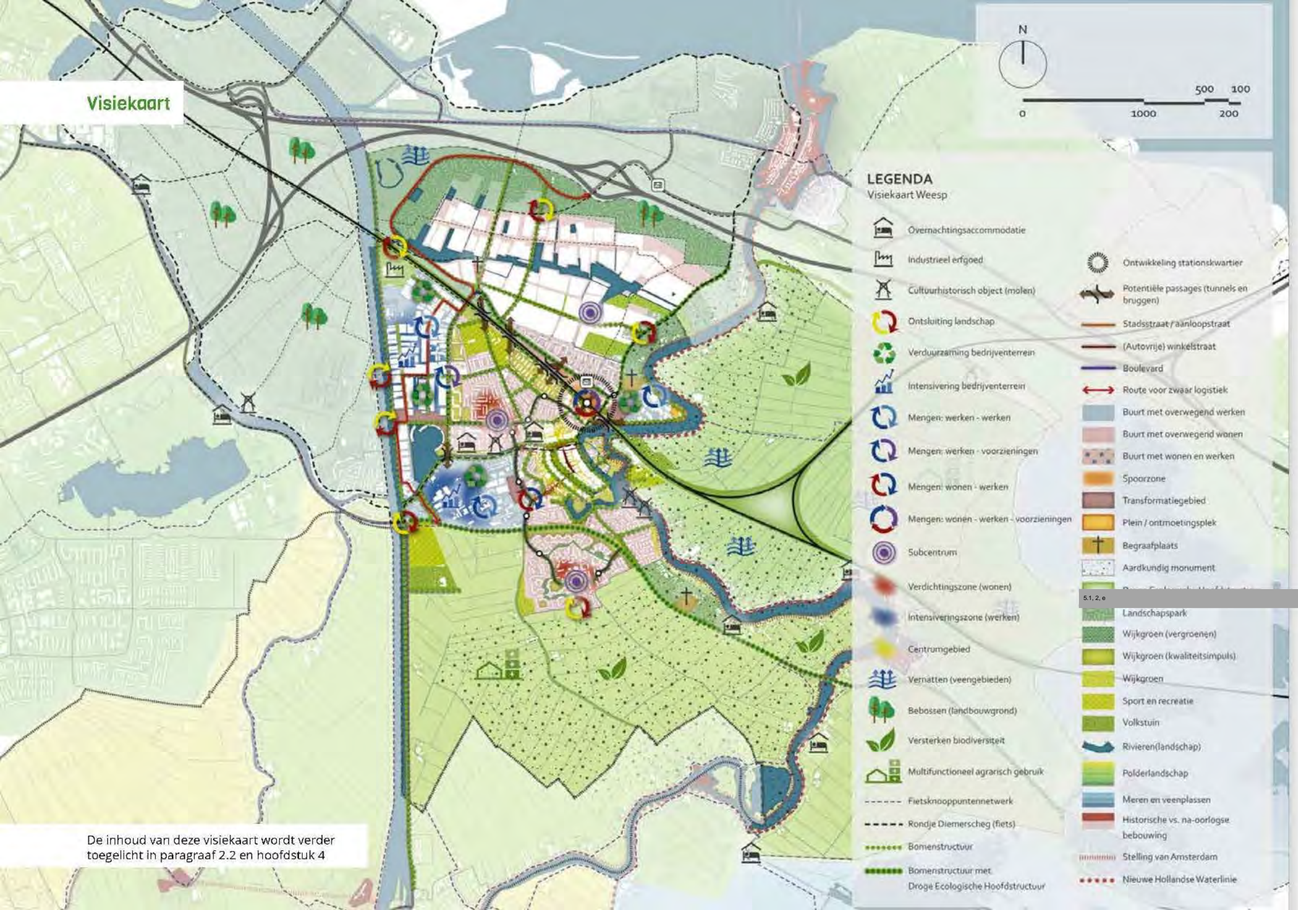

Inhoud

1. Inleiding 4
1.1 Omgevingswet 5
1.2 Omgevingsvisies Weesp en Amsterdam 5
1.3 Doelen van de Omgevingsvisie Weesp 7
1.4 Startnotitie en 14 kernwaarden 7
1.5 Vier kernopgaven 8
1.6 Totstandkoming Omgevingsvisie Weesp 10
1.7 De (on)voorspelbaarheid van de toekomst 11
1.7.1 COVID-19 11
1.7.2 Dertig jaar vooruit 11

2. Visie 14
2.1 Verleden, heden, toekomst 14
2.1.1 Verleden 14
2.1.2 Heden 18
2.1.3 Toekomst: wat komt er op Weesp af? 20
2.2 Visie 22

3 Participatie, samenwerking en afstemming 28
3.1 Participatie 28
3.2 Regionale samenwerking en afstemming 31
3.2.1 Wijzigingen ten gevolge van de fusie 31
3.2.2 Regio Gooi en Vechtstreek 31
3.2.3 Verstedelijkingsstrategie MRA 34
3.3 Relatie met Nationale en Provinciale Omgevingsvisies 34
3.4 Afstemming met organisaties 35

4 Beleidsagenda 36
4.1 Kernopgave I: Prettig en veilig wonen 38
4.1.1 Demografie 38
4.1.2 Wonen / verdichting 43
4.1.3 Voorzieningen 53
4.1.4 Openbare ruimte 58
4.1.5 Veiligheid en gezondheid 60
4.1.6 Groen 67
4.2 Kernopgave II: Economisch vitaal en ondernemend 76
4.2.1 Economie: bedrijven, detailhandel en horeca 76
4.2.2 Bereikbaarheid/mobiliteit 86
4.2.3 Recreatie/toerisme 96
4.3 Kernopgave III: Klimaatneutraal en klimaatbestendig 101
4.3.1 Energietransitie 101
4.3.2 Water 106
4.4 Kernopgave IV: Waardevolle leefomgeving en lokale identiteit 112
4.4.1 Landschap en cultuurhistorie 112
4.4.2 Landschap, veenweide, agrarisch gebruik 116

5 WAAR 126
5.1 I: Prettig en veilig wonen 126
5.2 II: Economisch vitaal en ondernemend 130
5.3 III: Klimaatneutraal en klimaatbestendig 132
5.4 IV: Waardevolle leefomgeving en lokale identiteit 134
5.5 NA 2040: 136
5.6 Netwerk 140

Bijlage 1: input omgevingsvisie weesp 144

Colofon 146

Deze Omgevingsvisie is als het ware de bruidsschat van Weesp voor de verbintenis met Amsterdam.

1. Inleiding

Voor u ligt de Omgevingsvisie van Weesp. Een uniek product: het is de eerste Omgevingsvisie van Weesp en tegelijkertijd ook de laatste van Weesp als zelfstandige gemeente. Weesp en Amsterdam hebben besloten om te gaan fuseren en als één gemeente verder te gaan. Na de geplande fusie in 2022, zal er dus nog maar één Omgevingsvisie zijn, die van Amsterdam. Deze zal dan ook betrekking hebben op het grondgebied van het huidige Weesp. De Omgevingsvisie van Weesp die nu voor u ligt, wordt na de fusie integraal overgenomen in die van Amsterdam.

Het maakt dit product des te belangrijker. Deze Omgevingsvisie is als het ware de bruidsschat van Weesp voor de verbintenis met Amsterdam. Doel van het maken van deze Omgevingsvisie is om Weesp zijn eigen identiteit te laten behouden. Daarom wordt vastgelegd wat de te behouden en nog te realiseren kwaliteiten en ambities van Weesp zijn. Wat maakt Weesp Weesp? Veel inwoners noemen de schaal, de overzichtelijkheid, de nabijheid van veel voorzieningen, het groen en landschap. Daarbij noemen ze bovendien dat deze voor de toekomst behouden moeten blijven. Deze Omgevingsvisie draagt bij aan dat behoud van kwaliteiten en kansen van Weesp.

1.1 Omgevingswet

Elke gemeente dient, op basis van de Omgevingswet die (naar verwachting) op 1 juli 2022 in werking treedt, een Omgevingsvisie op te stellen. De Omgevingsvisie komt in de plaats van o.a. structuurvisies, verkeers- en vervoersplannen en milieubeleidsplannen. De Omgevingsvisie bevat een integrale en strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. In deze visie worden zowel de kwaliteiten benoemd als de ambities en te realiseren plannen voor de fysieke leefomgeving. De wet stelt daarbij het bereiken en in standhouden van een veilige en gezonde leefomgeving als belangrijk maatschappelijk doel.

De Omgevingsvisie bevat vooral kwaliteiten, ambities en keuzes ("Zo'n stad willen we zijn"). In de Omgevingsvisie kan ook de manier waarop die ambities bereikt kunnen worden een plek krijgen. Een werkelijk juridisch afdwingbare regeling wordt in het Omgevingsplan gemaakt. Dit plan vervangt o.a. de huidige bestemmingsplannen. Het omgevingsplan bevat regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied.

1.2 Omgevingsvisies Weesp en Amsterdam

Iedere gemeente stelt één Omgevingsvisie vast voor het gehele grondgebied (art 3.1 Ow). Dat betekent dat vanaf het moment dat Weesp en Amsterdam bestuurlijk samengaan, er maar één Omgevingsvisie geldt. Het College van B&W en de gemeenteraad van Weesp hebben ervoor gekozen om vóór de bestuurlijke fusie een eigen Omgevingsvisie vast te stellen. Als afsluiting van de zelfstandige periode van de stad Weesp wil de gemeente haar nalatenschap een goede plek geven door de kwaliteiten van Weesp vast te leggen en daarnaast de ambities voor de langere termijn te verankeren.

De Colleges van B&W van Weesp en Amsterdam hebben in het Bestuurlijk Akkoord (7 februari 2020) vastgelegd dat de Omgevingsvisie van Weesp onverkort wordt opgenomen in de Omgevingsvisie van Amsterdam.

Als er tegenstrijdigheden zijn én het betreft het grondgebied van Weesp, dan prevaleert de Omgevingsvisie van Weesp. Als de uniformering van Amsterdams en Weesper beleid tegenstrijdigheden oplevert, en het betreft de Omgevingsvisie, dan prevaleert ook hier de Weesper Omgevingsvisie. Tegenstrijdigheden zullen er naar alle waarschijnlijk niet veel zijn. Amsterdam maakt bij haar Omgevingsvisie vijf strategische keuzes, waardoor de invloed op Weesp beperkt is: meerkernige ontwikkeling met Nieuw West, Noord en Zuidoost als nieuwe centra; groei binnen grenzen, door zoveel mogelijk verdichting binnen de eigen grenzen; duurzaam en gezond bewegen; rigoureuze vergroening door een sterke verbetering van het groen; en 'samen stad maken', het bevorderen van maatschappelijke initiatieven. Een "vacuüm periode" tussen de omgevingsvisies Amsterdam en Weesp is er niet. De Omgevingsvisie van Amsterdam heeft geen gevolgen voor die van Weesp; de omgevingsvisie van Weesp bepaalt.

Agglomeratie, regiokernen, dorpen en stadjes
In de Omgevingsvisie Amsterdam wordt voor de Metropoolregio Amsterdam een onderscheid gemaakt tussen drie typen verstedelijking, die elk een andere functie vervullen. Amsterdam is de grootste stad van de Metropoolregio. Samen met de gemeenten Zaanstad, Diemen, Ouder-Amstel en Amstelveen vormt Amsterdam één stedelijk

Het Grote Plein met Stadhuis/Museum Weesp

weefsel met meerdere kernen: de agglomeratie Amsterdam. Daarnaast worden de regiokernen onderscheiden. In een ring rond de agglomeratie liggen steden waar Amsterdam een nauwe functionele band mee heeft, alleen al door de forenzen die dagelijkse heen en weer pendelen. Dit zijn Hilversum, Hoofddorp, Haarlem, Purmerend, en de tweede grootste stad van de metropoolregio: Almere. Tot slot worden dorpen en stadjes onderscheiden. De kleinere dorpen en stadjes bieden andere woonmilieus aan, zoals het zeer gewilde centrum-dorpse woonmilieu. Zandvoort, Broek in Waterland, Weesp en Ouderkerk aan de Amstel zijn hier voorbeelden van. Het zijn relatief kleine kernen die vrij in het landschap liggen en juist die inbedding in het landschap is een belangrijk onderdeel van hun aantrekkelijkheid, vaak samen met de kleinschalige en levendige historische kernen.

1.3 Doelen van de Omgevingsvisie Weesp

De Omgevingsvisie bevat de doelen voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in Weesp. De visie wordt op vier manieren gebruikt:

- De beleidsdoelen in de Omgevingsvisie geven richting aan beleid en programma's voor specifieke thema's of gebieden en aan het nog op te stellen omgevingsplan waarin de regels voor de omgeving worden vastgelegd (het omgevingsplan is de opvolger van bestaande bestemmingsplannen en verordeningen).
- Burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties gebruiken de Omgevingsvisie als kader en inspiratie voor plannen en initiatieven. Hoe groter de bijdrage aan de beleidsdoelen, hoe kansrijker het initiatief.
- De gemeente gebruikt de Omgevingsvisie als toetsingskader om te bepalen in hoeverre een plan of initiatief bijdraagt bij de beleidsdoelen.
- De Omgevingsvisie biedt kaders voor toekomstige sturing van de gemeente.

De Omgevingsvisie Weesp 2050 zal na vaststelling de sinds 2014 vigerende structuurvisie Weesp (2013-2030) vervangen als beleidskader voor ruimtelijke plannen.

1.4 Startnotitie en 14 kernwaarden

Op 9 juni 2020 is de Startnotitie Omgevingsvisie Weesp door het College van B&W vastgesteld. Deze Startnotitie vormde het formele startpunt voor het proces dat leidt tot de Omgevingsvisie voor de gemeente Weesp. In deze startnotitie worden de aspecten van de fysieke leefomgeving aangeduid die kwaliteit, kenmerk, kans of dilemma voor Weesp vormen. In deze Omgevingsvisie worden deze aspecten uitgebreid besproken en zal worden aangegeven hoe Weesp er de komende decennia mee om wil gaan. De startnotitie legde dus nog geen positie vast of een richting waarin ambities of beleid zullen gaan, maar benoemde de onderwerpen en gaf inzicht in het proces waarmee wij de Omgevingsvisie wilden opstellen. De Startnotitie vormde ook het startpunt voor het gesprek met raad, bevolking, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Weesp.

In de startnotitie is ook ruim aandacht besteed aan de 14 kernwaarden van Weesp. Mede ter voorbereiding op het samengaan met een andere gemeente heeft Weesp in 2017 deze 14 kernwaarden vastgesteld. Hiermee kunnen de Weesper belangen worden geborgd bij de bestuurlijke fusie en de periode daarna. De 14 kernwaarden zijn opgenomen in het bestuurlijk akkoord dat op 7 februari 2020 door beide burgemeesters is ondertekend. Deze kernwaarden zijn na een intensief participatieproces geformuleerd en vormen de basis van de Omgevingsvisie.

1. Behoud en versterk de historische waarde van Weesp.
2. Behoud en versterk open (rivier)landschap.
3. Wonen: Toegankelijkheid woningmarkt.
4. Bedrijvigheid en economie: Weesp als werkstad en waterstad, belangrijke economische en recreatieve waarde, diversiteit.
5. Infrastructuur: verkeer en vervoer, openbaar vervoer verbeteren, bereikbaarheid.
6. Duurzaamheid: Weesp energieneutraal in 2030.
7. Het huidige voorzieningenniveau blijft behouden.
8. Huidige sociale voorzieningenniveau moet in stand blijven.
9. Gemeenschapszin en het gemeenschapsgevoel in Weesp wordt actief bevorderd.
10. Gemeentelijke belastingen blijven op een betaalbaar niveau.
11. De gemeentelijke dienstverlening blijft minimaal op het huidige kwaliteitsniveau.
12. Afstand tussen burger en bestuur blijft zo kort mogelijk, ruimte voor eigen initiatief.
13. Veiligheidsniveau blijft behouden.
14. Geleidelijk proces toekomstvisie: Ambtelijke en bestuurlijke overgang.

1.5 Vier kernopgaven

De Omgevingsvisie Weesp heeft een tijdshorizon tot 2050, met aandacht voor ruimtelijke investeringen voor de langere termijn. Het is noodzakelijk dat Weesp, naast de kernwaarden die het vertrekpunt vormen, strategische opgaven centraal formuleert. Daarom zijn in de Startnotitie Omgevingsvisie Weesp (vastgesteld door het College van B&W op 9 juni 2020) vier strategische kernopgaven geformuleerd. Deze kernopgaven vormen de kapstok van de Omgevingsvisie.

1. **Prettig en veilig wonen**
2. **Economisch vitaal en ondernemend**
3. **Klimaatneutraal en klimaatbestendig**
4. **Waardevolle leefomgeving en lokale identiteit**

Veel van de eerder vastgestelde kernwaarden zijn onder te brengen in deze opgaven (zie tabel 1). Een aantal kernwaarden heeft geen directe link met de fysieke leefomgeving en wordt bij de verdere totstandkoming van de Omgevingsvisie buiten beschouwing gelaten.

	Kernopgaven			
	1 Prettig en veilig wonen	2 Economisch vitaal en ondernemend	3 Klimaat-neutraal en klimaat-bestendig	4 Waardevolle leefomgeving en lokale identiteit
1. Behoud en versterk de historische waarde				●
2. Behoud en versterk open (rivier)landschap				●
3. Wonen: Toegankelijkheid woningmarkt	●			
4. Bedrijvigheid en economie		●		
5. Infrastructuur: verkeer en vervoer, ov verbeteren		●		
6. Duurzaamheid: weesp energieneutraal in 2030			●	
7. Instandhouding huidig voorzieningenniveau	●			
8. Instandhouding huidig sociale voorzieningen-niveau	●			
9. Gemeenschapszin en het gemeenschapsgevoel				
10. Gemeentelijke belastingen blijven betaalbaar				
11. Gemeentelijke dienstverlening op huidig kwaliteitsniveau				
12. Afstand tussen burger en bestuur blijft kort				
13. Veiligheidsniveau blijft behouden	●			
14. Geleidelijk proces toekomstvisie				

Tabel 1: De kernopgaven ten opzichte van de 14 kernwaarden (uit Startnotitie Omgevingsvisie Weesp, 2050, pagina 18)

1.6 Totstandkoming Omgevingsvisie Weesp

De Omgevingsvisie is tot stand gekomen door input vanuit verschillende hoeken. De basis voor de Omgevingsvisie zijn de 14 kernwaarden en de Startnotitie Omgevingsvisie Weesp. De verdere inhoud is tot stand gekomen door uitgebreide analyses, afstemming, input vanuit de Weespers en recent vastgesteld beleid. Daarbij is het uiteindelijke resultaat een weergave van diverse afwegingen van waarden en ambities op de verschillende thema's (zie de schematische weergave hiernaast).

Omgevingseffectrapportage

Voor een Omgevingsvisie geldt dat deze, indien hij kaderstellend is, voorzien moet zijn van een Omgevingseffectrapportage (OER). Deze OER heeft dezelfde functie als een Milieueffectrapportage (MER), het verschil is de brede reikwijdte door niet alleen de milieueffecten in beeld te brengen maar ook omgevingseffecten op gebied van duurzaamheid, leefbaarheid en gezondheid. De mate van kaderstellendheid, met andere woorden hoe gedetailleerd de Omgevingsvisie ontwikkelingen vastlegt, en hoeveel ruimte er nog is in de definitieve invulling van wensen, plannen en ambities, bepaalt of er een OER moet worden opgesteld. Bij plannen en programma's is een MER altijd nodig.

Bij de opstelling van deze Omgevingsvisie is afgezien van het opstellen van een OER omdat alle richtinggevende uitspraken voortkomen uit eerder door de raad vastgelegde prioriteiten zoals in de 14 kernwaarden van Weesp, dan wel in de toekomst vertaald zullen moeten worden in plannen en programma's om die voorgestelde richtingen verder in te vullen. In dat onderdeel van het proces zal dan een OER worden opgesteld.
Voor nieuwe ruimtelijke, programmatische en beleidsmatige keuzes zal bij verdere ruimtelijke planvorming eventueel (daar waar wenselijk en/of nodig) een mer procedure worden doorlopen. Deze Omgevingsvisie is in de zin van de Omgevingswet meer agenderend, gemaakte keuzes zullen bij verdere invulling concreet gemaakt worden. Op dat moment is een OER aan de orde en ook zinvol.

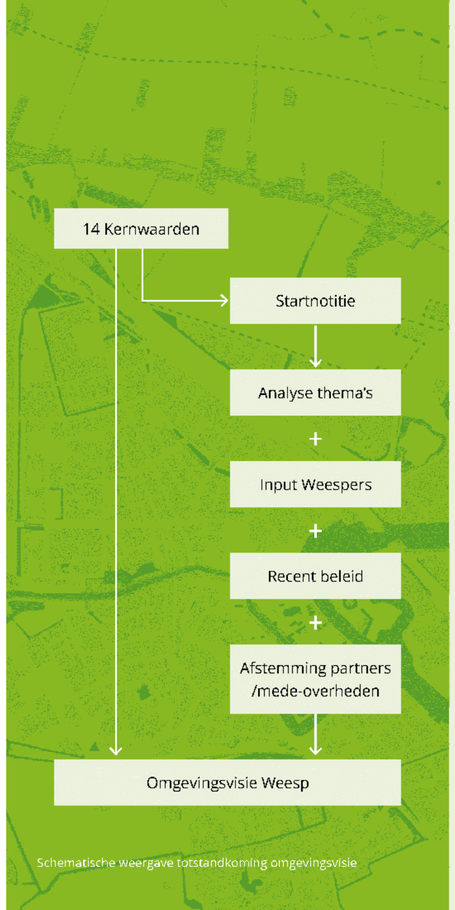

Schematische weergave totstandkoming omgevingsvisie

1.7 De (on)voorspelbaarheid van de toekomst

1.7.1 COVID-19

De totstandkoming van deze Omgevingsvisie vindt plaats in de periode dat vrijwel de hele wereld in de ban is van het COVID-19 virus. Berichten over aantallen ziekenhuisopnames, overledenen, toenemende besmettingen komen uit veel landen. Ook Nederland is op het moment van schrijven nog niet van het virus af, hoewel het inmiddels de goede kant op gaat.

De vraag is welke invloed het virus op de langere termijn zal hebben en of het effect heeft op de in deze Omgevingsvisie op te nemen ambities en prioriteiten van Weesp. Wij zijn er van uitgegaan dat het virus een aantal zaken blijvend zal veranderen. Zo hebben veel bedrijven en organisaties ervaren dat thuiswerken ook veel voordelen biedt. Het aantal vervoersbewegingen neemt af en de digitale manieren om elkaar te ontmoeten zijn weliswaar niet ideaal, maar blijken goed te werken. Mogelijk wordt er in de toekomst een groter deel van de werkweek thuis gewerkt.

We zijn ons bewuster geworden van het belang van de inrichting van de openbare ruimte en hoe wij en onze medegebruiker zich daarin (kunnen) bewegen. Daarnaast heeft de pandemie ons doen realiseren dat de mens kwetsbaar is. In dit geval voor een bepaald virus, maar er is een besef dat er ook andere (of soortgelijke) bedreigingen mogelijk zijn. De plek in deze Omgevingsvisie voor factoren die de gezondheid bevorderen en ruimte geven aan voorzieningen die de gezondheid bewaken zal door COVID-19 wellicht wat prominenter zijn dan zonder het virus.

1.7.2 Dertig jaar vooruit

Deze Omgevingsvisie geeft een visie op de toekomst over dertig jaar, dus tot 2050, maar heeft daarbij niet de pretentie een blauwdruk of voorspelling te geven hoe Weesp er in 2050 uitziet. Het aantal scenario's is schier oneindig. Een vergelijking met dezelfde periode in het verleden, dus terugkijkend op 1990, is leerzaam. Weinigen zullen toen hebben voorzien wat de dominante thema's van nu zouden zijn: het internet stond in de kinderschoenen; de mondialisering was net begonnen; klimaatverandering was nog geen issue; massatoerisme bestond nog niet.

Ontwikkelingen kunnen heel erg snel gaan. De invloed van Covid-19 spreekt boekdelen. De bloeiende economie van Nederland beland-de plotsklaps in een recessie (zie ook volgende paragraaf). Klimaatveranderingen kunnen versneld doorzetten, waardoor Weesp grote problemen met hitte, droogte, en wateroverlast kan krijgen. De trend naar kleine huishoudens kan doorzetten en wellicht bestaat het merendeel van de Weesper huishoudens over dertig jaar uit eenpersoonshuishoudens. Wetgeving kan veranderen, de huurwetgeving kan bijvoorbeeld worden geliberaliseerd. De trend is nu gericht op regulering met grote invloed op de woningmarkt. Daarnaast krijgen gemeenten ook grotere beleidsvrijheid om volgens decentrale regelgeving gemotiveerd te mogen sturen op de samenstelling van de woonruimtevoorraad.

Middenboven Weesp met links de nieuwbouw. Linksboven de Vecht. Rechtsboven de Aetsveldsche Polder. Onder Weesp het Amsterdam-Rijnkanaal en Driemond. In het midden het pompstation van het waterleidingbedrijf Weesperkarspel (september 1969).

De processen in de ruimtelijke ordening gaan over het algemeen traag, maar op de lange termijn kunnen de gevolgen verstrekkend zijn. De functies wonen, werken, recreëren kunnen de komende jaren bijvoorbeeld een volledig andere invulling krijgen.
Het aanwijzen van bestemmingen ten behoeve van functies wordt daarmee veel complexer. Gebouwen moeten flexibel worden gemaakt om verschillende soorten activiteiten onderdak te kunnen bieden. Enkele voorbeelden:

- **Woningen.** In een klassieke situatie wordt een 'woning' als woning gebruikt: er wordt geslapen, gegeten, en het privéleven speelt zich er af. Het thuiswerken zou een grote vlucht kunnen gaan nemen, waarbij huizen deels kantoor worden.
- **Winkels**. Het winkelbestand zal een belangrijke transformatie ondergaan. Steeds meer spullen zullen via internet worden besteld. Winkels zullen verdwijnen en/of zich moeten aanpassen. Een voorbeeld: boekhandels hebben tegenwoordig al een koffiehoek. Ze kunnen hun activiteiten echter ook uitbreiden met lezingen en educatie.
- **Bedrijven.** De klassieke maakindustrie 'met machines en een schoorsteen' wordt steeds schoner. Hierdoor kunnen steeds meer functies met elkaar worden gecombineerd.

De betekenis van bovenstaande voor de Omgevingsvisie Weesp is niet goed weer te geven. De kracht waarmee ontwikkelingen doorzetten is immers niet op voorhand aan te geven. Een mogelijke conclusie is dat een algemeen criterium als 'flexibiliteit' meer ruimte zou kunnen krijgen.

Daarnaast geeft deze Omgevingsvisie een aantal keuzes en prioriteiten weer die in Weesp worden gesteld. Een voorbeeld: het realiseren van meer en beter groen draagt bij aan de gezondheid in, en de leefbaarheid van Weesp. Dat is een keuze die nog belangrijker wordt als mensen meer thuis gaan werken. Die keuze is dus, onafhankelijk van sommige onzekere ontwikkelingen, verstandig.

Tegelijkertijd zijn de principes voor de ruimtelijke inrichting/fysieke domein weinig veranderd. We wonen en werken het liefst in een mooi vormgegeven buurt. Waarden/behoeften hiervoor zijn weinig aan verandering onderhevig. Bouwstenen hiervoor zijn nog hetzelfde: we hebben nog steeds wegen nodig, voetpaden, woningen, kantoren, ov, voorzieningen. De verhouding daartussen kan wel veranderen. Zo is de inrichting vanaf de jaren 60 steeds meer gericht geraakt op de auto. En nu vinden we andere (duurzamer) vormen van mobiliteit belangrijker. We ontmoeten elkaar nog steeds op straat. Het idee van de stad bestaat al honderden, zo niet duizenden jaren en daar is in al die tijd weinig aan veranderd. De samenstelling, compositie en uitgangspunten zijn wel aan de tijd onderhevig.

Weesp is Weesp,
en Weesp blijft
Weesp.

Maar Weesp
staat niet stil.

2. Visie

Weespers zijn trots op Weesp. Oorspronkelijke Weespers en nieuwe Weespers weten de stad te waarderen. En dat is niet zo gek. Weesp heeft een eigen identiteit. Een stad met een dorps karakter, een dorp met een stads karakter. Het karakteristiek historisch centrum en een prachtige ligging aan de Vecht geven Weesp het eigen, bijzondere karakter. En als kers op de taart de oude vesting. Niet voor niets zeggen velen dan ook dat Weesp Weesp moet blijven.

2.1 Verleden, heden, toekomst

2.1.1 Verleden

Weesp is een stad aan de Vecht, een vestingstad met een historisch centrum dat goed bewaard is gebleven. Het grondgebied van Weesp wordt al meer dan 2000 jaar bewoond en werd rond 1150 Wispe of Wesopa genoemd. Eerste bewoningsporen stammen zelfs uit de IJzertijd. Omdat Weesp strategisch ligt aan de Vecht, die in de middeleeuwen de grens tussen Utrecht en Holland vormde, was het al vroeg een belangrijke vesting. Weesp ontving in 1355 stadsrechten.

Vestingstad Weesp is onderdeel van de Oude- en Nieuwe Hollandse Waterlinie en van de Stelling van Amsterdam. Nu nog zijn de omwalling en bastions in het stratenpatroon herkenbaar. Verder is het Torenfort uit de tijd van de Nieuwe Hollandse Waterlinie bewaard gebleven en de houten huizen in de voormalige vuurlinie, die bij oorlogsdreiging direct afgebroken konden worden. De historie is voelbaar en zichtbaar in Weesp.

Karakteristieke houten huizen in de voormalige vuurlinie langs de Utrechtseweg

Weesp heeft zowel perioden van bloei als verval meegemaakt. Vanwege het schone Vechtwater ontstond aan het einde van de middeleeuwen een enorme bierbrouwindustrie. Samen met de later opgekomen jeneverproductie heeft de productie hiervan grote economische voorspoed gebracht.

De (voorgangers van de) drie overgebleven molens, de Vriendschap, d'Eendragt en 't Haantje, spelen ook een belangrijke rol in de historie van Weesp als, respectievelijk van origine, moutmolens (De Vriendschap en d'Eendragt) voor de bierbrouwindustrie en jeneverproductie en als slijp- en zaagmolen ('t Haantje).

1200-1700

1700-1800

1800-1900

Stedelijke ontwikkeling in Weesp deel 1 (1200-1950)

1900-1950

Van 1759 tot 1769 werd het eerste Nederlandse porselein in Weesp gemaakt, in een voormalige jeneverstokerij aan de Kromme Elleboogsteeg. De Weesper porseleinfabriek leverde al in de vroege productiejaren porselein van hoge kwaliteit. Na verloop van tijd bleek de buitenlandse concurrentie toch te sterk en ging de porseleinfabriek failliet in 1769.

In de 19e eeuw ging het minder goed met Weesp en was er veel verval in de stad. In de jaren veertig van de 19e eeuw leidde dit zelfs tot opstanden. Vanaf 1850 brak er weer een periode van bloei aan, die voornamelijk te maken had met de komst van de Van Houten chocoladefabriek naar Weesp.

2.1.2 Heden

Weesp heeft veel van het verleden behouden, maar heeft zich vanzelfsprekend aangepast aan de tijd. De ligging aan de Vecht is dezelfde, de functie van het water is echter veranderd van transport en verdediging naar recreatie en watersport. Het historisch centrum, de schansen, de vuurliniehuisjes: het centrum van Weesp ademt nog steeds de sfeer van een vestingstad. Het bebouwde gebied van Weesp is in de 20e eeuw behoorlijk uitgebreid met Zuid (vanaf jaren '20), Hogewey (vanaf jaren '50), Aetsveld (jaren '80), Leeuwenveld (jaren '90) en de nieuwste grote uitbreiding van Weesp: de wijk Weespersluis (vanaf 2019).

1950-2000

2000-2020

Stedelijke ontwikkeling in Weesp deel 2 (1950-heden)

1200-2020

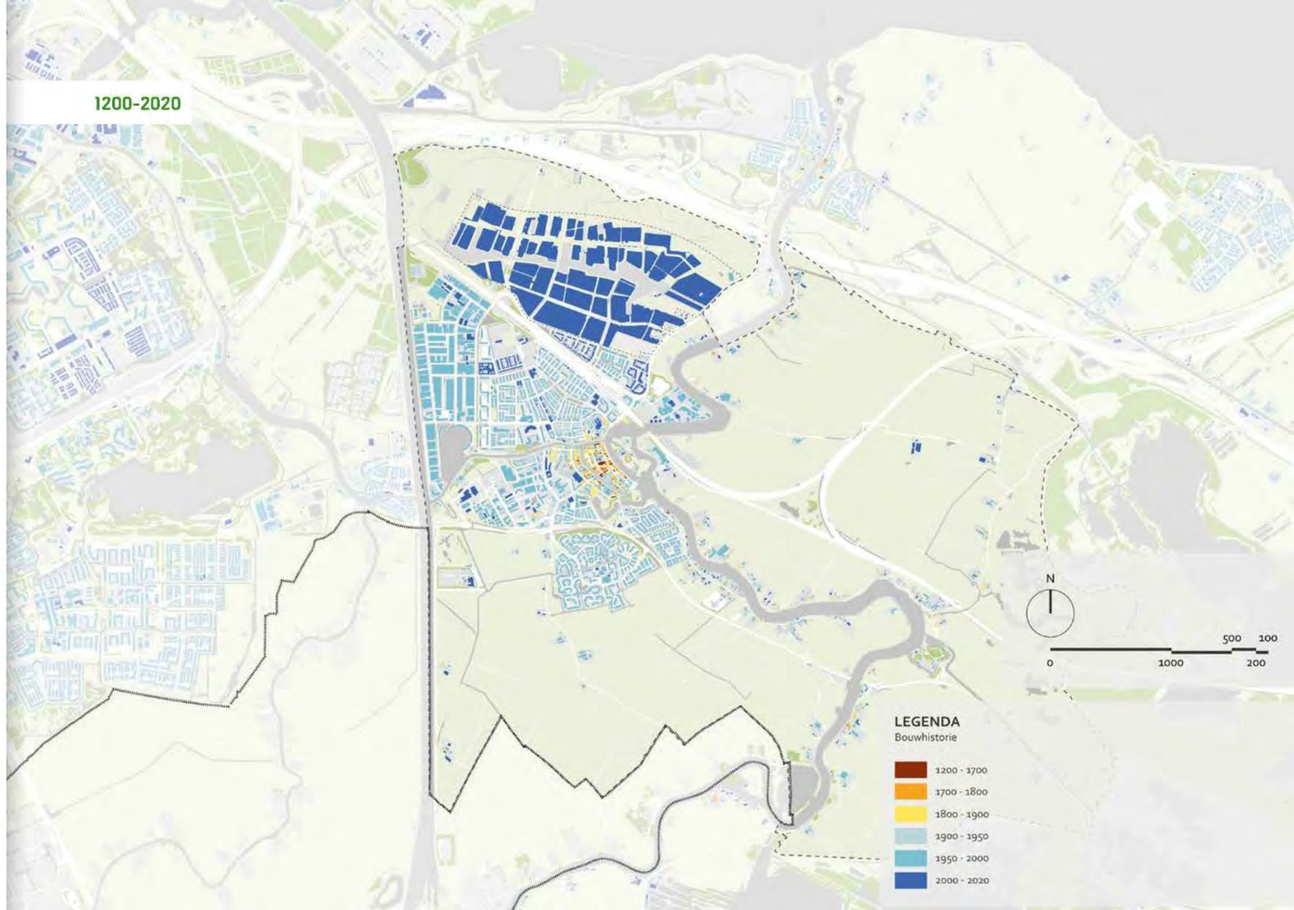

Weesp heeft een aantal unieke kenmerken die de stad zijn lokale identiteit geven. De landschappelijke inpassing met aan vrijwel alle kanten het open landschap met veel uitzicht en groen. Het historisch centrum en de vesting echoën het verleden, toen Weesp vanwege de strategische ligging een belangrijke rol speelde in de verdediging van het achterland. De overwegend lage bebouwing is een grote kwaliteit. Weesp kenmerkt zich door overzichtelijkheid. Alle voorzieningen zijn dichtbij, horeca en winkels goed bereikbaar.

Weesp ligt centraal tussen enkele steden in de noordelijke Randstad: Utrecht, Almere, Hilversum en Amsterdam. Weesp is een knooppunt van infrastructuur en goed verbonden met andere delen van Nederland. Dat trekt (nieuwe) ondernemers aan. Weesp heeft daarom relatief veel bedrijventerreinen met (mede) een regionale functie. Overigens is dat ook een gevolg van de industriële bloei die Weesp lange tijd heeft gekend.

2.1.3 Toekomst: wat komt er op Weesp af?

Er zijn veel ontwikkelingen waar Weesp, net als vele andere gemeenten, mee te maken krijgt. Weesp groeit en de populariteit van de stad als woonplaats is groeiende. Niet in de laatste plaats ingegeven door een grote vraag naar woningen in de Metropoolregio Amsterdam en de nabijheid van Amsterdam. De groei, op dit moment vooral veroorzaakt door de realisatie van de wijk Weespersluis, zorgt op zichzelf voor uitdagingen. Hoe kan Weesp ervoor zorgen dat het een ongedeelde stad wordt / blijft? De populariteit van Weesp vertaalt zich ook in stijgende huizenprijzen en een grote instroom vanuit Amsterdam, maar ook van buiten de regio en Nederland. Dit, tezamen met een trend van vergrijzing, zorgt ervoor dat er niet voor iedereen plek is op de woningmarkt, de wachttijden voor sociale huurwoningen sterk oplopen en dat er te weinig doorstroming is.

Ook de druk op de werkgebieden groeit. Enerzijds door transformatie van bedrijven naar woningen en de behoefte aan meer woningen. Anderzijds door een groei van de bedrijvigheid. Het goed inpassen van werkgebieden en ruimte (blijven) bieden aan belangrijke economische functies is een uitdaging voor veel gemeenten en ook voor Weesp.

Klimaatverandering leidt tot extremer weer, en veroorzaakt hittestress, droogte, en wateroverlast. De energietransitie vraagt veel ruimte voor duurzame energieopwekking met zon en wind. Er is een toenemende concurrentie om het gebruik van de ruimte binnen Weesp. Groen, sociale voorzieningen, sportvelden en de auto vragen allen ruimte.

Veranderingen op het gebied van mobiliteit, waarbij andere mobiliteitsvormen en -concepten als gevolg van technologische ontwikkelingen hun intrede doen zullen onverminderd doorgaan. Dit zal ruimtelijke de nodige consequenties met zich mee brengen.

Tot slot gaat Weesp in 2022 fuseren met Amsterdam en wordt Weesp Amsterdams grondgebied. Deze fusie wordt met gemengde gevoelens aangezien. Het zal Weesp veel brengen, maar de zorg van sommigen is dat het Weesper karakter te Amsterdams wordt: teveel stad en te weinig dorp.

Zicht op de Lange Vechtbrug

2.2 Visie

Weesp blijft Weesp

Weesp is Weesp, en Weesp blijft Weesp. Maar Weesp staat niet stil. De hoofdboodschap van deze Omgevingsvisie is dat Weesp diverse uitdagingen en vraagstukken het hoofd zal bieden, maar dicht bij haar eigen identiteit blijft. Zodat de Weesper zich Weesper kan blijven voelen, en de nieuwkomer zich welkom voelt. Alles wat Weesp bijzonder maakt - de unieke ligging aan de Vecht, het groene landschap meteen om Weesp heen en haar rijke culturele erfgoed - wordt beschermd, versterkt én beter toegankelijk gemaakt. Weesp heeft de ambitie om blijvend deel uit te gaan maken van de groene corridor rond Amsterdam en Naardermeer. Dat past bij de positie van Weesp tussen de Diemerscheg en het Naardermeer. De overzichtelijkheid van Weesp is daarnaast een belangrijke kwaliteit die behouden moet blijven. Overzichtelijkheid die zich uit in de kleinschaligheid, de redelijk uniforme bouwhoogte, de ruime opzet. Het behouden van de kwaliteiten én de uitdagingen aangaan: dat is de opdracht voor deze Omgevingsvisie.

Weesp groeit rond het jaar 2020 hard, met de bouw van Weespersluis. Een dergelijke uitbreiding van de stad zal in de komende decennia niet meer plaatsvinden. Er is nog ruimte te vinden voor uitbreiding bínnen de bestaande grenzen van de bebouwde kom en we willen het kleinschalige karakter van Weesp beschermen. Doordat het verder bebouwen van landschap buiten beschouwing blijft en er wel diverse 'ruimtevragers' zijn, zullen er wel keuzes moeten worden gemaakt.

De ruimte kan maar één keer gebruikt worden. Hieronder worden vier ruimtevragers uitgewerkt. Deze kunnen soms gecombineerd worden, maar de inpassing zal zeker ook keuzes en prioriteiten vragen. In deze Omgevingsvisie worden die keuzes gemaakt, of er wordt aangegeven welke criteria bij toekomstige keuzes toegepast zullen worden.

Legenda | Visiekaart Weesp

(1) Woningbouw: inbreiding
Het landschap rondom Weesp is van grote waarde. Het uitbreiden van het bebouwd gebied doet afbreuk aan de diverse waarden die het landschap heeft. Er zullen wel nieuwe woningen nodig zijn in Weesp in de komende dertig jaar. We bouwen woningen voor alle inkomensgroepen, maar met een focus op betaalbare huur- en koopwoningen voor met name jongeren, starters, middenhuurders en senioren. Deze woningen zullen binnen de grenzen van het bestaand bebouwd gebied komen.
De toe te voegen woningen worden gerealiseerd door het afronden van de plannen in Weesp-sluis, het realiseren van de huidige voorgenomen transformaties van delen van bedrijventerreinen, en door op nieuwbouwlocaties binnen de stad woningen toe te voegen die passen bij het straatbeeld en de omgeving, met maximaal vijf bouwlagen[1] en hogere bebouwing waar dat stedenbouwkundig en welstandtechnisch passend is en niet tot onevenredige overlast leidt. Er zal geen hogere bebouwing in de historische binnenstad worden toegevoegd. De bouwhoogte in het beschermde stadsgezicht wordt situationeel bepaald. Toevoeging van woningen kan ook door sloop-nieuwbouw gebeuren waarbij meer woningen worden teruggebouwd dan er gesloopt zijn. Doel is een evenwichtige stad met gemengde wijken te maken door in wijken waar al veel goedkopere huurwoningen zijn voorrang te geven aan (duurdere) koopwoningen, en andersom sociale huurwoningen en starterswoningen toe te voegen in wijken met een relatief hoog aandeel (duurdere) koopwoningen. Daardoor kan ook de dynamiek op de woningmarkt verder versterkt worden. Maar zolang er in Weesp op basis van de inkomensverhoudingen geen overschot is aan betaalbare woningen (sociale huur en relatief betaalbare koop), mag de netto voorraad aan betaalbare woningen niet slinken. Doel met het toevoegen van woningen is om zgn. lange verhuisketens in gang te zetten. Het realiseren van 1 woning kan zo een reeks van verhuizingen initiëren, waardoor meerdere bewoners op een betere plek terecht komen (of hun eerste huis kunnen betrekken).
Daarnaast wordt vooral in het stationsgebied verdicht (naast verdichting in de subcentra) en kunnen in dat gebied hoogteaccenten worden aangebracht.

Deze toevoeging van woningen is naar verwachting voor de eerstkomende periode voldoende. Weesp is zuinig op het landschap, dus woningbouw buiten het bestaand stedelijk gebied wordt op dit moment niet overwogen. Mocht de behoefte aan extra woningen na het benutten van deze mogelijkheden zich toch aandienen, wordt eerst gekeken naar alternatieven buiten Weesp en vervolgens zorgvuldig gekeken naar locaties met de minste gevolgen voor de kwaliteiten van het landschap.
Inbreiding en verdichting gebeurt bij voorkeur niet in (openbaar) groen. Op deze manier houden we de stad leefbaar.

(2) Economische groei: dynamisch op de schaal van Weesp
Ook de groei van de werkfunctie van Weesp wordt (mede) bepaald door de schaarse ruimte. Weesp koestert de mix van werkgelegenheid die voor de inwoners een goede kans op een baan dicht bij huis betekent. Het aantal inwoners stijgt en om het niveau van werkgelegenheid op peil te houden, moet het aantal arbeidsplaatsen meegroeien. Die arbeidsplaatsen zijn deels gesitueerd op bedrijventerreinen en deels op andere locaties (kantoren rond het station, in woonbuurten gesitueerde bedrijvigheid). Een kwalitatieve analyse van de gewenste arbeidsplaatsen zal leren op welke locatie deze gerealiseerd zullen worden. Daarbij zal de mogelijkheid om bestaande bedrijventerreinen intensiever te gebruiken (bijvoorbeeld door optopping of ander gebruik van het maaiveld) kunnen leiden tot meer arbeidsplaatsen op de bestaande oppervlakte. Het oppervlak aan bedrijventerreinen is geen doel op zich, het belangrijkste is dat het gewenste aantal en soort arbeidsplaatsen kan worden gerealiseerd. Dat betekent dat bij intensiever gebruik van bedrijventerreinen (meer arbeidsplaatsen per hectare terrein) ruimte vrijkomt voor meer bedrijvigheid.

Woningbouw vindt, buiten lopende transformaties, dan ook niet plaats op de bedrijventerreinen. De bedrijventerreinen kunnen door beter gebruik en intensivering wel aan meer arbeidsplaatsen een plek geven, tezamen met het verder te ontwikkelen woonwerkgebied in het stationsgebied. We richten ons daarbij op de groei van het aantal banen voor alle opleidingsniveaus. Met name praktisch geschoolden zijn gebaat bij werkplekken dicht bij huis. Maar ook hoger opgeleiden vinden nu al werk in Weesp en dat zal ook blijven groeien. Sommige bedrijven horen bij Weesp, andere bedrijven kiezen voor Weesp vanwege de centrale ligging en de bereikbaarheid. De populariteit van Weesp als vestigingsplek voor bedrijven willen we handhaven.

Naast de ontwikkeling van het stationsgebied, die Weesp ten noorden en ten zuiden van het spoor functioneel beter met elkaar zal gaan verbinden, zetten we ook in op verbetering en intensivering van de verbindingen tussen noord en zuid. Het ondergronds brengen van het spoor is hierbij ook een reeds lang gekoesterde wens. Omdat die niet op afzienbare termijn vervuld zal worden is minstens een extra onderdoorgang onder het spoor noodzakelijk. Daarvoor zijn verschillende potentiële locaties.

Het accommoderen van bedrijven in Weesp vindt plaats in het besef dat verschillende ambities en wensen ook tot ruimtevragen leiden. Tegelijk is een goede verhouding tussen het aantal personen met of zoekend naar een baan (de werkzame beroepsbevolking) en het aantal arbeidsplaatsen (in 2020 ca 0,9) een kwaliteit van Weesp die ook uit sociaal en maatschappelijk oogpunt belangrijk is. Om die ratio als doelstelling overeind te houden, kiest Weesp voor een stappenplan. De belangrijkste mogelijkheid om arbeidsplaatsen te creëren zien wij in het verder ontwikkelen van het stationsgebied van Weesp met meer woningen en meer bedrijvenlocaties. Dat zijn voornamelijk kantoren of dienstverleners en geen maakindustrie. Daarnaast streven wij, in samenwerking met de ondernemers van Weesp, naar een intensivering van het gebruik van de huidige bedrijventerreinen. Ten slotte kan, bij een gewenste toename van het areaal voor bedrijven en onvoldoende bijdrage daaraan van de eerste twee genoemde ontwikkelingen, een zoekgebied[2] voor een nieuw bedrijventerrein starten. Dit zoekgebied zal gezocht en mogelijk ontwikkeld worden vanuit de Weesper behoefte. Het is geen vervanging voor bedrijventerreinen die in de regio worden opgeheven.

Het zoeken naar een locatie voor een bedrijventerrein speelt op langere termijn. Het is dus nu niet zinvol of mogelijk daar al een concrete locatie voor aan te wijzen. De Omgevingsvisie is daar ook niet het juiste instrument voor. Als het zo ver komt zal ook dit besluit zijn eigen besluitvormingstraject

1 Overal waar vijf bouwlagen staat, wordt bedoeld vijf bouwlagen boven maaiveld.

2 Overal waar in deze omgevingsvisie wordt gesproken over zoekgebieden, betekent dit dat de betreffende locaties in studie zijn/komen en daarmee geen zekerheid vormen voor daadwerkelijke realisatie.

moeten doorlopen. Een nieuw bedrijventerrein is pas aan de orde als de andere opties om bedrijven te huisvesten onvoldoende blijken.

Samengevat, met een blik naar de toekomst:
De huidige verhouding in Weesp tussen het aantal banen – werkzame beroepsbevolking van 0,9 geeft een evenwichtige verhouding tussen werkgelegenheid en inwonertal weer. Deze ratio blijft uitgangspunt van beleid, maar is geen doel op zich, maar een manier om resultaten van beleid tegen het licht te houden. Doel is een passende verhouding tussen het aantal banen en de werkzame beroepsbevolking, zodat Weesp zowel een woon- als een werkstad blijft, waarbij tijdelijke ontwikkelingen (zoals een grote groep nieuwe inwoners met een baan buiten Weesp) tot een andere ratio kunnen leiden. Toename van werkgelegenheid wordt in eerste instantie gerealiseerd door verdichting van het stationsgebied. Voor de bedrijventerreinen initiëren wij onderzoek naar een slimme combinatie van transformeren/intensiveren/nieuw terrein ten behoeve van uitbreidingsruimte voor Weesper bedrijven.

De Hogeweyselaan zal als nieuwe entree van Weesp een belangrijke rol gaan vervullen voor maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening die hoort bij de groei van de stad. Met de nieuwe wijk Weespersluis voor de deur gaat de laan een belangrijke schakel vervullen tussen de nieuwe wijk en het centrum. Wij willen daarom op de Hogeweyselaan ruimte bieden aan maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening. Maar supermarkten en woningen worden niet toegestaan.
Ook voor het overige deel van het bedrijventerrein zien wij de behoefte aan enige vorm van functiemenging. Een onderzoek en gesprekken met stakeholders moeten uitwijzen in hoeverre die wens aanwezig is en omgezet moet worden in beleid.'

(3) Klimaatneutraal als richting
Weesp streeft ernaar om binnen afzienbare tijd klimaatneutraal te worden. Weesp kiest voor de lijn om de ambitie van klimaatneutraliteit als richting te behouden, maar hiervoor geen concreet jaartal te benoemen.

In Weesp heeft duurzame energieopwekking met zonnepanelen de voorkeur. In ieder geval wordt zonne-energie zo volledig mogelijk benut. Zowel bedrijven als woningen worden maximaal met zonnepanelen belegd. Ook wordt gekeken naar andere locaties voor zonnepanelen, bijvoorbeeld op plaatsen waar het landschap al van lage kwaliteit is, zoals in de nabijheid van infrastructuur en op parkeerplaatsen.
De gemeenteraad van Weesp heeft alle zoekgebieden voor wind geschrapt, en wil geen windmolens.

Warmte maakt de helft uit van de energievraag in Weesp. De warmtetransitie is dus essentieel om een klimaatneutraal Weesp te bereiken

(4) Leefbare stad: meer ruimte voor groen en fiets, minder voor de auto
Weesp wordt een nog veel prettiger Weesp door de stad nog leefbaarder te maken. Forse vergroening is het adagium: het verbeteren van de kwaliteit van het bestaande groen (bijv. gelaagd of gestapeld groen en beter beheer van het groen) , het groen toegankelijker en rijker maken en, in sommige gevallen, het toevoegen van groen. Een stad die meer uitnodigt tot bewegen is ook een leefbaardere stad. Weesp gaat zich richten op het verminderen van de ruimte voor de auto en het autogebruik, ten bate van groen en de fiets. De fiets krijgt ruim baan in Weesp. Het fietsen wordt gestimuleerd door meer ruimte om veilig te fietsen, comfortabelere routes en een gezondere omgeving door minder uitstoot door gemotoriseerd verkeer. Zwaar verkeer zal zich minder mengen met het andere verkeer door, waar mogelijk, andere routes te bieden.
Daar waar mogelijk wordt het openbaar vervoer gestimuleerd.

Gezamenlijke identiteit Weesp en Amsterdam
Vanaf maart 2022 gaat de gemeente Weesp fuseren met de gemeente Amsterdam. Weesp is een waterrijke stad in een groen landschap en heeft de ambitie om blijvend deel uit te maken van de groene corridor rond Amsterdam. Dat betekent dat we de omliggende open gebieden zoals de Aetsveldsepolder en de Nieuwe Keverdijksche Polder zoveel als mogelijk intact willen houden.

De Weespers voegen een geheel eigen karakter toe aan de grote diversiteit die Amsterdam kenmerkt. Dat karakter kan omschreven worden als een beetje eigenwijs, goed passend dus bij de Amsterdammers. Het onderstreept nog maar eens de noodzaak van nabijheid van bestuur, nu en in de toekomst. Weesp is verheugd om na de fusie samen met Driemond op te trekken in Stadsgebied Weesp.

Deze omgevingsvisie is tot stand gekomen met input van vele mensen en organisaties.

3 Participatie, samenwerking en afstemming

Deze omgevingsvisie is tot stand gekomen met input van vele mensen en organisaties. In de participatieperiode hebben veel Weespers en Weesper organisaties hun mening gegeven. Ook heeft er afstemming plaatsgevonden met diverse partijen, met name medeoverheden. In dit hoofdstuk kunt u meer lezen over de wijze waarop input is verzameld, hoe er is samengewerkt en afgestemd en met/ bij welke partijen.

3.1 Participatie

Tijdens de totstandkoming van deze visie hebben wij goed naar de Weespers geluisterd. Er is een intensief en uitgebreid participatietraject ontworpen. Toen dat goed en wel van start zou gaan, kwamen de eerste tekenen van het nieuwe virus in Nederland aan. Wij hebben de participatie op een andere manier vorm moeten geven. Sommige dingen konden helemaal niet meer, andere dingen konden alleen nog in aangepaste vorm. Gelukkig lieten de Weespers zich niet weerhouden om hun mening te geven. De digitale bewonersavonden waren goed bezocht en veel Weespers lieten hun mening blijken. De enquêtes die we in de zomer van 2020 hebben uitgezet kenden een zeer hoge respons. De placemats die twee keer huis aan huis bij het Weespernieuws werden bijgevoegd werden gewaardeerd en ook goed gelezen, zoals wij bij de enquêtes, maar ook bij de respons op de foto- en tekenwedstrijd konden merken.

In de participatieperiode is veel ruimte geweest voor eigen inbreng. Er zijn twee digitale bijeenkomsten geweest waar deelnemers in kleine groepjes hun mening konden geven. In de lange enquête was veel ruimte voor open antwoorden en die zijn ook uitgebreid geanalyseerd. Ook tijdens de livecast was er de mogelijkheid om mee te praten middels een chatfunctie.

De korte enquête is zo vorm gegeven dat deze zo laagdrempelig mogelijk was. Er is weinig tekst gebruikt, maar vooral beelden. Ook is deze bewust kort gehouden. Dit alles met de bedoeling dat de enquête ook voor laaggeletterden en mensen met minder tijd toegankelijk te maken.

Placemat die werd verspreid via het Weespernieuws

Achter de schermen van de livecast

Wat	Wanneer
Peiling/startsessie Toekomstpanel van Weesp	Juni 2020
Korte en lange enquête (digitaal)	Juli – augustus 2020
Placemat Weespernieuws	Juli en augustus 2020
Digitale bijeenkomst thema's openbare ruimte, verbindingen en cultuur	September 2020
Livecast over uitkomsten participatie en ontwikkelrichting Omgevingsvisie	Oktober 2020

Overzicht belangrijkste momenten participatietraject 2020

Van de uitkomsten van zowel de korte als de lange enquête is een rapportage gemaakt. De uitkomsten van de enquêtes zijn gedeeld met Weespers tijdens een livecast op 7 oktober 2020 en digitaal via de website van de gemeente Weesp. De uitkomsten van de input van de Weespers in het participatietraject zijn in alle thema's met ontwikkelrichtingen betrokken. Op hoofdlijnen is de input van de Weespers als volgt samen te vatten.

- Het meest genoemde thema is groen. Groen wordt een belangrijke ruimtelijk kwaliteit gevonden. Daarnaast moet er kwalitatiever en beter toegankelijk groen komen.
- Weespers zijn verdeeld over of er nieuwe woningen nodig zijn. Een kleine meerderheid vindt van wel. Die woningen moeten vooral middelduur of goedkoop zijn en voor jongeren en starters. De voorkeur is voor middelhoge[3] bouw.
- Weespers zien het belang van de energietransitie in, maar zijn ook bang voor horizonvervuiling. Men geeft de voorkeur aan zonnepanelen boven windmolens, maar een deel ziet ook dat de doelstelling zonder windmolens niet wordt gehaald.
- Weespers zijn verdeeld over een intensiever verbinding tussen Weesp en Amsterdam door bijvoorbeeld een metro. Veel mensen zijn voor een nachtverbinding, maar vooral busverbindingen binnen Weesp en met de rest van de regio moeten beter.
- Er is verdeeldheid over de toekomst van de bedrijventerreinen. De helft zegt dat de bedrijfsfunctie behouden moet blijven. De andere helft vindt dat (delen van) bedrijventerreinen kunnen transformeren naar woningen.
- Het spoor tussen noord en zuid wordt als barrière gezien en een nieuwe, veilige onderdoorgang is zeer gewenst
- Er is te weinig ruimte voor fietsers om prettig en veilig door te kunnen fietsen. Daarnaast is er teveel ruimte voor auto's en zwaar verkeer.
- Een groei van het toerisme wordt als voorzichtige kans gezien, maar velen zijn ook bang voor overlast van toerisme.

3 Maximaal zes bouwlagen

Cocreatie-traject bedrijventerreinen

Tijdens de looptijd van het participatietraject voor de Omgevingsvisie liep er ook een ander traject met ondernemers van de bedrijventerreinen in Weesp. Dit is een proces van cocreatie waarbij de ondernemers, onder begeleiding van medewerkers van de gemeenten Weesp en Amsterdam, aan een kansenkaart werkten voor de werklocaties (drie bedrijventerreinen en de kantoorlocatie bij het station). Deze kansenkaart is in december 2020 formeel aangeboden aan het College van B&W van Weesp en de input uit deze concept kansenkaart is eveneens als input gebruikt voor deze Omgevingsvisie.

3.2 Regionale samenwerking en afstemming

3.2.1 Wijzigingen ten gevolge van de fusie

Weesp is onderdeel van de regio Gooi & Vechtstreek, samen met de gemeente Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren. De deelname van Weesp aan regionale organisaties zal er als gevolg van de fusie met Amsterdam in 2022 anders uitzien:

- Weesp verlaat de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en gaat deelnemen aan veiligheidsregio Amsterdam Amstelland;
- Weesp verlaat de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi- en Vechtstreek (OFGV), en gaat deelnemen aan Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG).
- Weesp verlaat de GGD Gooi- en Vecht en wordt onder gebracht bij de GGD van Amsterdam.
- Een aantal regionale samenwerkingsverbanden verandert niet. Weesp blijft uiteraard onderdeel van de MRA en van de provincie Noord Holland. Waar de watertaken zullen worden ondergebracht is nog onderwerp van nader overleg.

3.2.2 Regio Gooi en Vechtstreek

Veel van de onderwerpen die onderdeel uitmaken van de fysieke leefomgeving hebben een regionale component. Ten behoeve van de totstandkoming van deze omgevingsvisie, is daarom intensief overleg geweest met de partners uit de regio. Dat overleg zal in stand blijven, hoewel het formele kader zal veranderen (zie paragraaf 3.2.1, hierboven)

De Regio Gooi en Vechtstreek heeft een Koersdocument opgesteld dat voor de verschillende gemeenten inspiratie en bouwstenen levert voor de eigen Omgevingsvisie. Hoe meer gemeenten aansluiten bij de in dat Koersdocument uitgezette beleidsrichtingen, hoe meer de verschillende Omgevingsvisies onderling versterkend kunnen zijn voor de regionale aspecten. Hieronder worden de belangrijkste onderwerpen genoemd.

Ruimtebehoefte wonen en werk

Nederland, en meer in het bijzonder in de Randstad, heeft een grote en stijgende behoefte aan woningen. Regionaal is afgestemd om een minimum aan sociale en middeldure huurwoningen in de plancapaciteit op te nemen (regionale woonvisie GV). De woningmarkt is in toenemende mate een regionale zo niet (inter)nationale. Het nieuw gebouwde Weespersluis wordt voor het grootste deel bewoond door nieuwe Weespers. Ook de markt voor bedrijfslocaties is voornamelijk regionaal: bedrijven zijn soms verbonden aan een stad of dorp, maar de belangrijkste vestigingsvoorwaarden zijn beschikbaarheid van grond en gebouw, voldoende aanbod van arbeid en faciliteiten voor aan- en afvoer.

Langdurige leegstand van incourante kantoorpanden heeft anderzijds geleid tot transformatie in woningbouw en nieuwe initiatieven zijn in ontwikkeling en uitvoering

Mobiliteit

Het spoor, het hoofdwegennet en het regionale fiets- en openbaar (bus)vervoernetwerk zijn van regionaal belang. Weesp moet goed aangesloten blijven of raken op de belangrijkste verbindingen.

Energietransitie

In de Gooi en Vechtstreek is de gebouwde omgeving verantwoordelijk voor 58 procent van de CO2-uitstoot in de regio. Het energiebesparingspotentieel in de regio bedraagt 43 procent ten

opzichte van 2016. Voor het verminderen van de energievraag in gebouwde omgeving wordt er ingezet op isolatie.

Uit het proces van de Regionale Energiestrategie (RES) blijkt dat niet alle locaties in de regio even geschikt zijn voor grootschalige opwek. Vanwege de landschappelijke kwaliteiten van deze regio is het belangrijk om goed te onderzoeken op welke manier grootschalige opwek inpasbaar is. De regio richt zich op de bredere ambitie van klimaatneutraliteit, en kiest voor extra inspanning op energiebesparing zoals isolatie, duurzame mobiliteit, en reductie van CO2 uitstoot van veen. Ook wordt op regionaal niveau gezocht naar mogelijke warmtebronnen. In de meeste gevallen zullen deze warmtebronnen ingezet worden in de gemeente waar de bron ligt om onnodig transport en hoge kosten te voorkomen. Echter is er mogelijk meer vermogen beschikbaar dan nodig is in de gemeente, is de temperatuur niet geschikt voor de vraag, of ligt de bron nabij een andere gemeente. In deze gevallen zal de warmte naar één of meerdere nabij gelegen gemeenten getransporteerd worden.

Water
De Vecht is onderdeel van het krappe hoofdwatersysteem van het waterschap (het boezemsysteem), dat de polders in Weesp drooghoudt zodat de bewoners er veilig kunnen wonen en werken, ook in de toekomst met het veranderende klimaat. Daarnaast voert de Vecht water aan om het watersysteem van Weesp op peil te houden bij droogte.

Klimaatverandering stelt nieuwe eisen aan waterveiligheid. Door ondergrondse waterstromen is er ook een grote relatie tussen Gooi en Vechtstreek: schoon water uit de ondergrond van de stuwwal voedt (de natuur in) de Vechtstreek. Natuurontwikkeling, bemaling van polders, drinkwaterwinning en voorkomen van droogte vragen om (boven)regionale keuzes over de omgang met water. De waterkwaliteit is een zorg. Er zijn inspanningen nodig om aan Europese richtlijnen te voldoen.

Ook de waterkwaliteit van de Vecht is belangrijk voor de natuur en de biodiversiteit. De Vecht vormt een waterlichaam in de zin van de Kaderrichtlijn Water (KRW) waarvoor Europese doelen gelden die door de Provincie zijn vastgesteld. De waterkwaliteit is nog matig en verbetert niet, zodat gemeente en waterschap samen de taak hebben om deze te verbeteren. Toenemende gebruiksdruk door recreatie en watersport in combinatie met het opwarmende klimaat zorgt dat de waterkwaliteit verslechtert. Dit is daarmee een belangrijk dilemma voor Weesp.
De uitdaging is om de trend in de komende periode om te buigen en de waterkwaliteit te verbeteren. Dit vraagt om ambities en doelstellingen waar het waterschap en de gemeente gezamenlijk aan werken.

Veenoxidatie (bodemdaling)
Het veengebied klinkt in en oxideert door ontwatering en gewicht van bebouwing en wegen. Er treedt verzilting op, infrastructuur en bebouwing loopt schade op en het wordt lastiger om de waterveiligheid te behouden. Veen dat oxideert stoot ook CO2 uit. Vernatting van het veen door het waterpeil te verhogen vermindert of stopt dit proces, maar vergt een andere manier van agrarisch gebruik. In hoeverre deze ontwikkelingen ook op het gebied van Weesp spelen wordt nader onderzocht.

Landschap en cultuurhistorie
Het landschap is kenmerkend voor het gebied, en bestaat veelal uit cultuurlandschap dat is verweven met ons cultureel erfgoed en natuurwaarden. Het landschap staat onder druk door diverse andere opgaven, terwijl de aanwezigheid ervan juist een belangrijke vestigingsvoorwaarde is en verblijfskwaliteit oplevert.

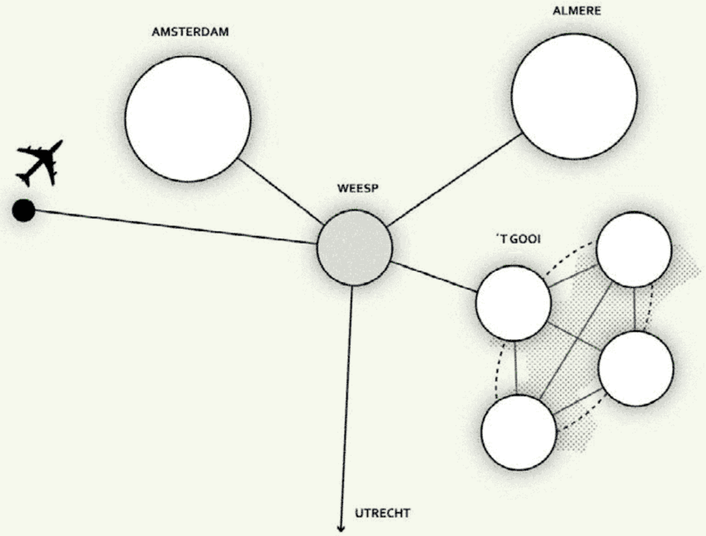

Conceptuele weergave ligging Weesp in de regio

3.2.3 Verstedelijkingsstrategie MRA

Het Rijk wil voor belangrijke regio's verstedelijkingsstrategieën hebben om op nationaal niveau keuzes te maken bij de uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie. Deze uitwerking komt in omgevingsagenda's voor verschillende landsdelen. Hieraan zitten ook de investeringen die het Rijk wil doen gekoppeld. Afgesproken is dat het Rijk en de Metropoolregio Amsterdam een gezamenlijke verstedelijkingsstrategie ontwikkelen. De Verstedelijkingsstrategie MRA moet integrale uitwerking geven aan de grote en complexe ruimtelijke opgaven op het gebied van leefbaarheid, wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie. De strategie richt zich zowel op de middellange (tot 2030) als de lange termijn (2030-2050). Uitgangspunt is dat hierin de nationale, regionale en lokale doelen en lopende trajecten samenkomen die passen bij een duurzame inclusieve en aantrekkelijke economisch sterke metropoolregio. Via de MRA verstedelijkingsstrategie levert de Regio Gooi en Vechtstreek agendapunten aan die kans maken op rijksbijdragen in de komende decennia voor opgaven in ons gebied. De verstedelijkingsstrategie richt zich voornamelijk op de grotere kerngebieden binnen de MRA. Naast deze grotere kerngebieden is het landschap van de Gooi en Vechtstreek een belangrijk onderwerp.

3.3 Relatie met Nationale en Provinciale Omgevingsvisies

De Omgevingsvisie Weesp 2050 houdt rekening met de kader stellende visies die door het Rijk en de provincie Noord-Holland zijn en worden opgesteld: de Nationale Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsvisie Noord-Holland 2050. Het Rijk wijst in haar Nationale Omgevingsvisie (NOVI, vastgesteld 11 september 2020) vier prioriteiten aan: ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, een duurzaam en (circulair) economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio's en een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. De kracht van Nederland ligt in een polycentrische netwerkstructuur. Stedelijke en landelijke regio's werken door het transport- en mobiliteitsnetwerk complementair als één systeem. De vier metropoolregio's (Amsterdam, Rotterdam Den Haag, Utrecht en Eindhoven) hebben daarbinnen de grootste aantrekkingskracht op internationale kennis, arbeid en kapitaal. De Amsterdamse Metropooregio, waar Weesp onderdeel van is, is herkenbaar als internationaal zakencentrum en toeristische trekpleister, met Schiphol als schakel naar alle continenten. De NOVI ziet de grote druk die er op de regio ligt.

De Omgevingsvisie van de provincie Noord-Holland (vastgesteld 19 november 2018) richt zich op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. De belangrijkste uitgangspunten zijn: klimaatproof bouwen, bijdragen aan de energietransitie, zo min mogelijk bouwen in het groen en bouwen bij OV-knooppunten. Voorzieningen worden gerealiseerd op goed bereikbare plekken en goede verbindingen zijn essentieel. Tot slot richt de POVI zich ook op een duurzamer gebruik van agrarisch land en het verhogen van de biodiversiteit hiervan. In de Omgevingsverordening NH2020 (vastgesteld 17 november 2020) zijn regels samengevoegd op het gebied van natuur, milieu, mobiliteit, erfgoed, ruimte en water.

3.4 Afstemming met organisaties

Bij de totstandkoming van deze Omgevingsvisie is afgestemd met een groot aantal partners en medeoverheden:

- Buurgemeenten: Amsterdam, Diemen, Gooise Meren, De Ronde Venen en Stichtse Vecht
- Regio Gooi en Vechtstreek en de gemeenten die deel uitmaken van Gooi en Vechtstreek
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- Provincie Noord-Holland
- GGD Gooi en Vecht
- GGD Amsterdam
- Brandweer Gooi en Vecht
- Brandweer Amsterdam Amstelland
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vecht
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Woningcorporatie Ymere
- Woningcorporatie De Alliantie
- LTO (Land- en Tuinbouworganisatie)
- Industrievereniging Weesp
- Sportverenigingen (Weesper Tennisclub, Mixed Hockey Club Weesp en FC Weesp)
- Volkstuinverenigingen

Welke richting kiest Weesp?

4 Beleidsagenda

De visie uit hoofdstuk 2 werkt door in thematisch beleid voor alle aspecten van de fysieke leefomgeving. In de beleidsagenda komen deze thema's aan de orde. Bij ieder thema komt aan bod wat er speelt en welke richting Weesp hier op wil gaan.

De thema's zijn verdeeld over de vier kernopgaven van de Omgevingsvisie: Prettig en veilig wonen, Economisch vitaal en ondernemend, Klimaatneutraal en klimaatbestending en Waardevolle leefomgeving en lokale identiteit.

4.1 Kernopgave I: Prettig en veilig wonen

4.1.1 Demografie

Inleiding

Weespers en het Weespgevoel laten zich niet makkelijk in cijfers vatten. Toch geeft een beschrijving van de Weesper bevolking in cijfers en aantallen gevoel van grootte voor de twee belangrijkste demografische vragen van Weesp: "hoe kan het relatief kleine Weesp ondanks de dominantie van de regio haar eigen identiteit behouden?" en "hoe verhoudt de groei van Weesp zelf zich tot de eigen identiteit?".

Wat speelt er?

Weesp en de regio

Weesp is onderdeel van drie regio's:

- Provincie Noord Holland, 48 gemeenten; 2,85 miljoen inwoners;
- Metropool Regio Amsterdam, 32 gemeenten; 2,5 miljoen inwoners;
- Regio Gooi en Vechtstreek. Gemeenten Hilversum, Gooise Meren, Huizen, Wijdemeren, Weesp, Laren en Blaricum, totaal 255.000 inwoners.

Weesp zelf heeft ca. 20.000 inwoners, dus 0,7% van de provincie Noord Holland, 0,8 % van de MRA, 9% van Gooi en Vechtstreek. Het hoeft geen betoog dat Weesp sterk wordt beïnvloed door de omgeving. De komende jaren zal constant een evenwicht moeten worden gevonden tussen verbondenheid met de regio én de eigen identiteit.

Het aantal inwoners in de regio groeit. Dat heeft ook gevolgen voor Weesp. De onderstaande tabel (Tabel 2) geeft de groeicijfers in absolute getallen, van 2020 tot 2040. Volgens de prognoses zal het aantal inwoners in de provincie toenemen met 370.000, een groei van 13%. Amsterdam neemt daarvan meer dan de helft voor haar rekening, namelijk 207.000. Hierdoor zal Amsterdam zelf met een kwart groeien t.o.v. van 2019. De groei van Weesp is in absolute cijfers beperkt (namelijk 6.000 inwoners), maar in relatieve zin groot (namelijk 31%). Dat is hoger dan de gemiddelde groei van Amsterdam en de regio's waar Weesp deel van uitmaakt.

	2020	2025	2030	2035	2040	groei 2020 - 2040 abs	groei 2020 - 2040 %
Prov NH totaal	2.876.160	2.979.360	3.079.800	3.169.980	3.246.480	370.320	13%
A'dam	873.500	926.900	982.000	1.034.100	1.081.100	207.600	24%
G&V-streek	256.300	262.900	268.300	272.100	275.000	18.700	7%
Weesp	19.480	21.070	22.710	24.200	25.480	6.000	31%

Tabel 2: Bron: Prov NH, bevolkingsprognose Noord Holland, 2019-2040, 21 augustus 2019

Weesp

De komende jaren zal een evenwicht moeten worden gevonden tussen enerzijds de twee dominante demografische bewegingen – groei en vergrijzing – en anderzijds het behoud van eigen identiteit. Te bouwen woningen en extra voorzieningen kunnen botsen met waarden zoals behoud van het open landschap, en het groen in Weesp.

Weesp telt anno 2021 ruim 20.000 inwoners, in 9.000 huishoudens in ongeveer evenveel huizen. Het aantal bewoners bedroeg in het jaar 2000 ongeveer 18.000 en 8.000 huishoudens. Het aantal bewoners is tussen 2000 en 2006 iets gekrompen tot 17.000, om de laatste 15 jaar weer te groeien. De jaarlijkse groei bedroeg dus 100 à 150 personen, een stabiele groei van 1% per jaar. (zie grafiek 1, hiernaast)

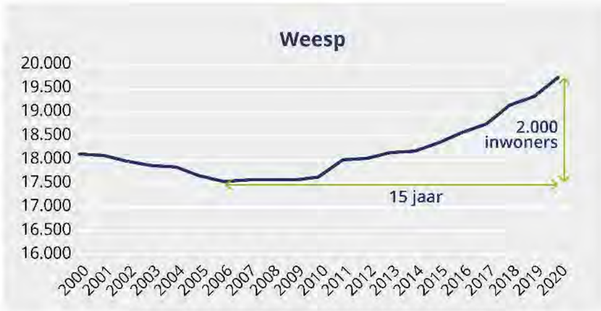

Grafiek 1: inwoner aantal Weesp 2000 - 2015, bron: CBS

De komende jaren zal het aantal bewoners fors groeien, volgens de prognose van de provincie met 6.000 inwoners tot zeker 25.000 inwoners. Die schatting is te laag. De wijk Weespersluis voegt circa 2.950 woningen toe aan Weesp[4]. Het aantal inwoners zal hierdoor naar verwachting toenemen met minimaal 8.850 (bij een gemiddelde woonbezetting van drie personen) of meer. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere nieuwbouwprojecten. Deze zijn in totaal goed voor enige honderden woningen. Het werkelijke aantal inwoners ligt in 2040 en 2050 daarom ruim boven de nu geldende inschatting van de provincie. Weesp zal hierdoor in de toekomst ruimer dan de norm moeten inzetten op, bijvoorbeeld, bijbehorende voorzieningen.

4 https://weespersluis.nl/aanbod

Weespersluis in aanbouw

De Weesper bevolking neemt de komende jaren (2020 – 2040) toe en zal daarbij vergrijzen (zie tabel 3 en grafiek 2 en 3). Weliswaar is er groei in alle leeftijdscategorieën, maar het aantal ouderen stijgt relatief het hardst. Dat heeft gevolgen voor de woningmarkt, maar ook voor het soort voorzieningen dat moet worden gerealiseerd.

De meest opvallende cijfers:

- Het aantal jongeren tussen 0-19 jaar neemt toe, met 1.200 (+30%);
- Het aantal volwassenen tussen 20-69, ruwweg de werkzame beroepsbevolking, neemt toe met 2.640 (+21%);
- Het aantal ouderen tussen 70 en 100 neemt toe met 2.180 (+76%)

Absolute aantallen	2020	2025	2030	2035	2040	% groei
0-19	4.020	4.040	4.290	4.770	5.220	+30%
20-69	12.570	13.670	14.450	14.870	15.210	+21 %
70-90	2.880	3.360	3.970	4.560	5.060	+76%
Totaal	**19.470**	**21.070**	**22.710**	**24.200**	**25.490**	**+31%**

Tabel 3

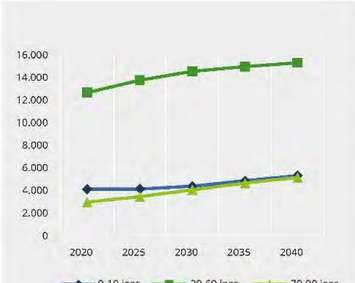

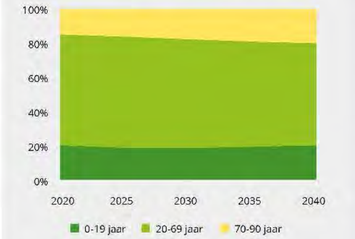

5.1.2.e en 3: groei Weesper bevolking, naar drie leeftijdsklassen, in absolute getallen (links) en percentages (rechts)
Bron: provincie Noord-Holland

Weespers per wijk in vogelvlucht

Weespers wonen in verschillende wijken, en niet alle wijken zijn hetzelfde. De sociaal economische staat is in de onderstaande tabel en op de daarbij behorende kaart aangegeven. Een aantal buurten (Schildersbuurt, Hogewey Noord, Hogewey Midden, Zuid I en Zuid II) scoort op een aantal sociale indicatoren niet hoog en kan daarom kunnen een duwtje in de rug goed gebruiken.
(Zie analysekaart op pag 42)

Nieuwe richtingen

De groei van Weesp moet passen bij de schaal van Weesp. Uitgangspunt bij woningbouwontwikkeling is dat deze een aanvulling vormt op de bestaande woningvoorraad en sociale situatie in een wijk. In wijken met overwegend sociale woningen en een lagere score op economische indicatoren moeten middeldure of duurdere woningen worden ontwikkeld. Dat kan door middel van aanpassing, stadsvernieuwing, nieuwbouw op plekken waar nog ruimte is of sloop-nieuwbouw. In buurten met een relatief groot midden- of duurder segment kunnen juist sociale woningen worden toegevoegd. De gemeente heeft weinig formele invloed, maar kan door het formuleren van een duidelijke visie wel degelijk sturing geven.

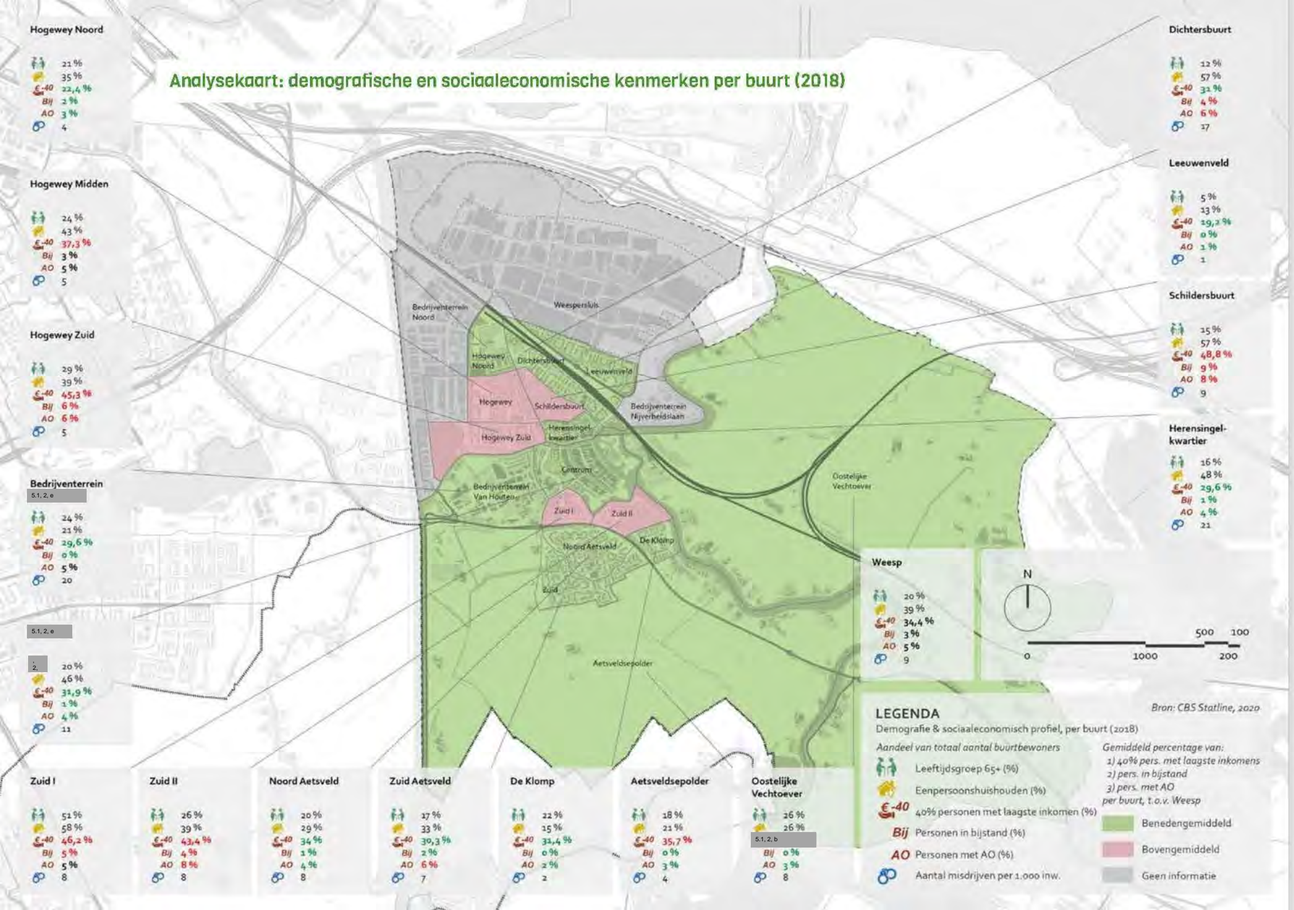

4.1.2 Wonen / verdichting

Wat speelt er?

Woningbehoefte in Weesp blijft sterk toenemen

Weesp is niet alleen een geliefde woonplaats voor de Weespers, maar vanwege de centrale ligging ook erg in trek bij woningzoekenden van buiten de gemeente. Het aandeel inwoners van buitenaf neemt naar verwachting toe en relatief komen veel van de nieuwe inwoners uit Amsterdam (WiMRA, 20171) In 2017-2018 waren er bijvoorbeeld 610 inwoners verhuisd binnen de gemeente en kwamen er 660 mensen uit de MRA (onderstaande figuur), waarvan 450 mensen uit Amsterdam – veel meer dan bijvoorbeeld Huizen met 1360 interne verhuizingen tegen 140 vanuit Amsterdam.

Verhuizingen huishoudens vanuit gemeente in de MRA naar Weesp (2017-2018)

De groeiprognoses zijn terug te zien in de regionale cijfers over de woningbehoefte (WiMRA, 2017; Provincie Noord-Holland, 2019[5]) (afbeelding hierboven). Waar in andere gemeenten in Gooi en Vechtstreek (Wijdemeren, Huizen, Laren) de woningbehoefte de komende decennia stagneert of afzwakt, blijft deze in Weesp sterk toenemen (kaart prognoses woningbehoeften). Bovendien verschillen de behoeften naar woningsegment per deelregio in de MRA: in Gooi en Vechtstreek is vooral behoefte aan woningen in zowel het hoge als lage segment.

5 Prognose PNH 2019-2040. Bevolking, huishoudens en woningbehoefte.' te vinden op: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Demografie/Beleidsdocumenten/

Analysekaart: prognoses woningbehoeften per gemeente en behoefte naar prijssegment per deelregio

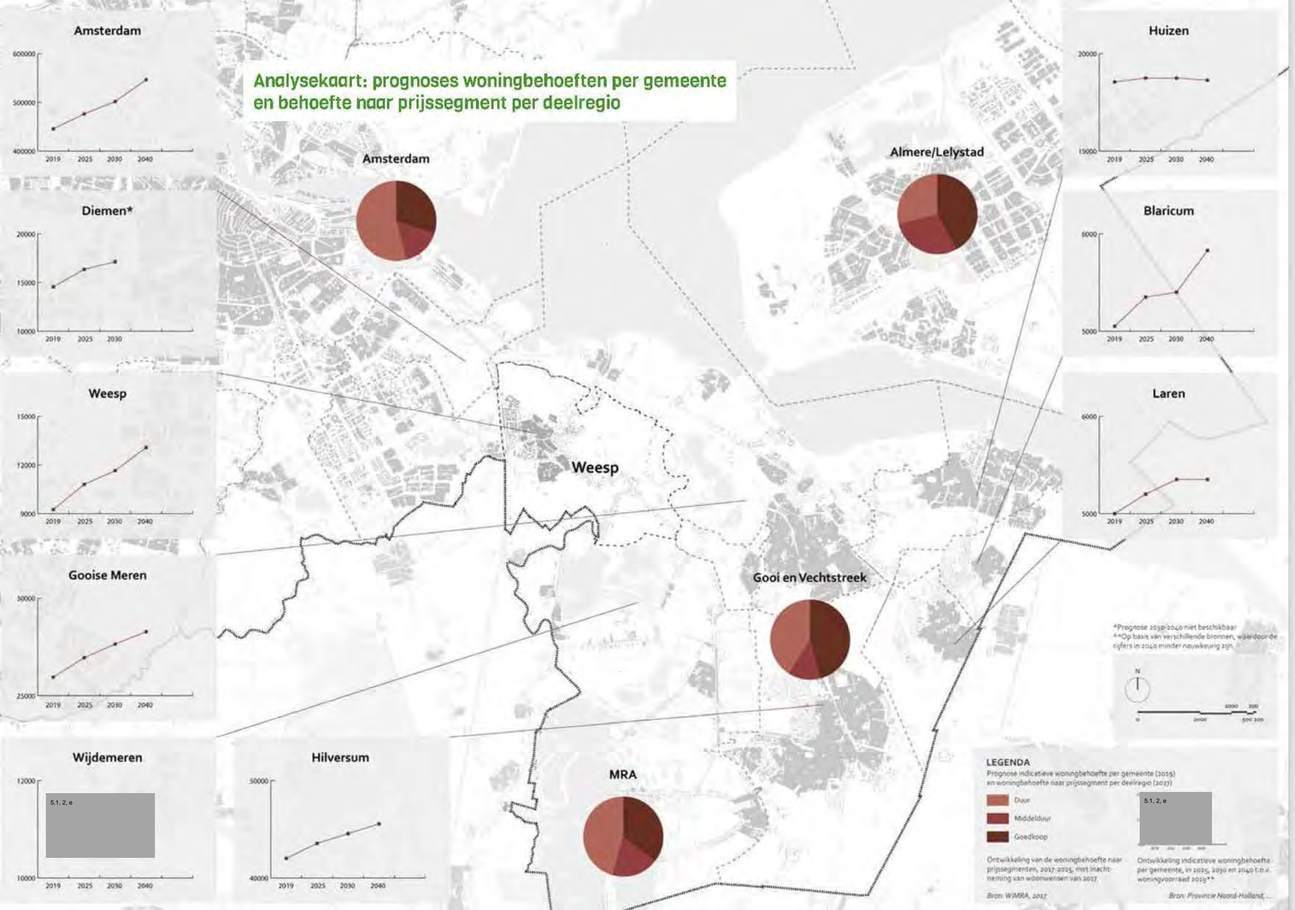

Leggen we de algemene – kwantitatieve – woningbehoefte (Provincie Noord-Holland, 2019) naast de plancapaciteit (Provincie Noord-Holland, 2020[6]) dan is er in Weesp op korte termijn (resp. 2019-2030 en 2020-2029) voldoende ruimte om in de woningbehoefte te voorzien, maar op langere termijn (resp. 2031-2040 en vanaf 2030) ontstaat er een tekort aan plancapaciteit (kaart huishoudensprognoses en woningbouwplannen). De ruime plancapaciteit op korte termijn is vooral te danken aan Weespersluis (2.950 nieuwe woningen). Daarnaast is er ook een klein aantal andere woningbouwprojecten (circa 800 woningen) in diverse stadia van ontwikkeling. Op langere termijn zijn er onvoldoende geschikte locaties in beeld om te voorzien in de woningbehoefte. Voor de korte termijn is hierbij uitgegaan van de harde (vastgestelde) plannen en voor de langere termijn zijn de zachte (potentiële) plannen aangehouden in de monitor van de provincie Noord-Holland.

Analysekaart: huishoudensprognoses en woningbouwplannen in de regio Gooi en Vechtstreek

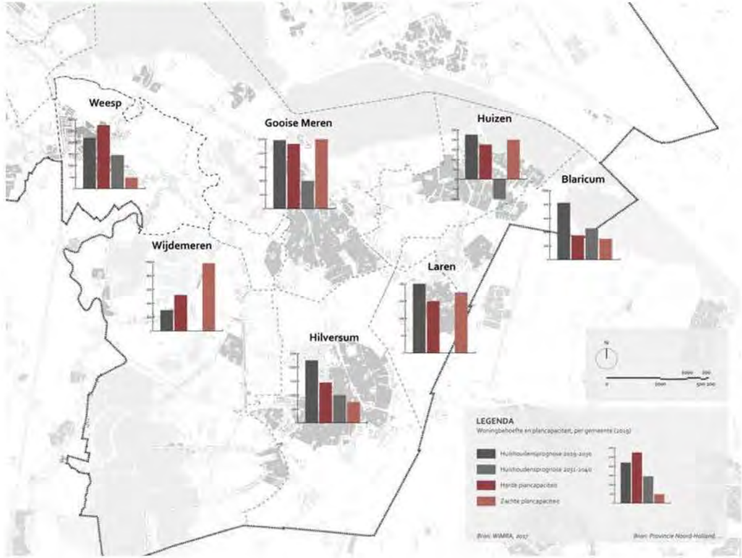

6 Provincie Noord-Holland (2020) Monitor Plancapaciteit. https://www.plancapaciteit.nl/

Mismatch tussen woningaanbod en woningbehoefte Weesper
Uit de enquête onder bewoners van Weesp blijkt dat er vooral behoefte is aan betaalbare woningen voor met name de huidige bevolking – in het lagere en middensegment, waaronder corporatiewoningen, huurwoningen, starterswoningen en woningen voor 65+ers (appartementen). Weespersluis bevat vrijwel alleen koopwoningen, vooral in het hogere segment, vaak grondgebonden en weinig appartementen. Voor de Weespers die op zoek zijn naar een woning binnen de gemeentegrenzen valt er dus weinig te kiezen – er is sprake van een zekere mismatch tussen het huidige en toekomstige woningaanbod en de woningbehoefte van de Weesper.

Door een gebrek aan geschikte woningen stokt ook de doorstroming op de interne woningmarkt. Doorstroming is met name belangrijk in situaties waarin sociale huurwoningen beschikbaar komen als bewoners doorstromen naar vrije sector of koopwoningen of als dit binnen de sociale sector leidt tot meer passend wonen. Fysiek en/of financieel. Passendheid wil dan zeggen: mensen wonen in een woning die bij hun huishoudensgrootte past, bij hun inkomen past, en bij hun fysieke gesteldheid past. Een voorbeeld is een eengezinswoning die bewoond wordt door één of twee oudere(n) die bereid zijn om kleiner te wonen maar geen geschikt appartement kunnen vinden. Deze groep blijft langer wonen in de bestaande woning, waardoor deze niet vrijkomt voor een jong gezin.

Lokaal grote verschillen in type woningvoorraad
De samenstelling van de huidige woningvoorraad in Weesp verschilt sterk per buurt. Er zijn enerzijds buurten met veel corporatiewoningen (Schildersbuurt, Hogewey Midden, Hogewey Zuid, Zuid I en Zuid II) en anderzijds buurten met vooral koopwoningen (Leeuwenveld, Hogewey Noord, Dichtersbuurt, Herensingelkwartier, Centrum, Bedrijventerrein Van Houten, De Klomp en Aetsveld) (CBS, 2020) (zie analysekaat op pag 47). In tegenstelling tot grotere steden is er vrijwel geen markt/aanbod van woningen in het particuliere huursegment. Weesp kent eigenlijk geen buurten met een evenwichtige verdeling tussen koop, sociale en particuliere verhuur . Bovendien zou een evenwichtiger verdeling van woonsegmenten in een aantal buurten bij kunnen dragen aan de instandhouding van het voorzieningenniveau, zoals in Hogewey en Aetsveld.

Analysekaart: samenstelling woningvoorraad per buurt (2018)

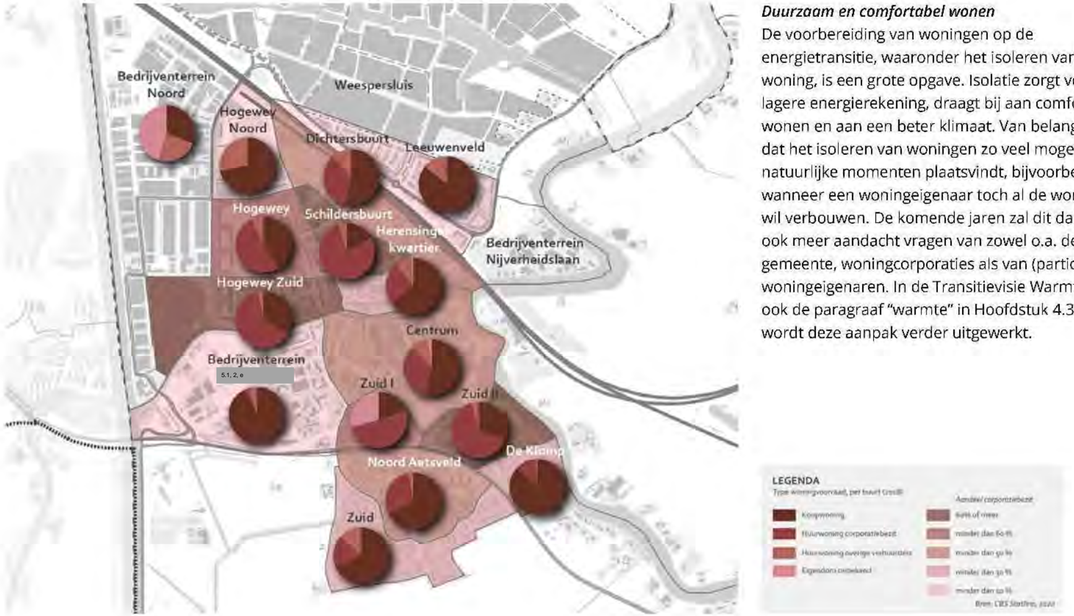

Duurzaam en comfortabel wonen
De voorbereiding van woningen op de energietransitie, waaronder het isoleren van de woning, is een grote opgave. Isolatie zorgt voor een lagere energierekening, draagt bij aan comfortabel wonen en aan een beter klimaat. Van belang is dat het isoleren van woningen zo veel mogelijk op natuurlijke momenten plaatsvindt, bijvoorbeeld wanneer een woningeigenaar toch al de woning wil verbouwen. De komende jaren zal dit dan ook meer aandacht vragen van zowel o.a. de gemeente, woningcorporaties als van (particuliere) woningeigenaren. In de Transitievisie Warmte (zie ook de paragraaf "warmte" in Hoofdstuk 4.3.1.) wordt deze aanpak verder uitgewerkt.

Welke koers** 5.1.2.e **we varen?
Weesp staat voor een aantal grote uitdagingen en keuzes voor de woningmarkt. Voor de langere termijn komt Weesp voor een aantal andere vragen te staan:

1. (In welke mate) willen we de komende decennia blijven voorzien in de groeiende woningbehoefte?
2. Zo ja, kiezen we dan voor binnenstedelijk verdichten of voor nieuwe uitleglocaties?
3. Indien we binnenstedelijk verdichten, waar 5.1.2.e we dit dan?

Daarnaast is verduurzaming van de bestaande woningvoorraad een belangrijke beleidsdoelstelling.

Nieuwe richtingen
Voor een betere doorstroming op de woningmarkt zijn meer woningen nodig. De komende decennia willen we daarom (gedeeltelijk) voorzien in de aanhoudend groeiende woningbehoefte, zij het niet ongelimiteerd en onder duidelijke randvoorwaarden.
Daarbij houden we vast aan de volgende principes:

- Bouwen voor de grootste behoefte op de woningmarkt;
- Groeien door binnenstedelijke verdichting en transformatie;
- Verdichting rond goed bereikbare (ov-)locaties en subcentra.
- Groen wordt zo veel als mogelijk ontzien bij verdichting;
- Natuurinclusief en duurzaam bouwen wordt de norm. Hiermee maken we de weg mogelijk voor duurzamere bouw aan de hand van bijvoorbeeld CLT, HSB en andere houtbouw mogelijkheden. Hiermee bouwen we CO2 opslagplaatsen en kunnen we ook sneller bouwen om de woningnood sneller te laten dalen.

Bouwen voor de grootste behoefte op de woningmarkt
Het kwalitatieve woningaanbod wordt beter afgestemd op de lokale woningbehoefte.
Dit betekent dat we bouwen voor de meest urgente doelgroepen op de woningmarkt:

- We bouwen voor starters (waaronder jongeren);
- We bouwen voor senioren;
- We bouwen voor de middenhuurders.

Starters zijn bijvoorbeeld jongeren die vanuit het ouderlijk huis een eigen woning zoeken of mensen die samen willen gaan wonen. Middenhuurders zijn mensen die een goedkope huurwoning achterlaten en die qua inkomen voor een dergelijke woning in aanmerking komen. Het gaat hierbij ook om mensen met beroepen die alleen in aanmerking voor een dergelijke woning komen. Om bovenstaande doelgroepen betere kansen te bieden om binnen de gemeentegrenzen een geschikte woning te vinden is vooral behoefte aan meer corporatiewoningen, meer woningen in het middensegment, meer kleinere woonheden en meer appartementen. Daar zal bij toekomstige woningbouwprojecten en gebiedsontwikkelingen het accent op liggen, terwijl er voor vrijstaande woningen en koopwoningen in het hogere segment juist minder plek is.

Een gevolg van dit principe is het op gang proberen te brengen van langere verhuisketens, waarbij senioren doorstromen en er grotere (eengezinswoningen) vrijkomen voor (jonge) gezinnen. De blijvende inzet van wooncoaches kan dit proces bespoedigen. Daarnaast wordt het vraagstuk van een groot tekort aan woningen in de middenhuur aangepakt.

De focus op jongeren, starters, middenhuurders en senioren geldt voor de middenlange termijn. Dit zijn op dit moment de groepen waar de achterstand op de woningmarkt het nijpendst is. Met name het duurdere segment voor gezinnen is met de realisatie van Weespersluis bediend. Mogelijk geven de ontwikkelingen over 8 of 10 jaar aanleiding om de focus op andere doelgroepen te richten. Uitgangspunt blijft een evenwichtige stad met gemengde wijken.

Stimuleren alternatieve woonvormen
Alternatieve woonvormen, zoals groepswonen en wonen in communities nemen in populariteit toe. Het realiseren van alternatieve woonvormen voorziet in een vraag en kan zo bijdragen aan de doelstelling om tot een meer gebalanceerde en passende woningvoorraad te komen. En zodoende ook de gewenste doorstroming stimuleren.
We willen meer ruimte geven aan wooncoöperaties voor het ontwikkelen van alternatieve woonvormen voor diverse doelgroepen.

Groeien door binnenstedelijke verdichting en transformatie
We vergroten de woningvoorraad binnen de bebouwde contouren om zo het waardevolle, open landschap te behouden. Daarmee kiezen we voor binnenstedelijke verdichting. Woningbouw vindt, buiten de lopende transformaties, niet plaats op de bedrijventerreinen. Bij verdichten ligt het accent niet op hoogbouw, maar op compactere en gemengdere buurten. Zo kan op specifieke locaties met middelhoge bouw toch een hogere dichtheid worden behaald. Daarnaast kan door middel van sloop-nieuwbouw verdicht worden. Er kunnen daarmee woningen worden toegevoegd van een hogere kwaliteit. Ook kan makkelijker gekozen worden voor het stapelen van functies waardoor intensiever grondgebruik mogelijk wordt.
Door de groei- en verdichtingsopgave is er in Weesp dus meer ruimte voor middelhoge bouw, maar geldt er wel een algemeen maximum van vijf bouwlagen. Daarbij moeten nieuwe gebouwen en ruimtelijke ontwikkelingen altijd zorgvuldig stedenbouwkundig worden ingepast binnen het bestaande straatbeeld en de beeldkwaliteit van Weesp.

In enkele gebieden liggen er kansen voor hogere bebouwing dan vijf bouwlagen, zoals in het stationsgebied en de subcentra. Nadere studies op gebiedsniveau zijn nodig om te bepalen welke bouwhoogten in verschillende gebieden in Weesp gewenst zijn en om te bepalen waar met de maximale bouwhoogte, ten opzichte van het algemeen maximum van vijf bouwlagen, eventueel naar boven of beneden toe kan worden afgeweken. Bij het stationsgebied gaat de stationsvisie hier verder op in. Gebieden buiten de stationsgebieden en de subcentra kunnen ook in aanmerking komen voor een nadere gebiedsuitwerking.

In en rondom de historische binnenstad is geen hoogbouw toegestaan en geldt in eerste instantie ook een maximum van vijf bouwlagen, al geven we binnen het beschermde stadsgezicht

de voorkeur aan lagere compacte bebouwing aansluitend bij het historische karakter. De bouwhoogte wordt hier daarom situationeel bepaald. Nader onderzoek moet uitwijzen wat hier het best past.

We verdichten niet alleen om het open landschap te behouden, maar ook om het lokale voorzieningenniveau in stand te houden en de sociale veiligheid te vergroten. Dat laatste doen we ook door meer te variëren in woningtypen en type bedrijvigheid maar ook door functies als wonen en werken beter met elkaar te mengen. Veel buurten in Weesp zijn monofunctioneel: vooral gericht op wonen of werken, bestaan uit veel corporatiebezit of juist veel koopwoningen, veel zware industrie of juist veel kantoren. Dat komt de leefbaarheid en de sociale veiligheid niet overal ten goede, omdat bedrijventerreinen in de avonduren vaak minder worden gebruikt en sommige woonwijken juist overdag een verlaten indruk kunnen achterlaten. Inbreiding en verdichting gebeurt bij voorkeur niet in (openbaar) groen. Op deze manier houden we de stad leefbaar.

Met een groeiende bevolking en een toenemende vraag naar woningen kan op een gegeven moment het maximaal aantal nieuwe woningen worden bereikt dat gerealiseerd kan worden in de bestaande wijken en de stationsomgeving. Voor eventuele verdere toevoeging van woningen zal Weesp er dan niet aan kunnen ontkomen om op de langere termijn wel naar uitbreiding buiten de bestaande bebouwingsgrenzen te kijken. Dit is in strijd met een van de kernwaarden. In ieder geval zal een dergelijk zoekgebied moeten voldoen aan de voorwaarde een zo klein mogelijke impact op de landschappelijke waarden te hebben.

In een aantal buurten als Hogewey Midden, Hogewey Zuid en Weespersluis willen we een evenwichtiger woningaanbod om tot een meer divers en inclusief woonmilieu te komen. Daarbij willen we de diversiteit in typen woningaanbod op de schaal van Weesp behouden.

Boternesserstraat

Verdichting in het stationsgebied en de subcentra
Het stationsgebied zal de komende periode verder ontwikkeld worden. Daarvoor wordt een visie opgesteld, waarin wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het realiseren van een gemengd woon-werkgebied in hogere dichtheden, met middelhoge bouw (tot vijf bouwlagen), eventueel aangevuld met hogere bebouwing.
De werkfunctie zal vooral bestaan uit kantoren, aangevuld met voorzieningen. Bedrijven in de dienstverlenende sectoren vestigen zich voor hun klanten en werknemers namelijk graag rond goed bereikbare ov-locaties.
Daarnaast is verdichting rond het station en andere ov-locaties vanuit het oogpunt van duurzame mobiliteit (trein in plaats van auto) wenselijk omdat dit bijdraagt een positief vliegwieleffect: Een gezond en intensief woon-werkmilieu leidt verspreid over de dag (en nacht) tot meer vervoersvraag. Daardoor wordt het rendabeler om het ov in hogere frequentie te laten rijden, wat weer leidt tot meer ontwikkelpotentie rond de in- en uitstaplocaties.

In Weesp zal verdichting van de stationslocatie een kans betekenen om Weesp weer tot één geheel te maken. Weesp ten noorden en ten zuiden van het spoor raken meer fysiek verbonden en het Centrumgebied wordt uitgebreid met een divers woonwerkmilieu met voorzieningen.

Een soortgelijk vliegwieleffect geldt voor subcentra. Woonbuurten met veel dezelfde type woningen in hetzelfde segment gaan vaak gepaard met een eenzijdig winkel- en horeca-aanbod. Door nieuwe technologische ontwikkelingen als online winkelen dreigt vooral het bestaande winkelaanbod weg te vallen en op den duur ook andere voorzieningen als de huisarts, de bank en het buurthuis verdwijnen omdat er voor veel mensen geen reden is om er dagelijks te verblijven – de ontmoetingsfunctie verdwijnt.

Wanneer dit soort vitale voorzieningen wegvallen ligt een verder verval van de buurt op de loer. In de toekomst willen we de subcentra en de voorzieningen juist levensvatbaar houden door ook hier een positief vliegwieleffect in gang te zetten. In een buurt met een groeiend aantal inwoners en een diverse bevolkingssamenstelling met verschillende behoeften is het rendabeler om een rijk voorzieningenaanbod in stand te houden en blijft de sociale functie makkelijker geborgd. We richten ons daarom op meer woningen, in verschillende typen en segmenten, op of in directe nabijheid van de subcentra. Eventueel aangevuld met andere functies als werken, door bijvoorbeeld kleine (kantoor)ruimten voor lokale bedrijven of ondernemingen aan te bieden.

Zowel bij het stationsgebied als bij de subcentra liggen er kansen om hoger te bouwen dan de maximum bouwhoogte van vijf bouwlagen, zolang de ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien van een zorgvuldig ingepast stedenbouwkundig plan dat past binnen de bestaande beeldkwaliteit van Weesp. Nadere studies op gebiedsniveau zijn nodig om te bepalen welke bouwhoogten op deze locaties gewenst zijn. Bij het stationsgebied gaat de stationsvisie hier verder op in.

Station Weesp, gezien vanaf de Leeuwenveldseweg

Spoorzone

Rond Weesp was lange tijd sprake van een mogelijke spooruitbreiding van de huidige spoorzone van zes naar acht sporen (OV-SAAL). Deze 8-sporigheid is van de baan. Weesp heeft zich lange tijd ingezet voor een reservering voor 8-sporigheid, met het oog op een ondergrondse variant (het spoor in een tunnel ter hoogte van Weesp) zodat de barrière tussen noord en zuid vervalt en er ruimte ontstaat voor gebiedsontwikkeling boven het spoor. Daarnaast speelt het vrijspelen van de openstaande mastroute over de Vecht een belangrijke rol. De spoorbruggen vormen nu een flinke barrière.

De spoorreserveringen schuren met gewenste gebiedsontwikkelingen rond het spoor of treinstation, zolang de spoortunnel er niet is. Zonder ondertunneling werken reserveringen nadelig want de ruimtereservering langs het spoor kan immers ook worden gebruikt voor bouwen aan het spoor, eventueel met aanvullende maatregelen. Nu de 8-sporigheid verder uit het zicht raakt (en daarmee de financiering vanuit het Rijk) is ook de vraag wat met de reservering te doen. Een tunnel lijkt nu gezien de huidige besluiten zeer moeilijk haalbaar. Weesp kan er ook voor kiezen om de ruimtelijke reserveringen te laten vallen. Er zijn vanuit dat opzicht een aantal opties voor het benutten van de openbare ruimte rond het spoor:

1. **Reserveringen voor ondertunneling laten vallen en ruimte bieden voor ontwikkeling van spoorzone?**
2. **Reserveringen voor ondertunneling aanhouden en ruimte bieden voor functies van tijdelijke aard (concentratie van wonen en werken zijn dan uitgesloten)?**
3. **Reserveringen voor ondertunneling aanhouden en spoorzone vrij houden van gebiedsontwikkeling?**

Opties en ontwikkelingen beschreven in dit kader krijgen hun beslag in een visie op het stationsgebied.

4.1.3 Voorzieningen

Goede voorzieningen zijn essentieel voor het functioneren van een wijk. Denk hierbij aan scholen, kinderopvang, ouder-kind-centra, buurthuizen, bibliotheken, sportvoorzieningen en gezondheidsvoorzieningen e.d. De voorzieningen in Weesp zullen moeten meegroeien met de toename en veranderende aard van de bevolking (zie analysekaart pag 54). Een eerste onderzoek wijst uit dat de voorzieningen in Weesp redelijk op orde zijn en voldoende vervat in de verschillende plannen van de gemeente. Toch zijn er een aantal aandachtspunten, die veelal samenhangen met de grootschalige uitbreiding van Weespersluis:

- **Verbindingen over het spoor.** Verbindingen tussen Weespersluis en de bestaande stad moeten ervoor zorgen dat elkaars voorzieningen beter kunnen worden gebruikt.
- **Spreiding en keuzemogelijkheid van kinderopvang Weespersluis.** De kinderopvang in Weespersluis biedt nu weinig keuzemogelijkheid aan ouders. Een oplossing is om ruimte te geven aan meer aanbieders, en kinderopvang in de bestaande stad te stimuleren.
- **Verwachte piek leerling-prognose.** De groei van het aantal leerlingen voor het voorgezet onderwijs (VO) in Weespersluis loopt parallel aan de oplevering van het aantal woningen. Een piek in de oplevering, betekent een piek in het aantal leerlingen. Weesp heeft relatief veel VO scholen en vervult daarvoor een regionale functie. Veel kinderen uit Diemen, Driemond en zelfs IJburg. Scholen dreigen te groot te worden, daarom zijn afspraken over een maximaal aantal leerlingen gemaakt. Om daaraan te voldoen zullen vanaf 2021 Weesper leerlingen voorrang krijgen. Het aantal jongeren tussen 0-19 jaar neemt toe, met 1.200 (30%) in Weesp. Daarmee komen we circa 1.200 plekken tekort, dat we nooit gaan oplossen met alleen voorrangsregels. Daarom moeten er nu al voorzieningen worden getroffen om basis- en middelbare scholen uit te breiden en kinderopvang en BSO voor kinderen te faciliteren.
- **Aangepaste woningen en zorgwoningen.** De bevolkingsprognose voor Weesp toont een aanzienlijke vergrijzing. Een belangrijk aandachtspunt is de realisatie van aangepaste woningen en zorgwoningen.
- **Welzijnsaccommodaties.** In elke wijk is er behoefte aan een plek waar mensen samen kunnen komen. De vraag is alleen of dat in de nieuwe wijken een door de overheid gesubsidieerd buurthuis of wijkcentrum zou moeten zijn. In ieder geval moet in de plannen rekening gehouden worden met ruimte voor initiatieven van bewoners. Dit kunnen bijvoorbeeld bestaande panden zijn met een bepaalde historische waarde, aantrekkelijke plekken waar mensen graag komen.
- **Kunst in de openbare ruimte.** Kunst in de openbare ruimte is een belangrijk instrument om een wijk een identiteit te geven. Weesp zou hier meer aandacht aan kunnen besteden.

Spelende kinderen op straat in Weesp

Analysekaart: cultuurhistorische objecten, recreatieve en toeristische functies in en rondom Weesp

Cultuur
Goede culturele voorzieningen zijn essentieel voor Weesp. Het geeft vorm aan de Weesper identiteit, is goed voor de sociale samenhang, en geeft Weespers de kans zich persoonlijk te ontwikkelen. De nota "Weesp cultuurstad (2017-2021)" geeft hiervoor ambities en beleidsuitgangspunten.

De looptijd van de Cultuurnota Weesp 2017-2021 loopt ten einde. Met ingang van 2025 zal het beleid voor kunst en cultuur van het gebied Weesponderdeel uitmaken van het Kunstenplan 2025-2028. Om de tussenliggende periode te overbruggen en de overgang voor alle stakeholders van kunst en cultuur in Weesp zo soepel mogelijk te laten verlopen, zal het bestaande kunst en cultuurbeleid Weesp worden ingevlochten in de Amsterdamse organisatie. Zowel in het Kunstenplan 2025-2028 als in de overbruggingsperiode blijft het uitgangspunt dat het culturele klimaat in Weesp moet worden versterkt en dat alle Weespers moeten kunnen deelnemen aan het culturele leven

Tergooi ziekenhuis
De vergrijzing zal een grote invloed hebben op de benodigde zorgvoorzieningen. De gemeente Weesp heeft één grote bovenwijkse zorgvoorziening in de vorm van het Regionaal Medisch Centrum Weesp, met diverse poliklinieken van het Tergooi ziekenhuis. De voorziening is essentieel voor Weesp en moet daarom goed worden beschermd.

Sport
Weesp wil dat iedereen op eigen niveau en naar eigen wens kan sporten. Sport is essentieel voor een inclusieve, gezonde en verbonden stad. Sport verbindt en verbroedert, leidt tot minder ziekten zoals obesitas en hartkwalen, lager ziekteverzuim, een betere levenskwaliteit op de oude dag, lagere zorgkosten etcetera.

Weesp zal ten behoeve van de ongeorganiseerde sport meer aandacht schenken aan een beweegvriendelijke openbare ruimte, zodat de stad 'als sportpark' kan worden gebruikt. Sporten als hardlopen, wielrennen, fitness maar ook vissen zullen worden gefaciliteerd door routes, trap- en speelveldjes, bootcampterreinen met uitdagende trappen of hoogteverschillen, maar wij gaan ook zorgen voor de toegankelijkheid naar de vijvers en openbare wateren voor de sportvisser. Jong geleerd is oud gedaan: speel- of vismogelijkheden in de eigen woonomgeving zijn essentieel voor de start van een gezond en beweeglijk leven.

Het is essentieel dat Weespers kunnen (blijven) sporten in bestaande sportaccommodaties. Dat is echter geen gemakkelijke opgave. Enerzijds is het verenigingsleven onverminderd populair (de grote drie sportclubs voetbal, tennis, hockey en hebben ieder circa 750 leden) en is het de verwachting dat alle Weesper sportverenigingen blijven groeien. Anderzijds is de ruimteclaim van de sport groot en moet deze worden afgewogen tegen andere ruimteclaims, zoals die van woningbouw en het in stand houden van het groene landschap. Hieronder staat kort beschreven wat de huidige situatie is en wat de uitgangspunten voor de toekomst zijn.

Bestaande sportaccommodaties

Sportpark Papelaan
Sportpark Papelaan is gelegen binnen de bebouwde kom aan de noordkant van Weesp, tegen de zuidkant van het spoor aan. Het sportpark biedt plaats aan de Voetbalvereniging FC Weesp, de Weesper tennisclub Korfbalvereniging Argus en de Stichting Accommodatiebeheer WVGV die in haar accommodatie diverse sportdisciplines onderdak verleent . Ook is er de toerfietsclub Weesp. Uitgangspunt is dat de groei van voetbal en tennis (de grote ruimtevragers) ter plekke kan worden gefaciliteerd.

Foto: Voetbalveld FC Weesp

Sportpark Vechtoever
Het sportpark Vechtoever ligt ten oosten van Weesp, net buiten de bebouwde kom en ingeklemd tussen het spoor, achterland en waterweg de Vecht. Het huisvest de hockeyvereniging MHC, Tafeltennisvereniging The Victory, Handbalvereniging We Have.
De handbalvereniging is onlangs verhuisd naar de nieuwe sporthal Weespersluis. Hiermee komt de clubaccommodatie en aangelegen veld leeg te staan. Een nieuwe invulling wordt verkend, waarbij de voorkeur uitgaat naar een sport/spelfunctie. Op korte termijn is het nodig meer sportruimte te creëren voor de hockey, gezien de huidige bespeling van de velden en de aanhoudende ledengroei. Ook hier is het uitgangspunt dat ruimte eerst wordt gevonden binnen de sportparkgrenzen van Vechtoever, alvorens naar uitbreiding buiten het sportpark wordt gekeken.

Sporthallen en gymzalen
Weesp heeft momenteel één sporthal, namelijk sporthal Aetsveld. Deze wordt voor uiteenlopende sporten gebruikt en is thuisbasis voor meerdere sportverenigingen (WeHave, FC Weesp, Oberon), maar ook als thuis voor bewegingsonderwijs en buitenschoolse opvang. Een tweede sporthal is in de maak: In Weespersluis worden twee basisscholen gebouwd en bijbehorende gymzalen zijn samengevoegd in een nieuw te ontwikkelen sporthal Weespersluis.
Daarnaast staan in Weesp vier gymzalen. Op basis van de vuistregel van 1 sporthal op 20.000-24.000 inwoners, zal er met twee sporthallen en vier gymzalen er in de komende jaren voldoende ruimte zijn voor de binnensportverenigingen en het bewegingsonderwijs.

Zwembad
Er is één zwembad in Weesp, het Victoriabad. Dit is geen gemeentelijk zwembad, maar is eigendom van het bedrijf International Wellness Resort (IWR). De gemeente heeft een exploitatieovereenkomst met het zwembad op basis waarvan IWR een exploitatiebijdrage ontvangt in ruil voor ruime openingstijden en ruimte voor maatschappelijke activiteiten. Op basis van de norm van 1 zwembad op 80.000 inwoners, zal het bestaande zwembad voldoende zijn om de groei van Weesp op te vangen.

Golfbaan
Weesp kent één golfbaan, ten Zuiden van de N236, pal naast het Amsterdam-Rijnkanaal. Deze herbergt een vereniging met veel leden en is daarmee een belangrijke sportvoorziening. Deze vorm van sportbeoefening vraagt (relatief) veel ruimte.

Roeien
Weesp kent één roeivereniging, de roeivereniging Weesp aan de Utrechtseseweg. Daarnaast is er de sloeproeivereniging (De Spiering). De roeisloepen liggen aan de Ossemarkt nabij restaurant de Schalkse. Deze sloepen trainen dagelijks op de Vecht.

Watersportverenigingen
Er zijn drie Watersportverenigingen: WV Weesp (in de kom van Aquamarin); WSV de Vecht (aan de Roosenboomschans), met een apart Jeugd Zeilplan ; en WSV de Zeemeermin (aan de Ossenmarkt). De hengelsportvereniging (AWHB), is gelegen aan de Vest, met een directe toegang tot de Vecht. De vereniging heeft 2.400 leden. Deze leden kunnen hun sport ook uitoefenen in de vijvers aan de Wiefferingdreef, de Nijhoffstraat, de Trifaxvijver en overige wateren.

Nieuwe richtingen
We werken blijvend aan een voorzieningenniveau dat minstens op peil blijft en meegroeit met de bevolkingsgroei in Weesp en bijdraagt aan de Weesper identiteit.

4.1.4 Openbare ruimte

De openbare ruimte vormt een belangrijk thema in deze Omgevingsvisie. In de openbare ruimte worden de doelstellingen van de Omgevingswet bij uitstek concreet. De Omgevingswet (art 1.3 Ow) omschrijft het doel van de wet als volgt: "Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu gericht op het in onderlinge samenhang:

a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en

b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften."

De Omgevingswet is dus gericht op het vinden van een balans tussen een gezonde en veilige fysieke leefomgeving en het gebruiken van de leefomgeving voor noodzakelijke of gewenste maatschappelijke voorzieningen. Die balans dient in de Omgevingsvisie tot uitdrukking te komen.

Verblijfs- en verkeersfuncties

In de openbare ruimte vinden de functies en voorzieningen voor een groot deel een plek: stromen van auto's, fietsen en voetgangers. Maar ook ruimte om te spelen en te recreëren. De openbare ruimte kent dus verkeers- én verblijfsfuncties. Die kunnen elkaar versterken of elkaar in de weg zitten. Soms zijn verkeers- en verblijfsfunctie moeilijk te combineren. Goede verblijfsruimte geeft veel ruimte aan groen, ontmoeten en spelen, autoluw of autovrij. Goede verkeersruimte geeft ruimte aan doorstroming, parkeren (fiets en auto). Kernwoorden daarin zijn veiligheid, bereikbaarheid en minimalisering van overlast (geluid, uitstoot en visuele overlast). Vooral bij een hoge gebruiksintensiteit is de scheiding tussen de twee functies wenselijk. Soms ook kan het samenspel tussen verkeers- en verblijfsfunctie een aantrekkelijk resultaat opleveren, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een "stadsstraat". Het is een straat die beide functies combineert, waarbij ze elkaar versterken. Complicatie kan in de toekomst veroorzaakt worden door de toename van thuisleveranties. Door de huidige (Corona)crisis zijn de online bestellingen sterk gegroeid. Daarnaast blijkt dat steeds meer mensen de reguliere boodschappen eveneens thuis laten bezorgen. Welke omvang het bezorgende verkeer zal krijgen is onduidelijk. Wellicht leidt het tot opstoppingen in bijvoorbeeld het centrum.

De functie van de openbare ruimte is (ook) afhankelijk van de plek waar deze zich bevindt. De openbare ruimte in een bedrijventerrein heeft een andere functie dan die in een woonwijk, of in een winkelgebied.

Naast de inrichting van de openbare ruimte is ook het beheer van belang. De functionaliteit van de openbare ruimte kan sterk verminderen als het beheer niet op orde is. Als onderdelen van de openbare ruimte (denk aan stoepen, fietspaden, verlichting, maar ook aan bankjes en plantsoenen) kapot zijn of vies, zijn ze op zijn best minder bruikbaar en op zijn slechtst gevaarlijk.

Fietsers in de Hoogstraat

Belangrijk onderdeel van de kwaliteit van de openbare ruimte is de toegankelijkheid. Alleen als de openbare ruimte toegankelijk is en gebruikt kan worden door alle gebruikers is deze van goede kwaliteit. Mensen met een fysieke beperking, gebruikers van een rollator, rolstoel of kinderwagen, gebruikers met een visuele of auditieve beperking: iedereen moet de openbare ruimte kunnen gebruiken. Dat is een belangrijk onderdeel van de kernopgave "prettig en veilig wonen". Het beoordelen van de kwaliteit van de openbare ruimte zal dus altijd ook op dat aspect betrekking hebben.

Openbare ruimte moet ook rustig en overzichtelijk zijn. Dat kan wel eens in het gedrang komen als er sprake is van reclame-uitingen in de vorm van losse objecten. In Weesp is geen apart reclamebeleid. In de APV is wel opgenomen dat het college in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving nadere regels kan stellen voor uitstallingen en reclameborden. Omdat het voorstelbaar is dat duidelijkere regels voor zowel bewoners als ondernemers prettig zijn, wordt onderzocht of nadere regels voor losse reclame-uitingen en informatieborden wenselijk zijn.

De verblijfskwaliteit in delen van Weesp kan verbeterd worden of staat onder druk. Het centrum van Weesp is klein. Tegelijkertijd wordt de druk erop vergroot, met name door het toenemend aantal inwoners van Weesp. Hoewel het parkeer(vergunningen)beleid in 2020 is aangescherpt met strengere regels m.b.t. vergunningen voor een tweede auto en het aantal betaalde parkeerplaatsen toeneemt, blijft er toch nog veel ruimte voor de auto. Een overmaat aan ruimte voor de auto maakt de binnenstad als huiskamer van Weesp minder aantrekkelijk.

Het stationsgebied is aan de noordzijde op dit moment minder aantrekkelijk. Er is geen tot weinig groen en er zijn geen

ontmoetingsplaatsen, terwijl een stationsgebied zich daar juist voor leent en de entree is van de stad, ook aan de noordzijde voor Weespersluis.

Nieuwe richtingen

Weesp stelt als prioriteit voor de inrichting van de openbare ruimte, conform de wens van de bevolking zoals blijkend uit de participatie voor de Omgevingsvisie, de realisatie van groen van hogere kwaliteit (zie paragraaf groen). Kwetsbare groepen profiteren het meest van goede groenvoorzieningen in de buurt. In sommige buurten kan ook groen worden toegevoegd, maar vooral de kwaliteit van het groen kan omhoog. Mede door het ruim aanwezige groen in de nabijheid van Weesp, zijn grote groengebieden binnen de stad geen prioriteit.

Doel is om meer ruimte beschikbaar te stellen aan duurzaam en langzaam verkeer. Dat wil zeggen een ontmoedigingsbeleid voor autobezit en –gebruik en een stimulerend beleid voor fiets (eveneens bezit en gebruik) en de voetganger.

De kwaliteit van de openbare ruimte wordt ook bepaald door het niveau van het beheer en de toegankelijkheid. Beide dragen bij aan een openbare ruimte die functioneel is voor alle gebruikers. Doel is om beide op een hoog niveau te houden/brengen.

Er wordt onderzocht of nadere regels voor losse reclame-uitingen en informatieborden wenselijk zijn.

4.1.5 Veiligheid en gezondheid

Inleiding

Een gezond leven is voor alle Weespers sleutel tot een gelukkig leven, en essentieel onderdeel van de Omgevingsvisie. Er worden twee soorten gezondheid onderscheiden:

- Een positieve vorm van gezondheid. Dat is het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven" (GGD, 2016). Het concept maakt onderscheid in zes dimensies van gezondheid, namelijk gezond lichaam, gezonde geest, dagelijks functioneren, kwaliteit van leven, meedoen en zingeving.
- Een veilige en schone leefomgeving. Daarbij gaat het om thema's als luchtkwaliteit, veiligheid, geluid, bodem en geur.

Weesp wil een gezonde en veilige gemeente blijven (zie ook: kernwaarde 13: veiligheidsniveau blijft behouden). De positieve gezondheid kan worden verbeterd door bijvoorbeeld het stimuleren van sport en spel, het bevorderen van recreatiemogelijkheden of de bouw van een buurthuis. Maar ook door lopen en fietsen aantrekkelijker te maken. Een veilige en schone omgeving kan worden bereikt door de aanleg van meer groen, en het terugdringen van (de overlast van) het autoverkeer.

Positieve gezondheid.

De Regio G&V heeft in 2016 een uitgebreid onderzoek gedaan naar de positieve gezondheid van Weespers. In het algemeen gaat het de Weespers goed: zo zegt bijvoorbeeld 77% zich 'zeer gezond te voelen'. Toch is dit geen reden om achterover te leunen. Zo voelt in Weesp een kleine 1/3 van de inwoners zich eenzaam, met name in Aetsveld wordt eenzaamheid als een probleem ervaren. Dat betekent dat men minder contact heeft met andere mensen dan gewenst, en het ontbreken van een hechte, emotionele band met een ander. Eenzaamheid kan samenhangen met een levensfase, bijvoorbeeld oudere mensen die veel mensen hebben zien wegvallen in hun omgeving of minder mobiel zijn en daardoor minder mensen ontmoeten. Het kan ook samenhangen met een gebrek aan prettige ontmoetingsplaatsen of de bereikbaarheid van dergelijke plekken.

Man met hond langs de Vecht/Hoogstraat

Fijnstof
Met fijnstof worden alle stofdeeltjes in de lucht bedoeld. Het is een verzamelnaam van deeltjes van verschillende grootte, tot maximaal 10 micrometer (µm) doorsnede. Deeltjes bestaand uit zwaveldioxide, stikstofoxiden en ammoniak vormen het grootste deel, ook elementair koolstof en koolstofverbindingen dragen bij aan fijnstof. Fijnstofconcentraties zijn op zijn hoogst in de havens, bij zware industrie en in geringe mate bij intensieve veehouderij. Verder zijn lokale concentraties het hoogst vlakbij drukke wegen en bedrijven. Voor Weesp geldt dat er hogere fijnstofconcentraties (µg PM_{10}/m^3) langs de drukkere doorgaande wegen in Weesp, zoals de C.J. van [redacted], Prinses Irenelaan, Amstellandlaan, Jan Tooropstraat, Hogeweyselaan, Stationsweg, Korte Muiderweg en de noordzijde van de Bloemendalerpolder (langs de A1).

Geluid
Geluid hoort bij een stad, maar te veel geluid leidt tot hinder, slaapverstoring en bij langdurige belasting tot ernstige gezondheidsklachten.

We willen ernstige geluidsbelasting tegengaan. Via het Actieplan Geluid gaan we ernstige geluidshinder in de stad tegen. Weesp is op grond van de Europese richtlijn Omgevingslawaai verplicht om in een Actieplan Geluid aan te geven wat de gemeente doet om ernstige geluidsoverlast in de stad te beperken. Weesp heeft al veel gedaan om de geluidsbelasting op bestaande woningen te beperken.
Er worden in het algemeen drie soorten geluidbeperkende maatregelen onderscheiden:
1. Maatregelen aan de bron, die de geluidproductie beperken, zoals het toepassen van stillere motoren en stille banden op voertuigen of het aanbrengen van een geluidreducerende wegverharding.
2. Maatregelen bij de overdracht, zoals het oprichten van geluidschermen of wallen
3. Maatregelen bij de ontvanger, zoals het aanbrengen van gevelisolatie.

In het Actieplan Geluid gaat de meeste aandacht uit naar verkeersgeluid, maar er is ook aandacht voor andere geluidsbronnen. Bij het verkeer gaat het onder meer om stille wegdekken, geluidschermen en snelheidsbeperking.

Molens de Vriendschap en de Eendracht, Utrechtseweg

Geur
Geur hoort bij de stad, net als geluid. Het kan echter ook leiden tot overlast, en dan wordt het ervaren als stank. Het leidt tot irritatie, en kan zelfs leiden tot gezondheidsschade. Geurproblemen in Weesp zijn aanwezig bij enkele bedrijven op bedrijventerreinen, en bij de horeca in het centrum
Het is een gemeenschappelijke opgave van gemeente, bedrijven en bewoners om een balans te vinden tussen bescherming tegen overlast en ruimte geven aan economische activiteiten. We willen daarom aanvaardbare basisgrenzen voor geuroverlast vastleggen. Uitgangspunt daarbij is dat we in delen van de stad met veel bedrijvigheid, verkeer en/of horeca meer geuroverlast aanvaardbaar vinden dan bijvoorbeeld in een rustige woonbuurt. Dit uitgangspunt wordt uitgewerkt in een stedelijk geurbeleidskader.
Regelgeving rond geur is straks voor een deel opgenomen in standaard landelijke regelgeving voor elk gemeentelijk omgevingsplan. Daarnaast is er beleidsvrijheid voor extra regels en maatwerk voor bepaalde gebieden. Geur is echter gecompliceerd. In tegenstelling tot geluid en luchtkwaliteit is geur lastig meetbaar. Het wordt veroorzaakt door veel verschillende moleculen en is bovendien een kwestie van persoonlijke beleving. Dit betekent dat het op te stellen geurbeleidskader een ingewikkelde opgave is die goed moet aansluiten bij de menselijke ervaring en bij de verschillende gebiedskenmerken in de stad.
Meetbare criteria zullen, zo ze al ontwikkeld kunnen worden, pas in het Omgevingsplan worden opgenomen.

Groen
De aanwezigheid van groen heeft een positief effect op zowel de fysieke als geestelijke gezondheid. Weesp wil daarom vergroenen. Op sommige plekken in Weesp is er weinig groen De bedrijventerreinen zijn daar (een voor de hand liggend) voorbeeld van, maar ook in bijvoorbeeld de wijk Hogewey is er relatief weinig groen. In paragraaf 4.1.6 wordt dit verder behandeld.

Gezondheid en verkeer
De negatieve effecten van het wegverkeer worden op verschillende manieren beperkt.
Een aantal voorbeelden:
- Een keuze voor (gedeeltelijk) andere logistieke routes te kiezen (zie paragraaf mobiliteit);
- Het stimuleren van logische, prettige en gezonde fiets- en looproutes, op andere plekken dan de logistieke routes;
- Verminderen van de autodruk op de binnenstad.

We gaan onderzoeken hoe Weespersluis beter kan worden verbonden met de rest van de stad. Daarbij is de inzet dat er meer dan één verbinding is in de toekomst en alle verbindingen moeten vellige, toegankelijke en met groen omgeven wandel- en fietspaden bevatten (zie ook paragraaf mobiliteit). Ook gaan we onderzoeken hoe Aetsveld beter kan worden verbonden met de rest van de stad (zie ook "Weesp in drie delen", verderop in deze visie).

Grazende koeien in Aetsveld

Gezondheid en veehouderij
De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor de gezondheid van mensen in de buurt van intensieve veehouderij. Een goede ruimtelijke inrichting kan veel gezondheidsschade voorkomen. Weesp houdt daarom de richtlijnen van het RIVM en de GGD aan.
De eerste is ruimtelijk: wees terughoudend met het plaatsen van gevoelige bestemmingen en veehouderijen binnen 250 meter van elkaar (bij geitenhouderijen binnen 2 kilometer). Gevoelige bestemmingen zijn bijvoorbeeld woningen, scholen, en ziekenhuizen.
De tweede betreft het werkproces van de veehouderij: streef ernaar om de uitstoot van geur, stof, endotoxinen, en ammoniak van veehouderijen te verminderen (bron: GGD-richtlijn medische milieukunde, RIVM-rapport 2020-0092, pagina 3)

In de provincie Noord-Holland geldt sinds 12 december 2018 een geitenstop. Nieuwvestiging, omschakeling naar of uitbreiding van een geitenhouderij is niet toegestaan. Dit besluit is genomen uit voorzorg voor de volksgezondheid, omdat uit onderzoeken is gebleken dat inwoners binnen een straal van 2 kilometer van een geitenhouderij meer kans hebben op een longontsteking. Ter bescherming van haar inwoners heeft de provincie besloten om de geitenhouderij niet verder te laten groeien, totdat meer bekend is over de oorzaken van het verhoogde risico.

Fysiek veilige omgeving
Binnen de fysieke leefomgeving raakt veiligheid meerdere aspecten van de Omgevingsvisie en vormt daarom een integraal onderdeel hiervan. Net als van alle nieuwe ontwikkelingen, waarvan de risico's of de impact die ze hebben op de fysieke leefomgeving nog niet (volledig) bekend zijn.

In de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek wordt samengewerkt door de zeven gemeenten in de regio (Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren), de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR), de politie en het Openbaar Ministerie.
Bij ruimtelijke ontwikkelingen denkt de Veiligheidsregio vooraf na over de beperking van ongewenste (fysieke) veiligheidsrisico's en adviseert op benodigde maatregelen in het ontwerp. Dit doet de Veiligheidsregio samen met de gemeente, andere ketenpartners, maatschappelijke organisaties, de initiatiefnemer en betrokken omwonenden. Door dialoog en een goede belangenafweging draagt de Veiligheidsregio zorg voor bescherming tegen risico's van branden, rampen en crises en waarborgt zo de hulpverlening.

Verschillende wettelijke plannen van de Veiligheidsregio, zoals het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan, het Dekkingsplan en het Regionaal Crisisplan bieden nadere onderbouwing voor de advisering omtrent een veilige fysieke leefomgeving.
De veiligheidsregio´s hebben landelijk een aantal kernwaarden geformuleerd, die zij gebruiken bij het adviseren over en het borgen van veiligheid in de Omgevingsvisie. Deze kernwaarden zijn:
1) De veilige leefomgeving bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving
2) Samenwerken aan een veilige leefomgeving
3) De fysieke leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor een veilige leefomgeving:
- Voorkomen of beperken van risico´s vergroot de veiligheid
- Afstand tot risico´s vergroot de veiligheid
- Bouwwerken en omgeving bieden bescherming
- Bouwwerken en gebieden zijn veilig te verlaten
- De omgeving maakt snel en effectief optreden van hulpdiensten mogelijk

4) Iedereen is bekend met risico´s en weet hoe te handelen wanneer dat nodig is.

Enkele voor Weesp relevante thema´s uit de Omgevingsvisie zijn vergrijzing en verdichting en de energietransitie en klimaatverandering. Hier spelen een aantal veiligheidsaspecten een rol. In samenspraak met alle betrokken partijen zullen keuzes gemaakt moeten worden over het gewenste beschermingsniveau.

Vergrijzing en verdichting bebouwde omgeving
De komende decennia zal sprake zijn van een flinke vergrijzing van de bevolking. Er is een toenemend aantal ouderen, die langer zelfstandig blijven wonen en ook het aandeel verminderd zelfredzamen die nog thuis wonen zal stijgen. Bij ongewijzigd beleid zal dit leiden tot meer slachtoffers bij brand en ongelukken in huis. In het kader van de Kernopgave "Prettig en veilig wonen" vraagt deze ontwikkeling aandacht. Door samenwerking van diverse betrokken partijen, zoals gemeente, zorgorganisaties, woningcorporaties en veiligheidsregio, kan gewerkt worden aan het borgen van een veilige woonsituatie.

Om de waardevolle buitengebieden van Weesp in stand te houden, zal uitbreiding met nieuwe woningen, kantoren en bedrijfspanden vooral door verdichting en inbreiding in bestaand bebouwd gebied moeten plaatsvinden. Deze ontwikkeling vraagt extra aandacht voor de doelstelling van het veilig wonen en werken. Bij de plannen tot verdichting rond OV-knooppunten,

Markt in coronatijd, Nieuwstraat, maart 2021

zoals het stationsgebied in Weesp, moet rekening worden gehouden met transport van gevaarlijke stoffen over het spoor. Een grotere dichtheid van personen in een gebied vraagt om meer aandacht voor ontvluchting bij een incident. Ook dient bij compactere bebouwing te worden beoordeeld hoe de bereikbaarheid voor hulpdiensten en de bestrijdbaarheid van incidenten kan worden gegarandeerd. Bij de transformatie van bedrijfspanden naar woongebouwen op bedrijventerrein, in combinatie met hogere of dichtere bebouwing op de bestaande industrieterreinen, spelen soortgelijke vraagstukken. Het gecombineerde gebruik van bedrijventerreinen moet geen grotere risico´s voor veilig wonen opleveren.

Energietransitie en klimaatverandering
Door klimaatverandering zullen de waarschijnlijkheid en impact van weergerelateerde risico's, zoals clusterbuien en droogte, toenemen. Deze risico's hebben op hun beurt weer invloed op andere risico's zoals hittestress, wateroverlast, vitale infrastructuur, bereikbaarheid en doorstroming. Ondanks dat dit ons allen raakt, zullen vooral de ouderen en zwakkeren in de samenleving hier grotere hinder van ondervinden. Dit vraagt om een betere voorbereiding en meer samenwerking tussen gemeente, veiligheidsregio, burgers, bedrijven en ontwikkelaars.

De klimaatverandering zorgt voor de noodzaak tot een verdere verduurzaming van de samenleving en deze ontwikkelingen zullen op de voet gevolgd moeten worden. Ondanks dat de risico's nog niet volledig in beeld zijn, bevinden deze zich zowel op het vlak van energieopwekking als van -opslag en -transport, maar ook bij het uiteindelijk gebruik. Om het transport te beperken zal zowel het opwekken en opslaan steeds meer decentraal gebeuren in wijken en huizen zelf. De circulaire economie zorgt daarnaast voor meer vervoer en hergebruik van afvalstoffen. Gezien de sterke toename in het gebruik van alternatieve energiebronnen, verhoogt daarmee ook de waarschijnlijkheid van een bijbehorend incident.

Pratende mensen op de [illegible]

[illegible].1.6 Groen

De functie van groen
Groen heeft een belangrijke functie binnen steden en dat is voor Weesp niet anders. Het is een wezenlijk onderdeel van de identiteit en het karakter van Weesp. Groen heeft diverse functies:

- Gezondheid: Een groene omgeving is essentieel voor de mentale en fysieke gezondheid en draagt bij aan een gezonde leefstijl.
- Sociaal welzijn: Een prettige, groene leefomgeving is van en voor iedereen en nodigt uit tot ontmoeting en initiatief.
- Klimaatadaptatie: Weesp wil goed voorbereid zijn op het veranderende klimaat.
- Natuur: Natuur en biodiversiteit vormen de basis van al het leven, dus ook het leven in de stad.

Groen draagt ook bij aan het opvangen van schommelingen in neerslag. Door klimaatverandering krijgen we steeds meer te maken met korte en hevige buien en langere perioden van droogte. Groen helpt om Weesp klimaatbestendig te maken. Het bufferen van (grote) hoeveelheden neerslag en die geleidelijk afgeven geeft een dempend effect op de extremen die in toenemende mate gaan optreden.

Groen in Weesp
Groen heeft vele vormen in Weesp. Er is buurtgroen: plantsoenen, bomen en groenstroken in de bebouwde omgeving. Er is groen als onderdeel van het historisch centrum, met name de schansen. En er zijn de grote groengebieden rond de stad. Het landschap dat volgens de 2e kernwaarde van Weesp behouden en versterkt dient te worden. De Vecht draagt als groen-blauwe structuur bij aan het ruime en landelijke karakter van Weesp.

Ook Weespers zien graag (meer) groen in Weesp. Van degenen die de enquête voor de Omgevingsvisie hebben ingevuld, wilde 78% meer ruimte voor groen en natuur in de openbare ruimte. Die meerderheid was aanwezig bij alle subgroepen Weespers, zoals jongeren en huishoudens met en zonder kinderen.

Hoofdgroenstructuur, Hoofdbomenstructuur en Ecologische Hoofdstructuur.
Groen is, zoals hierboven uitgebreid onderbouwd, van groot belang in stedelijke omgevingen. Dus ook in Weesp. Naast het historisch centrum en de landschappen om Weesp heen, is ook het groen in en meteen om de stad, van groot belang voor de gewenste woon- en leefkwaliteit. En daarmee één van de kwaliteiten van Weesp die bewaard en beschermd moeten worden.

Voor een goed groenbeleid is het van belang het groen goed in beeld te hebben. Welke soorten groen met welke functie bevinden zich waar in de stad. Een goed kaartbeeld is ook van belang om na de bestuurlijke fusie, als Weesp en Amsterdam één gemeente vormen, de groenstructuren (hoofdbomenstructuur, HBS; Hoofdgroenstructuur, HGS; en Ecologische Hoofdstructuur, EHS) aan elkaar te koppelen.

De Hoofdgroenstructuur van Weesp wordt in kaart gebracht en vastgesteld en maakt deel uit van de Visiekaart die aan deze Omgevingsvisie is gekoppeld. Hiermee krijgt het groen in Weesp de bescherming die het verdient.

In Amsterdam en Weesp bestaat straks de Hoofdgroenstructuur 2.0 uit het samenvoegen van de huidige Hoofdgroenstructuur, de

Ecologische Structuur Amsterdam en delen van de Hoofdbomenstructuur.

De Hoofdbomenstructuur in Amsterdam en Weesp blijven als zelfstandige structuur bestaan. In de Hoofdgroenstructuur 2.0 krijgt de oude Ecologische Structuur Amsterdam het predicaat 'ecologische structuur'.
In de Hoofdgroenstructuur 2.0 van Amsterdam wordt een deel van de Hoofdbomenstructuur Weesp overgenomen (oa de bomen langs de grachten), het monumentale groen (de vestingwerken) en vrijwel al het landelijke gebied. Ook wordt een ecologische structuur ontworpen.

Groenbeleidsplan en groenbeheerplan
In 2019 is het groenbeleidsplan Weesp opgesteld. Dit is opgesteld met in het achterhoofd de samenvoeging met Amsterdam. Daarom is aansluiting bij het groenbeleid van Amsterdam gezocht. Het is wel gericht op de speerpunten en de unieke situatie van Weesp.
In het Groenbeleidsplan zijn 6 principes voor het groen in Weesp vastgelegd.

1 We zorgen dat iedere Weesper toegang heeft tot kleinschalig openbaar groen dichtbij en tot grotere groengebieden iets verder weg;
2 We gaan van monofunctioneel naar multifunctioneel groen in de openbare ruimte. We kiezen voor groen dat meerdere diensten levert aan mens en dier;
3 We worden een natuurinclusieve stad waar gebouwd, ingericht en beheerd wordt met respect voor planten en dieren;
4 We vergroenen buurten en wijken duurzaam en samen met bewoners;
5 We werken samen met bewoners, leren van elkaar en stimuleren nieuwe werkwijzen en technieken die passen bij de opgaven;
6 We zorgen dat het groen goed ontworpen, aangelegd en beheerd wordt.

Deze principes staan nog steeds overeind en geven richting aan groenbeleid voor de komende decennia in Weesp. Voor een deel betekenen deze principes dat er anders wordt omgegaan met bestaand groen, bijvoorbeeld door het multifunctioneel te maken en goed te ontwerpen, aanleggen en beheren. Daarnaast komt er ook nieuw groen bij. Het nieuwe groen zal vooral in wijken gerealiseerd worden waar de hoeveelheid groen laag is. In het grootste deel van Weesp ligt de nadruk op de verbetering van de kwaliteit van het groen. De stad wordt met meer aandacht voor groen (natuurinclusief) ontwikkeld. Hierbij hoort ook meer aandacht voor het groen langs de waterkant ten behoeve van sport-, recreatie- en visvoorzieningen.
We gaan restgroen (kleine stukjes groen zonder kwaliteit en zonder functie, meestal "overgebleven" na de inrichting van een buurt of wijk) in de wijken omzetten naar rustgroen (kleine stukjes groen met kwaliteit en een functie als ontmoetingsplek). In samenspraak met bewoners komt een passende inrichting tot stand, waarbij het groen bijdraagt aan ontmoeting en identiteit van de wijk.

Daarnaast wordt groen zodanig ontwikkeld (bijv door de keuze voor bepaalde soorten beplanting) dat een maximale bijdrage aan biodiversiteit en aan duurzaamheid wordt geleverd. Biodiversiteit door soorten te kiezen die aantrekkelijk zijn voor bijen, vlinders, insecten, vogels en amfibieën.

Duurzaamheid door soorten te kiezen die tegen een veranderend klimaat kunnen. Voorlichting over het vergroenen van tuinen draagt ook bij aan een duurzamer inrichting van Weesp. De gemeente heeft zeggenschap over het openbare groen, maar bewoners kunnen hun steentje bijdragen (of liever gezegd: verwijderen). Door middel van voorlichting en bewustwording worden bewoners gestimuleerd in hun eigen tuin bovengenoemde ambities mee te helpen waarmaken.

In 2020 vond een nadere uitwerking tot het groenbeheerplan plaats. In afstemming tussen Weesp en Amsterdam volgden het opstellen van de groenvisie met daarin: hoofdgroenstructuur, hoofdbomenstructuur en ecologische structuur. Deze visie voor Weesp moet aansluiten bij de structuren en systematiek van Amsterdam, maar moet herkenbaar zijn voor de Weesper.

De speerpunten zoals benoemd in het groenbeleidsplan zijn vertaald in een drietal kaarten: Hoofdbomenstructuur (HBS), Hoofdgroenstructuur (HGS) en de Ecologische Structuur (1:2).

- Een hoofdbomenstructuur (de basis hiervoor is de bomenstructuurkaart van Weesp uit 2017);
- Een hoofdgroenstructuur (gebaseerd op de structuurvisie van Weesp, maar vertaald naar de terminologie zoals ook in Amsterdam wordt gehanteerd);
- En de ecologische structuur (hier is voortgebouwd op de ecologische structuur van Amsterdam, aansluitend bij het groenbeleid van Weesp).

Voor deze drie structuren is een indeling gemaakt van de benodigde investeringen en aanpassingen die verdeeld zijn over korte (1e jaar), middellange (2e – 4e jaar) en lange termijn (>5jaar).

In de kaarten van deze omgevingsvisie wordt het begrip Bomenstructuur gebruikt in plaats van Hoofdbomenstructuur. De Bomenstructuur bevat meer bomenrijen dan de Hoofdbomenstructuur uit het Groenbeheerplan. In de Bomenstructuur zijn diverse aspecten met een ruimtelijk ordenend karakter meegenomen, zoals lange zichtassen, de historische oorsprong van de linten, de aanwezigheid van karakteristieke bomen(rijen), brede profilering of andere karakteristieke elementen.

Diemerscheg
De Diemerscheg is een aaneengesloten groengebied (zie kaart hiernaast). Het ligt ten zuiden van het IJmeer, waar een fietsroute loopt naar Muiden die 'de natuurboulevard' heet. De scheg loopt ook langs het water van de Diem en de Gaasp, via het Diemerbos naar Weesp en eindigt bij de Vecht tussen Muiden en Weesp. De gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren en Amsterdam werken hier samen met Staatsbosbeheer en Groengebied Amstelland om de groengebieden in dit gebied te beheren. Ook wordt een plan ontwikkeld om het gebied toekomstbestendig te maken. In de directe omgeving komen er veel nieuwe bewoners bij, wat ervoor zorgt dat het hier drukker gaat worden. Ook de klimaatverandering vraagt om nieuwe maatregelen.

Bron: de beheer en ontwikkelstrategie

Kaart: Diemerscheg (beheer- en ontwikkelstrategie Diemerscheg, april 2021)

Landschapsparken
Naast wijkgroen en parken onderscheiden we landschapsparken. Deze zijn onderdeel van de Hoofdgroenstructuur. Er zijn een aantal stroken benoemd als landschapspark:

- het gebied tussen de Gooilandseweg en de Vecht, ter hoogte van de begraafplaats *'Carspelhof'*;
- het gebied tussen de Korte Muiderweg / Weesperweg en de Vecht, en;
- de gehele noordelijke strook tussen Weespersluis en de A1 en een deel tussen Weespersluis en de nieuwe ontsluitingsweg. In dit gebied ontstaat een heel nieuw bos door de aanplant van veel nieuwe bomen.

Nieuw bos Bloemendalerpolder
In de Bloemendalerpolder wordt een nieuw woonlandschap ontwikkeld. In dit gebied van ca. 450 hectare wordt een nieuw watersysteem gemaakt met een vaarverbinding via een sluis naar de Vecht, wordt nieuwe natuur ontwikkeld, nieuwe bossen, nieuwe parken, een nieuw recreatief netwerk en worden circa 2.950 woningen gebouwd.

In de Bloemendalerpolder wordt het natuurcompensatiegebied 't Breedland aangelegd. Hier doorheen lopen recreatieroutes voor de inwoners van Weespersluis en de rest van Weesp zoals het rondje Gouw, watergangen en struinpaden. Deze nieuwe natuur ligt grofweg tussen de A1 en de wijk Weespersluis. Het bestaat uit bloemrijk grasland, petgaten (plas dras), ruigte, riet, broekbos en droog bos. In het plan krijgen cultuurhistorische elementen uit verschillende perioden een prominente plaats: een eendenkooi, een oude route van Weesp naar de Zuiderzee (Papelaan) en bunkers en andere stenen objecten van het Duitse radarstation 'Seeadler' uit de Tweede Wereldoorlog. Groen en blauw gaan 2/3 van het oppervlak van de Bloemendalerpolder uitmaken.

Langs de Vecht komen nieuwe landgoederen – de parken – met een recreatieve en ecologische betekenis. Ze leggen een ruimtelijke verbinding tussen het centrale deel van de Bloemendalerpolder en de Vecht.

Volkstuinen
In Weesp liggen twee volkstuinparken: tuindersvereniging [redacted] en VTV Kweeklust. Deze volkstuinparken kunnen een rol spelen bij het stimuleren van gezondheid door kennis over gezond voedsel te verspreiden, beweging te stimuleren, educatie over voedsel en duurzaamheid te geven en tuinieren voor meer mensen bereikbaar te maken. Tuinparken ondernemen activiteiten die zowel voor tuinders als voor andere Weespers toegankelijk zijn. Daarnaast wordt de biodiversiteit op de parken gestimuleerd en een gunstige biotoop voor allerlei dieren en planten gecreëerd.

Kenmerken van beide tuinparken:

1. Dag- en verblijfrecreatie tuinen Tuindersvereniging Van Houten
- Oppervlakte: circa 3.5 ha
- Jaartal start: 1979 opgericht
- Type tuinpark: dag- en verblijfsrecreatief
- Aantal tuinen: circa 97 dagrecreatieve en 10 verblijfsrecreatieve tuinen met wooneenheden en 32 schooltuinen
- Plek in de stad: Ten zuiden van Weesp liggend in het landschap.

2. Dag- en verblijfrecreatief Volkstuinpark VTV Kweeklust
- Oppervlakte: circa 2.67 hectare
- Jaartal start: 1939 opgericht
- Type tuinpark: dagrecreatief en verblijfrecreatief onder voorwaarden in de zomer
- Aantal tuinen: 80
- Plek in de stad: Gelegen in landelijk gebied aan de Vecht oostelijk van Weesp.

De tuinen vervullen een gewilde functie in Weesp. Kweeklust heeft een wachtlijst van 50 aspirant-tuinders. En daar kunnen momenteel geen nieuwe gegadigden aan worden toegevoegd. Met een verloop van 3 a 4 tuinen per jaar, zal het nog een aantal jaren duren voor de huidige wachtlijst is weggewerkt.
De wachtlijst bij van Houten bedraagt ca. 12 gegadigden voor het verblijfsrecreatieve deel. De afgelopen jaren was daar geen verloop. Bij de dagrecreatie staan er ongeveer 46 gegadigden op de wachtlijst.
De tuinders komen voornamelijk uit Weesp. Degenen die niet uit Weesp komen, zijn na ingebruikname van hun tuin verhuisd naar een naburige gemeente.

In Amsterdam wordt nieuw beleid op het gebied van volkstuinparken ontwikkeld waarbij (in goed overleg met de tuinparken zelf) de parken een (groen) onderdeel worden van het stedelijk weefsel. Vooral op plekken waar te weinig groen is of waar, door gebiedsontwikkeling, groen gecreëerd moet worden, kunnen reeds aanwezige tuinparken een bijdrage leveren aan die behoefte door ze toegankelijker en bereikbaarder te maken. Ook kunnen ze meer mensen bedienen door vrijkomende tuinen op te splitsen.
De volkstuinparken in Weesp liggen niet zodanig in de buurt van het stedelijk weefsel dat ze makkelijk een bijdrage kunnen leveren aan het groen in de buurt. Wel dragen de parken bij aan het groen rond Weesp. Meer toegankelijkheid en bereikbaarheid zou aan die rol niet veel toevoegen.
Indien de groei van Weesp de komende decennia leidt tot het realiseren van bebouwing in de gebieden waar de tuinparken zijn gelegen, kan het handhaven van de tuinfunctie in combinatie met aanpassingen waardoor parken toegankelijker en bereikbaarder worden, een bijdrage zijn in het realiseren van voldoende groen in de woonomgeving. Vooralsnog is die optie niet aan de orde zolang, conform het huidige beleid, het landschap rond Weesp onbebouwd blijft.

Het inwoneraantal van Weesp gaat de komende periode groeien en een gevolg kan zijn dat de behoefte aan volkstuinen toeneemt. De uitbreiding van Weesp die nu gerealiseerd wordt, Weesper-sluis, bestaat voornamelijk uit grondgebonden woningen met een tuin. De vraag is of die bewoners een volkstuin ambiëren. Maar als er meer woningen in Weesp komen zonder tuin, zal de vraag wellicht toenemen. Een [5.1.2.e] is het realiseren van tuinier-mogelijkheden in de buurten. De wachtlijsten zijn nu al lang, de vraag is echter of deze inmiddels "vervuild" zijn geraakt met aspirant leden die inmiddels geen belangstelling meer hebben. Het opsplitsen van vrijkomende tuinen, waardoor meer mensen de gelegenheid krijgen van een tuin te kunnen genieten, zou voor de Weesper parken wel een optie zijn.
Of die optie nader onderzocht moet worden, is afhankelijk van de ontwikkeling in de vraag vanuit nieuwe bewoners en de (opgeschoonde) wachtlijsten. Daarnaast spelen de huidige oppervlakte van tuinen en de praktische mogelijkheid tot splitsen een rol. [5.1.2.e] past

deze mogelijkheid al toe. Ook in Kweeklust wordt met enige regelmaat "herverkaveld".
De oppervlakte van Kweeklust is 2,67 ha. Daarin liggen 80 tuinen. De tuinen zijn gemiddeld 267 m2, maar lopen uiteen van 107 m² tot 398 m2 en een uitschieter van 433 m².
Voor van Houten ligt dat gemiddelde rond 200 m² voor de dagrecreatie en 350 m² voor de verblijfsrecreatie. Hierbij zijn de schooltuinen buiten beschouwing gelaten. Het tuin formaat varieert van 10 m² tot wel 300 m².

Omdat de noodzaak tot het vervullen van de functies door de Weesper tuinparken zoals die in het voorgenomen Amsterdamse beleid voor tuinparken zijn benoemd niet aanwezig is, zullen de parken in Weesp vooralsnog niet aansluiten bij dit nieuwe Amsterdamse beleid.

Nieuwe richtingen

De ambitie van Weesp met groen laat zich samenvatten als:

- Meer kwantiteit: er is behoefte aan meer groen, met name binnen de bebouwde omgeving. Met name in enkele woonwijken waar weinig groen aanwezig is (zoals Hogewey, het centrum en (achterzijde) stationsgebied), kan groen worden toegevoegd.
- Meer kwaliteit: het groen dat er is (zowel binnen als buiten de bebouwde omgeving) kan meer kwaliteit krijgen.
- Bereikbaarheid: vooral het groen buiten de bebouwde omgeving kan beter toegankelijk gemaakt worden. Goede fietsverbindingen naar en in het groen dragen bij aan de (recreatieve) beleving van het aanwezige groen. In paragraaf 4.4 wordt verder ingegaan op de toekomst van het buitengebied van Weesp.

Groenvoorziening aan de Fort-Abcoudestraat

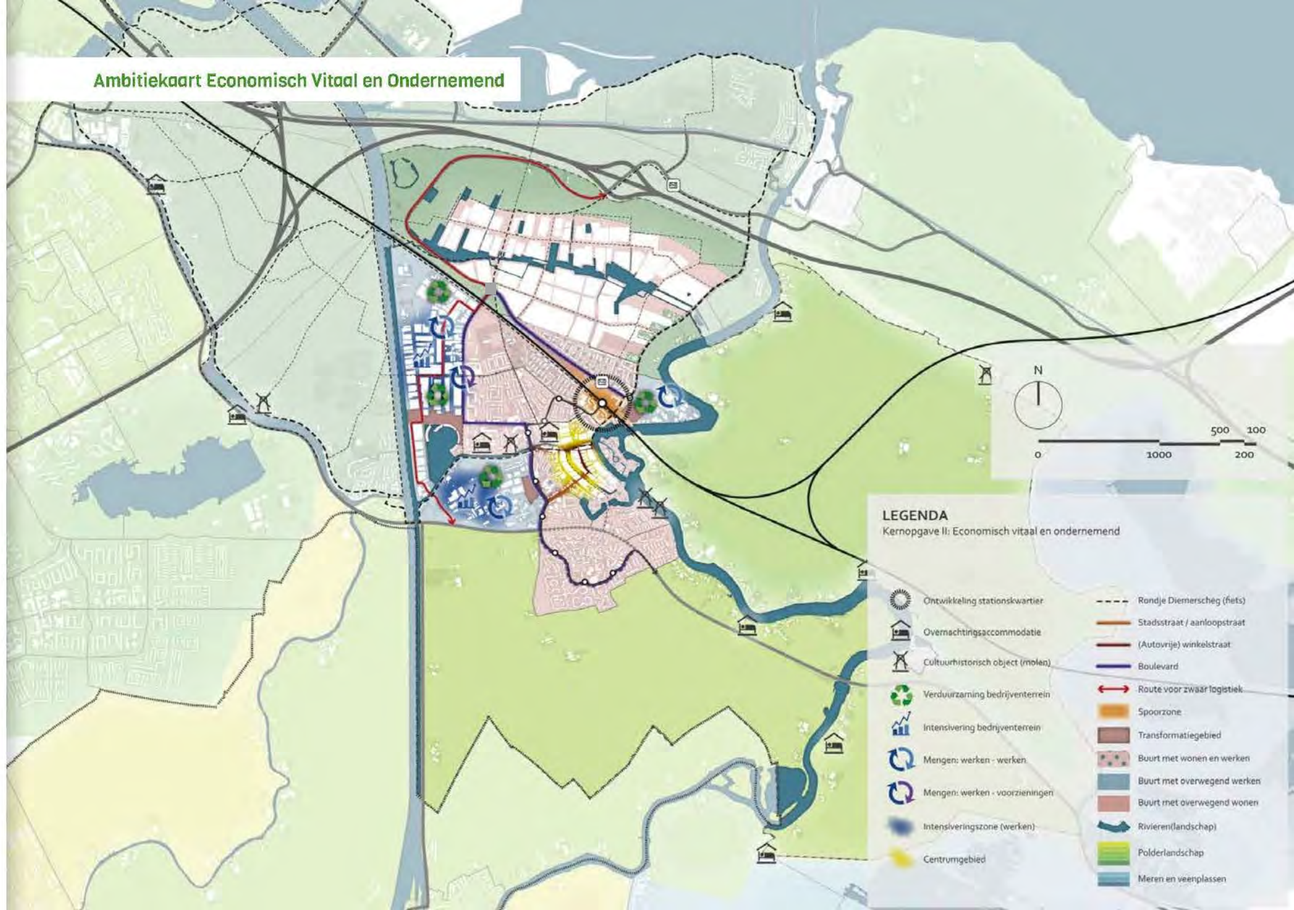

4.2 Kernopgave II: Economisch vitaal en ondernemend

4.2.1 Economie: bedrijven, detailhandel en horeca

Werk

Weesp is zowel een woon- als werkstad, met zijn ruim 19 .000 inwoners en ruim 9.000 arbeidsplaatsen. De werkgelegenheid in Weesp concentreert zich met name op de drie bedrijventerreinen, rond het stationsgebied en in mindere mate in de binnenstad. Een derde van de banen bevindt zich op overige locaties (zie tabel 4).

Locatie	Banen (2019)	Aandeel van totaal
Bedrijventerrein Noord	2.650	30%
Van Houten Industriepark	1.120	12%
Nijverheidslaan	560	6%
Stationsgebied	620	7%
Stadscentrum Weesp	1.190	13%
Overige locaties (informeel, winkels, solitaire plekken, etc)	2.890	32%

Tabel 4: banen per werkgebied in Weesp (STEC, analyse bedrijventerreinen Weesp, 2020)

In Weesp wonen circa 14.330 personen in de leeftijdscategorie 15 t/m 75 jaar. Hiervan behoren circa 10.000 personen tot de werkzame beroepsbevolking (mensen die betaald werk hebben of recent naar betaald werk hebben gezocht). 40% van de werkzame beroepsbevolking in Weesp doet praktisch geschoold werk, denk bijvoorbeeld aan een beroep als buschauffeur, kapper, elektrisch installateur of automonteur. Dit is ongeveer in lijn met het landelijke gemiddelde (zie tabel5).

	Absoluut aantal	Aandeel in werkzame beroeps-bevolking	Landelijk gemid-delde
Onge-schoold werk	1.000	10%	9%
Laag-geschoold werk (praktisch geschoold)	4.000	40%	41%
Middelbaar geschoold werk	2.000	20%	17%
Hoog-geschoold werk	3.000	30%	32%

Tabel 5: Werkzame beroepsbevolking naar opleidingsniveau in 2019 (uit STEC Rapport 2020)
Bron: CBS, 2019

Op de bedrijventerreinen Noord, Nijverheidslaan en in iets minder mate Van Houten Industriepark bestaat een groot deel van de werkgelegenheid uit de sectoren Industrie, Handel, Bouw en Logistiek, sectoren die van oudsher veel te vinden zijn op bedrijventerreinen. Hier vinden veel praktisch geschoolden een baan. Op Noord is hier het grootste aandeel te vinden (circa 75% van de werkgelegenheid), maar ook op Nijverheidslaan (circa 67%) en Van Houten (67%)). De overige werkgelegenheid bestaat op deze terreinen vooral uit zakelijke dienstverlening. In de buurten rondom het stationsgebied is de zakelijke dienstverlening de grootste sector in werkgelegenheid (64%). Vergeleken met omliggende gemeenten als Amsterdam, Almere, Gooise Meren en Hilversum zijn de sectoren Handel en Zakelijke Dienstverlening oververtegenwoordigd.

De werkzame beroepsbevolking in Weesp zal in 2040 uit circa 13.100 personen bestaan. Om de arbeidsparticipatie op peil te houden is een toevoeging van 1.400 tot 2.200 banen nodig tot 2040.

Weesp wil haar werkfunctie behouden. Dit is ook in lijn met kernwaarde 4. Op dit moment heeft Weesp een breed en divers aanbod van arbeidsplaatsen, zowel naar sector als naar opleidingsniveau. Dit bedient de Weesper beroepsbevolking, maar ook die van de regio. De samenvoeging met Amsterdam zal naar verwachting de Weesper arbeidsmarkt sterker verbinden met die van Amsterdam.

Analysekaart: aantal werknemers naar economische sector en aantal banen in relatie tot de werkzame beroepsbevolking, per gemeente

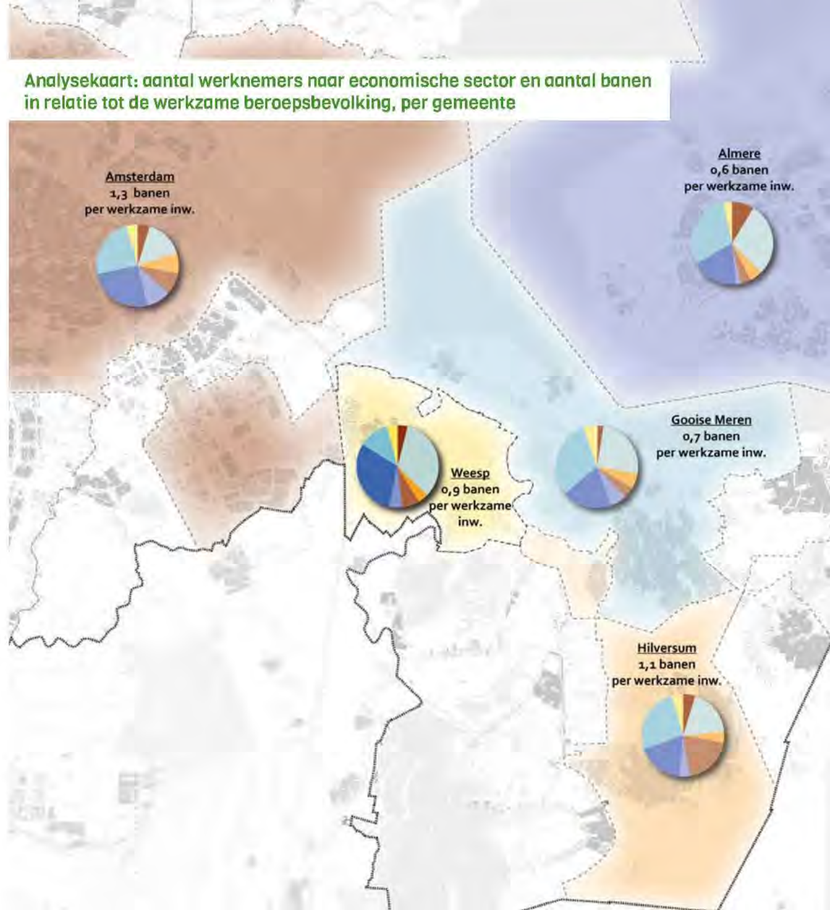

Het aantal banen per hoofd van de werkzame beroepsbevolking is in Weesp ca. 0,9. Ter vergelijking, deze verhouding is iets hoger dan in de regio Gooi en Vechtstreek en in Amsterdam is dat 1,4[7]. Het aantal inwoners zal volgens prognoses fors groeien, de komende 20 jaar. Bij een gelijkblijvend aantal banen, betekent dat het aantal banen per hoofd van de beroepsbevolking zal dalen en er relatief meer pendel zal plaatsvinden. Om dezelfde verhouding te houden, zal het aantal banen dus moeten groeien.
Om een ratio te krijgen van één baan per hoofd van de beroepsbevolking, een doelstelling die regionaal is afgesproken, zal het aantal banen zelfs heel hard moeten groeien.
Weesp kiest ervoor ernaar te streven de ratio op of in de buurt van 0,9 te houden. Deze keuze bestendigt de kwaliteit van Weesp als (ook) een werkstad. Met name praktisch geschoolden zijn gebaat bij werkgelegenheid in de nabijheid van de woning. Daarnaast is een dynamisch bedrijfsleven goed voor de sociale samenhang in een stad (lokale bedrijven zijn vaak de sponsor van de sportclub). Ook economisch (koopkracht, uitkeringsbudget van de gemeente) draagt het bedrijfsleven bij aan de leefbaarheid van Weesp.
Overigens kan een analyse van de samenstelling van de beroepsbevolking leiden tot (tijdelijke) aanpassing van de uitgangspunten. De huidige nieuwe bewoners van Weespersluis werken voor een groot deel buiten Weesp en kiezen Weesp mede als woonplaats vanwege de goede verbinding met Amsterdam. Of dat op langere termijn ook zo zal zijn is de vraag, de volgende generatie bewoners van Weespersluis zal (ook) in Weesp een baan zoeken.

Als we kijken naar waar Weespers werken en wie er vanuit andere gemeenten in Weesp werkt valt op dat Weesp sterk is aan gewezen op Amsterdam. Er werken hier 3.400 Weespers. Opvallend is het hoge aantal Weespers dat binnen de eigen gemeentegrens werkt (1.800) (zie grafiek 4 en 5). In de gemeenten met relatief veel werkgelegenheid zoals Haarlemmermeer (Schiphol) en Hilversum (Mediapark) en in andere buurgemeenten zoals Almere en Diemen is het aantal werkende Weespers beperkt. De meeste banen in Weesp worden door Weespers ingevuld (1.800), gevolgd door Amsterdam (1.300).
Opvallend is ook het aantal werkenden uit Almere (1.100). De arbeidsmarkt in Weesp heeft dus zowel een belangrijke lokale als regionale functie.

7 CBS, cijfers 2018

5.1.2.e : werkplek inwoners Weesp (2018)

5.1.2.e : herkomst werkenden in Weesp (2018)

Bedrijventerreinen
Weesp heeft een relatief groot oppervlak bedrijventerreinen. Er zijn drie formele bedrijventerreinen en één kantorenlocatie (ten noorden van het station).

In een aantal kaarten worden de bedrijventerreinen (Noord, Van Houten en Nijverheidslaan) aangeduid als een 'buurt met overwegend werken', een statistische term van het CBS. Dit laat onverlet dat dit bedrijventerreinen betreft en dat daarvoor geldt wat in deze omgevingsvisie over bedrijventerreinen is opgenomen.

Zoals uit bijgaand overzicht (bron: STEC, Analyse bedrijventerreinen Weesp 2020) blijkt kennen de bedrijventerreinen verschillen in omvang, eigendom, bijdrage aan werkgelegenheid en kansen en mogelijkheden.

Van Houten Industriepark	Nijverheidslaan	Noord	Stationsgebied
25 ha	10 ha	60 hectare	17.000 m2 kantoor
30 bedrijven	37 bedrijven	294 bedrijven	73 bedrijven
1120 banen (12% van totaal Weesp).	563 banen (6% van totaal Weesp).	2650 banen (30% van totaal Weesp).	620 banen (7% van totaal Weesp).
Belangrijkste kernmerken: • Terrein is voor 75% eigendom van Abbott Healthcare Products. • Nog geen transformatie, wel enkele kantoorpanden op de nominatie. • Centraal gelegen. Ook geschikt voor toevoegen voorzieningen/ commerciële functies. • openbare ruimte verbeteren en vergroenen.	**Belangrijkste kenmerken:** • Deel van gebied wordt gereed gemaakt voor woningbouw. • Locatie leent zich uitstekend voor andere invulling: watersport gebonden bedrijven en wonen. Financieel niet haalbaar. • openbare ruimte verbeteren en vergroenen.	**Belangrijkste kenmerken:** • Transformatie: enkele incourante kantoorpanden zijn getransformeerd naar woningen. • Kansen: ontsluiting verbeteren (haakse bochten er uit), openbare ruimte verbeteren en vergroenen.	**Belangrijkste kenmerken:** • Geen leegstand • Uitstekend bereikbaar • Kantoorgebouwen nog prima up-to-date. • Goede locatie voor intensivering en uitbreiding werkgelegenheid. • Combineren met verbeterde bereikbaarheid tussen noord en zuidzijde spoor.

Bron: STEC, Analyse bedrijventerreinen Weesp (2020)

Analysekaart: woon-werkverdeling en samenstelling bedrijvigheid per buurt (2018)

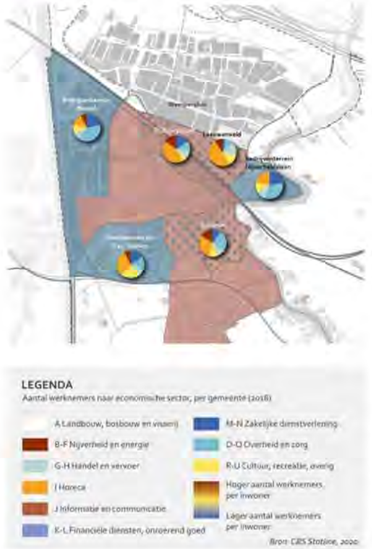

De bedrijventerreinen worden over het algemeen goed gebruikt. Er is sprake van frictieleegstand, wat betekent dat de markt op dit moment niet ruim en niet krap is, maar voldoende ruimte biedt voor doorstroming op de bedrijfsruimtemarkt.

Weesp beschikt over een mooie mix van functionele tot modern-gemengde bedrijventerreinen in verschillende levensfasen. Sommige van deze bedrijventerreinen zijn op dit moment dusdanig verouderd dat zware ingrepen, vernieuwing, modernisering en innovaties nodig zijn om het terrein aantrekkelijk te houden en de kwaliteit te waarborgen.

De bedrijventerreinen kennen, door diverse redenen als braakliggende grond en extensief gebruik, nog wel mogelijkheden om in te breiden of te intensiveren. Dit betekent dat er meer oppervlakte bebouwd kan worden dan nu het geval is, maar bijvoorbeeld ook door bestaande ruimte intensiever te gebruiken of bedrijfspanden hoger te bouwen (meerlaags).

In het recente verleden is meermaals naar de bedrijventerreinen gekeken als locaties voor het realiseren van woningbouw. Op een aantal plekken is deze ook gerealiseerd (Amstellandlaan) of zijn hier plannen voor in diverse stadia (transformatie aantal kantoorpanden Van Houten Industriepark en project Weesperwerf op terrein Nijverheidslaan). De focus op deze bedrijventerreinen als potentiële woningbouwlocaties zorgt voor onrust bij de ondernemers op de bedrijventerreinen met

Bedrijventerrein Nijverheidslaan

als gevolg een mogelijke twijfelende houding met betrekking tot investeringen voor de lange termijn. Bedrijventerreinen in het algemeen kampen ook met een imagoprobleem, zo blijkt ook uit de participatie. Mensen die er weinig komen zien grote, nogal sfeerloze oppervlakten waar weinig lijkt te gebeuren. Terwijl de bedrijventerreinen juist zo'n belangrijke economische functie vervullen die de gehele gemeenschap ten goede komt. Feit is wel dat er weinig mensen op de bedrijventerreinen komen als ze er niets te zoeken hebben.
De kansen en beperkingen om economische en maatschappelijke functies (anders dan wonen) op bedrijventerreinen toe te voegen verschillen per locatie. De mogelijkheden onderzoeken we als uitvoeringsopgave van de Omgevingsvisie. Vastleggen van de mogelijkheden en beperkingen doen we, indien noodzakelijk, in het Omgevingsplan.

Voldoende ruimte voor economie blijft nodig, omdat de huidige terreinen (nagenoeg) volledig uitgegeven zijn en de uitbreidingsvraag van bedrijven nauwelijks kan worden geaccommodeerd. Om de verhouding werkzame beroepsbevolking – arbeidsplaatsen van 0,9 als doelstelling overeind te houden, kiest Weesp voor een stappenplan. De belangrijkste mogelijkheid om arbeidsplaatsen te creëren zien wij in het verder ontwikkelen van het stationsgebied van Weesp met meer woningen en meer bedrijvenlocaties. Dat zijn voornamelijk kantoren of dienstverleners en geen maakindustrie.
Daarnaast streven wij, in samenwerking met de ondernemers van Weesp, naar een intensivering van het gebruik van de huidige bedrijventerreinen. Intensiveren van bedrijventerreinen is een proces van lange adem en slaagt alleen als gemeente en ondernemers daarin samen werken. Zekerheid geven over het behouden van de bedrijfsfunctie van de terreinen zou het proces wel kunnen stimuleren.
Ten slotte kan, bij een gewenste toename van het areaal voor bedrijven en onvoldoende bijdrage daaraan van de eerste twee genoemde ontwikkelingen, een zoekgebied voor een nieuw bedrijventerrein starten. Dit zoekgebied zal gezocht en mogelijk ontwikkeld worden vanuit de Weesper behoefte. Het is geen vervanging voor bedrijventerreinen die in de regio worden opgeheven.

Het zoeken naar een locatie voor een bedrijventerrein speelt op langere termijn. Het is dus nu niet zinvol of mogelijk daar al een concrete locatie voor aan te wijzen. De Omgevingsvisie is daar ook niet het juiste instrument voor. Als het zo ver komt zal ook dit besluit zijn eigen besluitvormingstraject moeten doorlopen. Een nieuw bedrijventerrein is pas aan de orde als de andere opties om bedrijven te huisvesten onvoldoende blijken.
De Hogeweyselaan zal een belangrijke rol gaan vervullen voor maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening die hoort bij de groei van de stad. Met de nieuwe wijk Weespersluis voor de deur gaat de laan een belangrijke schakel vervullen tussen de nieuwe wijk en het centrum. Wij willen daarom op de Hogeweyselaan ruimte bieden aan maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening. Maar supermarkten en woningen worden niet toegestaan.

Binnenstad
De sfeervolle en aantrekkelijke binnenstad is een beschermd stadsgezicht en het kloppend hart van Weesp. Hier concentreren zich detailhandel en horeca, omringd door historische panden en een hoge dichtheid aan monumenten zoals de synagoge, de Grote Kerk en het Stadhuis met Museum Weesp en de vele woonhuizen die de sfeer en uitstraling van de Weesper binnenstad bepalen. De Weesper binnenstad functioneert goed als het gaat om de dagelijkse boodschappensector. De niet-dagelijkse, meer recreatieve sector staat economisch onder druk, in lijn met landelijke trends en ontwikkelingen als de sterke groei van e-commerce en de groeiende behoefte aan diensten in plaats van producten. De binnenstad kent een hoog aandeel zelfstandig ondernemers, wat de binnenstad een eigen identiteit geeft. Daarbij biedt de groei van het consumenten-draagvlak wel potentie voor verbetering van het functioneren van bestaand aanbod. Qua inkomensniveau laat de gemeente Weesp een wisselend beeld zien. De binnenstad en Weespersluis kennen een bovengemiddeld niveau ten opzichte van de regio, voor de rest van de gemeente is het inkomensniveau beneden regionaal niveau. In de toekomst blijft er naar verwachting een behoefte aan aanbod in zowel budgetwinkels als ook het hogere segment (o.a. speciaalzaken). Het detailhandelsaanbod is vooral te vinden aan de Nieuwstad, Nieuwstraat en Slijkstraat ofwel 'het rondje van Weesp', en verspreid in het 'aanloopgebied' tot en met de Achtergracht.

Vergeleken met steden van vergelijkbare omvang heeft Weesp relatief veel horeca. De horeca is verdeeld over de gehele binnenstad en wordt goed gebruikt. De forse toename van het aantal (koopkrachtige) inwoners van Weesp met de bouw van Weespersluis leidt vermoedelijk tot een groter vraag naar horecagelegenheden.

Slijkstraat

Nieuwe richtingen

Werk
We versterken de economische positie van Weesp in de regio door verder in te zetten op de economische activiteiten die nu al goed vertegenwoordigd zijn in Weesp: handel en zakelijke dienstverlening. De functie van de binnenstad als kloppend hart van horeca en detailhandel blijft gewaarborgd en wordt verder versterkt.
Het doel is het aantal arbeidsplaatsen in Weesp niet te laten dalen en de komende decennia te laten stijgen met de stijging van het inwonertal.

Bedrijventerreinen en arbeidsplaatsen
De bedrijventerreinen in Weesp zijn van grote meerwaarde. Zowel in lokaal als regionaal opzicht vormen ze een belangrijke bron van werkgelegenheid voor met name praktisch opgeleiden. Alle gebieden hebben een positief saldo verhuisbewegingen. Er zijn de afgelopen tien jaar meer bedrijven bijgekomen dan er vertrokken. De functie van de bedrijventerreinen blijft dan ook grotendeels gewaarborgd en wordt waar mogelijk intensiever. Wel liggen er veel kansen voor verbetering, met name op het gebied van intensivering, vergroening en verduurzaming. Hierdoor wordt de kwaliteit van de terreinen hoger én ontstaat er per saldo meer ruimte voor, met name, bedrijfsfuncties.

Door het zeer functionele gebruik van veel bedrijventerreinen zijn deze vaak niet aantrekkelijk voor andere soorten gebruik, terwijl hier wel kansen voor zijn. Weesp staat voor een grote verduurzamingsopgave. De Weesper terreinen hebben door hun grote omvang een grote potentie om een bijdrage te leveren aan de verduurzaming. Bedrijfsgebouwen kunnen verder worden verduurzaamd door betere isolatie en het grootschalig toepassen van zonnepanelen. Ook qua vergroening is er nog veel te winnen. Vergroening heeft twee grote voordelen. Toevoegen van groen is goed tegen het fenomeen hittestress, dat steeds vaker voorkomt nu het weer door klimaatverandering steeds grotere extremen kent. Maar ook kan toevoegen van groen, samen met een betere toegankelijkheid van de terreinen door het creëren van fietsroutes een aantrekkelijkere omgeving creëren.

Er wordt onderzocht of routing van zwaar verkeer naar en van de bedrijventerreinen moet worden aangepast. Uitgangspunt daarbij is minder of geen zwaar verkeer door de bewoonde delen van Weesp, met als doel minder overlast en minder onveilige situaties (zie paragraaf bereikbaarheid/mobiliteit).

Om op zijn minst de verhouding van het aantal banen op de beroepsbevolking bij groei van het aantal inwoners gelijk te houden, moet er meer ruimte komen voor werkfuncties. Deels moet deze ruimte worden gevonden door op de bestaande terreinen te gaan intensiveren. Daarbij wordt ingezet op het reserveren van de bedrijventerreinen voor productieve bedrijven, bedrijven die zich richten op productie, reparatie en op- en overslag van goederen.

Verder wordt er ingezet op ontwikkeling van het stationsgebied door dit verder te intensiveren met kantoorachtige bedrijvigheid in combinatie met wonen en voorzieningen. Door voornamelijk ruimte toe te voegen voor zakelijke dienstverlening wordt voorzien in enige schuifruimte. Bedrijven in de zakelijke dienstverlening op de bedrijventerreinen die verplaatsen naar het stationsgebied kunnen op hun beurt ruimte achterlaten voor de sectoren die het meeste baat hebben bij een plek op een klassiek bedrijventerrein. Ruimte die vrijkomt biedt vervolgens ook kansen voor het intensiever gebruiken van percelen. Op die manier creëren we schuifruimte voor bedrijvigheid, zonder een nieuw bedrijventerrein in gebruik te hoeven nemen.

Het zoeken naar een nieuwe bedrijvenlocatie is een optie als deze locaties niet of onvoldoende binnen bestaand stedelijk gebied gevonden kunnen worden. Dit dient met zo min mogelijk impact op het landschap te gebeuren en niet eerder dan dat eerst alle andere opties benut zijn. Belangrijke eis voor een zoekgebied bedrijventerrein is nabijheid van infrastructuur en aan- en afvoer van producten zonder interferentie met bestaande woonwijken. Daarnaast dient een nieuw terrein de Weesper behoefte te bedienen en geen regionale functie te vervullen.

De bedrijventerreinen in Weesp bevatten vanuit cultuurhistorisch perspectief ook interessante elementen zoals cultuurhistorische gebouwen die verwijzen naar het industriële verleden van Weesp. Dit soort gebouwen maken een bedrijventerrein aantrekkelijk en bieden kansen voor een gemengde herbestemming. Voorafgaand aan eventuele toekomstige ontwikkelingen wordt daarom hiertoe een cultuurhistorische analyse uitgevoerd.
Op de Hogeweyselaan wordt functiemenging toegestaan met uitsluiting van woningen en supermarkten, in de vorm van maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening. Voor het overige deel van het bedrijventerrein Noord wordt nader onderzoek verricht en een overleg gestart met stakeholders die daar gevestigd zijn in hoeverre functiemenging daar kan plaatsvinden.

Binnenstad
De binnenstad blijft haar centrumfunctie behouden en blijft het primaire winkelgebied van Weesp. We zetten in op een toekomstbestendige binnenstad met een sterke mix van functies. Naast aanvullende kwalitatieve horeca zal het aanbod in de binnenstad, als gevolg van verdergaande ontwikkelingen op het gebied van e-commerce, verkleuren door het meer toevoegen van bijvoorbeeld dienstverlening (o.a. zakelijk, gezondheid), ambachtelijke bedrijvigheid, kunst & cultuur of webwinkels op zoek naar een etalagefunctie.

De bestaande ruimtelijke en functionele structuur van de Weesper binnenstad blijft richting de toekomst relevant. Het consumentenpotentieel neemt met de ontwikkeling van Weespersluis toe en ook op gebied van (water)recreatie en toerisme liggen er kansen om de structuur te versterken, zowel qua aanbodmix als in ruimtelijke kwaliteit en verbindingen (m.n. te voet, per fiets en over het water). Het 'rondje Weesp' blijft in de toekomst de plek om te winkelen én te verblijven in Weesp. De aanloopstraten houden een gemengder profiel, met een accent op boodschappen aan de Achtergracht.

4.2.2 Bereikbaarheid/mobiliteit

Wat speelt er?

Goede regionale bereikbaarheid via weg en spoor

Weesp ligt centraal ten opzichte van Amsterdam, Utrecht, Almere en 't Gooi, én ligt relatief gunstig aan de grote infrastructuurbundels die deze kernen met elkaar verbinden. De stad is goed bereikbaar via de weg en het spoor. Via de A1 aan de noordkant liggen Amsterdam, Almere en 't Gooi met de auto binnen handbereik. Aan de zuidkant is er een directe verbinding met Amsterdam via de N236. De goede regionale bereikbaarheid van Weesp is vooral te danken aan het spoor, dat de binnenstad met de kernen uit alle windrichtingen verbindt: vanaf het station zijn er directe sprinterverbindingen richting Amsterdam, Almere, 't Gooi en Utrecht. De goede ligging aan het spoor past binnen het regionale beleid van de MRA en de Omgevingsvisie Amsterdam met de polycentrische regio als uitgangspunt – waarin autonome kernen onderling goed verbonden zijn met hoogwaardig openbaar vervoer.

Conceptuele weergave positie Weesp in het regionale OV-netwerk

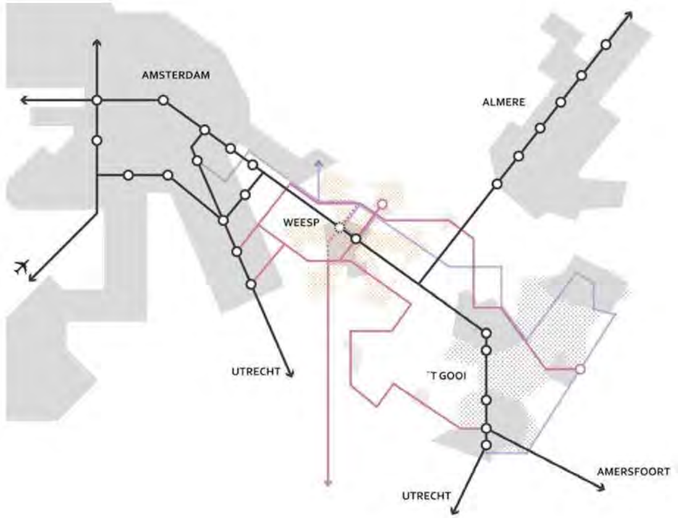

Analysekaart: Weesp in het regionale OV-netwerk

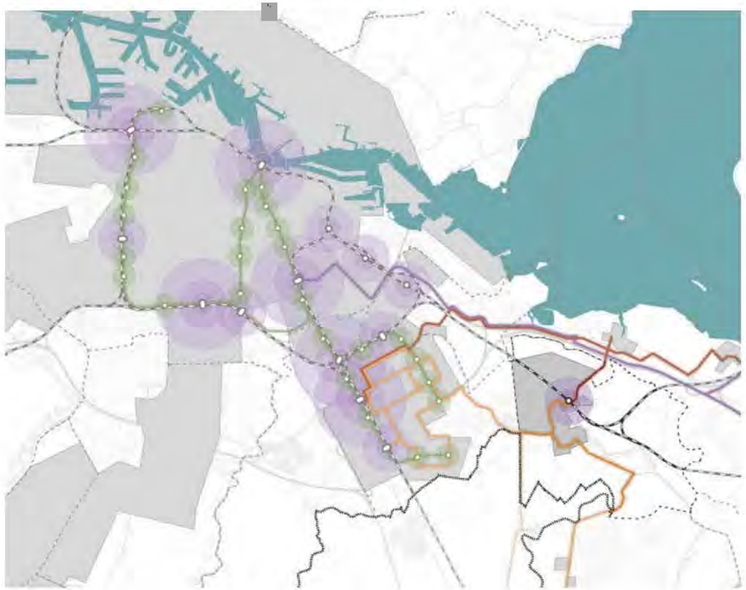

Stationsomgeving onderbenut

Het intensieve treinverkeer en het toenemend aantal gebruikers van het station rechtvaardigt een station en stationsomgeving van hoge kwaliteit, met mooie openbare ruimte, een ruim voorzieningenaanbod, hoge bebouwingsdichtheid en een gemengde ruimtelijke programmering. De kwaliteit blijft echter duidelijk achter op wat mag worden verwacht van een stationsomgeving van deze orde. De stationsomgeving is geen bestemming op zichzelf en heeft geen sterke identiteit. Verblijf zou in dit gebied aantrekkelijker moeten zijn, met meer voorzieningen voor de reiziger (voorzieningen voor de 'last mile' zoals bijvoorbeeld het aanbod van deelmobiliteit), maar ook voor de mensen die in het gebied wonen en werken (horecagelegenheden). Ook de route naar de binnenstad is niet vanzelfsprekend. Aan de

noordzijde van het station is veel ruimte onbenut. De P+R wordt goed gebruikt, maar mist voorzieningen die de overstap van auto naar trein nog comfortabeler kunnen maken. Op lange termijn is de vraag of de P+R in deze vorm gerechtvaardigd is, in verband met de toenemende behoefte van ruimtelijk programma en verdichting rond het station. Er wordt een ontwikkelvisie opgesteld met aandacht voor deze onderwerpen.

P+R Muiden

Langs de A1, ter hoogte van afslag Muiden/Weesp ligt het OV-knooppunt P+R Muiden. De P+R heeft 175 parkeerplaatsen en er rijden nu al meer dan 10 (HOV-)buslijnen richting diverse bestemmingen in Amsterdam, Almere en de Gooi en Vechtstreek en dit gaat de komende jaren toenemen. Het terrein heeft een tekort aan auto- en fietspar-

Analysekaart: OV-bereikbaarheid in relatie tot bebouwingsdichtheid in Weesp

keervoorzieningen en de sociale veiligheid wordt met een onvoldoende beoordeeld. Het aantal woningen rond de P+R in nieuwbouwwijk Krijgsman in Muiden (1350) en Weespersluis (2950) neemt de komende jaren sterk toe. De komende periode gaan onder andere de Vervoerregio Amsterdam (VRA), provincie Noord-Holland en gemeente Almere onderzoeken hoe het OV-knooppunt verder kan worden ontwikkeld en Weesp goed bereikbaar blijft met auto én bus.

Ov-bediening is niet fijnmazig

Een regionaal busnetwerk bedient Weesp. Alle buslijnen staan haaks op het spoor: ze monden uit op het station en voeden zo het regionale treinverkeer. Buslijnen 210 en 110 verbinden Weesp met Muiderpoort, Naarden en Bussum. Buslijnen 49, 249, 522 en 106 verbinden Weesp met respectievelijk Amsterdam Zuidoost en het landelijke gebied ten zuiden en zuidoosten van Weesp langs het Amsterdam-Rijnkanaal en de Vecht. In Weesp voegen de laatstgenoemde buslijnen zich samen en kronkelen ze zich in een bundel van de zuidkant van Weesp via een route over de C.J. van [illegible] – Prinses Irenelaan – Casparuslaan – Plataanlaan – Herensingel – Jan Tooropstraat en de M. Nijhofstraat tot aan het treinstation. Daarmee bedienen ze de binnenstad relatief goed maar blijven veel buurten en wijken buiten schot. Denk hierbij aan buurten als de Klomp, Zuid II, Hogewey Midden, Hogewey Noord en de Dichtersbuurt. In hoeverre Weespersluis wordt bediend is vooralsnog niet duidelijk.

De bewonersenquête gaf duidelijk aan dat de ov-bediening in Weesp niet fijnmazig genoeg is. Er is duidelijk behoefte aan een verbeterde bereikbaarheid en toegankelijkheid van ov of aanvullend vervoer vanuit iedere buurt. Hierbij hoeft niet altijd aan OV te worden gedacht, maar kan bijvoorbeeld ook worden gekeken naar nieuwe middelen en concepten op het gebied van deelmobiliteit. Het nieuwe mobiliteitsplan van Weesp gaat hier verder op in.

De H. Laurentiuskerk

Verkeersdrukte en overlast
Het wegennet in Weesp heeft een aantal knelpunten die leiden tot beperkte lokale bereikbaarheid. Bovendien wordt veel overlast (geluid, luchtkwaliteit, parkeerdruk) ervaren van doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer in de binnenstad, en van logistiek, met name tussen Hogewey en Bedrijventerrein Noord. Dit heeft een aantal oorzaken. Met betrekking tot logistiek: Weesp heeft een aantal bedrijventerreinen verspreid over de stad (Van Houten, Noord en Nijverheidslaan), die veel logistiek verkeer aantrekken dat vanaf de A1 en de N236 over dezelfde ontsluitingswegen wordt afgewikkeld. Dat zorgt voor veel overlast, met name op de route over de Hogeweyselaan tussen bedrijventerrein Noord en Hogewey (woonwijk).

Analysekaart: wegennetwerk in en rondom Weesp

De structuur van het wegennet van Weesp leent zich niet voor grootschalige afwikkeling van autoverkeer. Dit heeft te maken met de historische groei van Weesp. In de historische binnenstad is de ruimte beperkt, omdat deze ver voor het autotijdperk is gebouwd volgens het principe van een vestingstad: compact en naar binnen gekeerd. Na de tweede wereldoorlog is Weesp flink gegroeid, niet volgens een grootschalig structuurplan maar wijk voor wijk en buurt voor buurt. De buurten zijn als een lappendeken aan elkaar gegroeid, net als de ondersteunende infrastructuur. Hierdoor ontbreekt er een duidelijke hiërarchie in het wegennet met doorgaande stadsstraten en lanen, om verkeer op een aantrekkelijke manier af te wikkelen. De smalle profielbreedten, de vele kruisingen en bochten dragen bij aan congestie en overlast. Dit leidt tot de fundamentele vraag in hoeverre we congestie en overlast willen accepteren en/of in hoeverre we maatregelen kunnen nemen om dit te beheersen (mitigeren) en zo ja, welke en wat is er dan haalbaar binnen de bestaande kaders. In het mobiliteitsplan wordt hier verder op ingegaan.

Weesp in drie delen
Er zijn twee 'barrières' waardoor Weesp eigenlijk uit drie delen bestaat. De Gooilandseweg (N236) vormt met haar inrichting als 80km-weg een barrière tussen Aetsveld en de rest van Weesp en het spoor vormt een barrière tussen de noord- en zuidzijde hiervan.
Het spoor vormt een barrière tussen de noord- en zuidzijde van Weesp, met slechts twee spoorpassages aan west- (Hogeweyselaan) en oostzijde (Stationsweg). Met de ontwikkeling van Weespersluis neemt het belang van een betere doorstroming tussen noord en zuid verder toe, omdat de dagelijkse verkeersstroom tussen Weespersluis en de binnenstad naar verwachting verder zal toenemen. Verbetering van de bestaande passages, aangevuld met een of meerdere nieuwe ondergrondse passages van het spoor, is onvermijdelijk om Weesp in de toekomst intern goed verbonden te houden.
De nieuwe Weespers voelen zich door de ligging en infrastructuur van hun wijk op dit moment nog niet echt verbonden met het 'oude' deel van Weesp. De (nog aan te leggen) fiets- en wandelverbindingen tussen beide delen moeten aantrekkelijk zijn: veilig, bij voorkeur groen met doorzichtige struiken. Goede verlichting is noodzakelijk voor in de avond en nacht.

Om Aetsveld beter aan te sluiten op de rest van Weesp zou ook de barrière die gevormd wordt door de N 236 geslecht moeten worden. Meer en veiliger oversteken of onderdoorgangen kunnen daar een rol in spelen. Ook het afwaarderen (verlagen maximum snelheid) van de N236 is een mogelijkheid. Weesp gaat in overleg met de provincie en bewoners om tot een optimale oplossing te komen.

Regionaal goed bereikbaar per fiets, lokaal veel knelpunten

Weesp maakt onderdeel uit van een uitgebreid regionaal fietsnetwerk. Weesp is per fiets dan ook goed bereikbaar vanuit de verschillende windrichtingen zoals Amsterdam, Hilversum, Bussum, Muiden en Almere. Naast functioneel gebruik lenen veel van deze routes zich ook voor recreatief gebruik vanwege de landschappelijke kwaliteiten. Vooral langs de rivieren, zoals aan weerszijden van de Vecht, zijn prachtige fietsroutes te vinden die onderdeel uitmaken van de fietsknooppunten van de ANWB. De kwaliteiten van de verschillende routes zouden echter nog beter benut kunnen worden, door bijvoorbeeld betere profilering voor recreatief en functioneel gebruik. Denk hierbij aan een routekaart met zowel snelle als recreatieve routes, zodat de verschillende doelgroepen goed ondersteund worden. Daar hoort ook goede bewegwijzering bij.

Binnen de bebouwde kom knelt het voor de fietser daarentegen op meerdere punten. De fietser krijgt in veel straten nog onvoldoende ruimte en duidelijke routes vanuit de binnenstad naar omliggende wijken ontbreken. Fietsers vanuit Weespersluis hebben keuze uit twee spoorpassages die ver uit elkaar liggen en bovendien niet voldoende fietsvriendelijk zijn. Veel nieuwe Weespers in Weespersluis zullen dagelijks een beroep willen doen op de binnenstad en dat wordt op deze manier onvoldoende gefaciliteerd.

Conceptuele weergave regionale fietsroutes (rood snelle fietsroutes, groen recreatieve routes)

Analysekaart: fietsnetwerk in en rondom Weesp (knooppuntenroute)

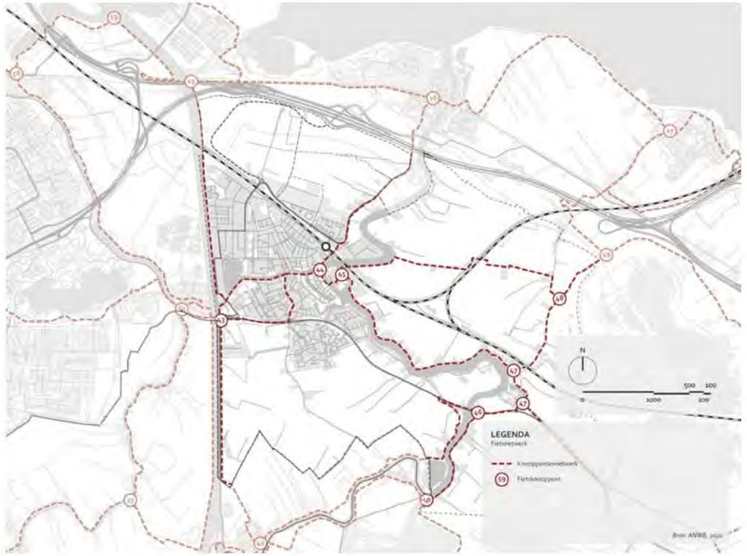

Wat komt er op ons af?

Groeiend aantal verkeersbewegingen

Weesp wordt drukker, het aantal verkeersbewegingen (voornamelijk auto en fiets) zal toenemen. Deze groei wordt door ten minste twee factoren bepaald.

1. De samenstelling van de bevolking van Weesp zal veranderen: er zullen meer mensen uit de regio in Weesp komen wonen waardoor er meer regionale pendelbewegingen ontstaan van en naar Weesp, met name woon-werkverkeer. De effecten hiervan worden naar alle waarschijnlijkheid vooral zichtbaar op de ontsluitingswegen van Weesp, waardoor er nieuwe knelpunten kunnen ontstaan.
2. De ontwikkeling van Weespersluis zorgt voor veel nieuwe inwoners in Weesp. Deze inwoners zullen ook gebruik maken van de bestaande voorzieningen in Weesp en zich in de vrije tijd vooral richten op de voorzieningen in de binnenstad (met name horeca en cultuur). Als gevolg hiervan zal het (fiets)verkeer tussen met name de noord- en zuidkant van het spoor toenemen. Daarnaast zullen de binnenstedelijke fietsbewegingen tussen binnenstad en andere omringende wijken toenemen. Zoals hierboven (Weesp in drie delen) aangegeven, willen we dat de drie delen waar Weesp in is verdeeld meer met elkaar verbonden worden. De binnenstad van Weesp is voor inwoners van Weesp die in Weespersluis of in Aetsveld wonen van belang en omgekeerd zijn deze inwoners van Weesp van belang voor middenstand en voorzieningen in de binnenstad.

Mobiliteitstransitie

Door technologische veranderingen op het gebied van mobiliteit zullen meer nieuwe mobiliteitsconcepten hun weg vinden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan deelfietsen of -scooters, die op afroep beschikbaar zijn. Dergelijke concepten laten zich relatief eenvoudig inpassen in de gebouwde omgeving. Wel kan bij een flinke toename van deelmobiliteit meer druk ontstaan op de openbare ruimte. In Weesp zijn er op dit moment geen signalen zijn die wijzen op overlast door deelmobiliteit. Deelconcepten laten zich bovendien moeilijk ruimtelijk sturen, daarom besteden we daar in de Omgevingsvisie verder geen aandacht aan. In het mobiliteitsplan, krijgt dit wel meer de aandacht.

Nieuwe richtingen

We willen de duurzame mobiliteit in Weesp vergroten door bestaande kwaliteiten steviger te benutten en bestaande en toekomstige knelpunten weg te nemen.
We hanteren de volgende doelstellingen om de duurzame mobiliteit te vergroten:

1. **Stimuleren en optimaliseren ov-gebruik;**
2. **Stimuleren en faciliteren fiets;**
3. **Een Weesp zonder grote infrastructurele barrières;**
4. **Verbeteren afwikkeling (auto)verkeer in Weesp;**

Dit doen we op de volgende manieren:

1. Stimuleren en optimaliseren ov-gebruik (nadruk op fiets, ov en deelmobiliteit)

- Concentratie voorzieningen en verdichting in stationsomgeving;
- Betere ontsluiting ov naar wijken rond de binnenstad;
- Ov en alternatieve nieuwe deelconcepten richting andere kernen, zoals Nederhorst, Kortenhoef en Muiden.
- Mogelijk nieuw trein-/metrostration;
- Nieuwe P+R koppelen aan nieuw trein-/metrostation (2040+);
- Bij nieuw aanvullend station bestaande P+R gebruiken voor verdichting/transformatie;
- Heroriëntatie ov obv nieuw station en nieuwe ontsluitingsweg.
- Nieuwe HOV-verbinding tussen Weesp en IJburg.
- Uitbreiding van het aantal vervoersbewegingen van en naar Amsterdam Zuidoost.

2. Stimuleren en faciliteren fiets

- Betere profilering van snelle doorfietsroutes en recreatieve fietsroutes;
- Meer ruimte voor de fiets, bredere fietspaden;
- Meer aandacht voor fietsparkeren: met name meer fietsenstallingen in centrum;
- Binnenstedelijke fietsroutes optimaliseren: route N-Z;
- Doorgaande routes en hoofdstructuren versterken;
- Meer ruimte voor fietsers op de brug van de N236 en eventueel langs spoorbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal. Breder, veiliger en comfortabeler.

3. Een Weesp zonder grote infrastructurele barrières

- Meer noord-zuidverbindingen, nieuwe aanvullende spoorpassages;
- Mogelijke afwaardering Gooilandseweg (N236) ter hoogte van Aetsveld;
- Extra fietsbruggen op (potentiele) doorgaande fietsroutes;
- Opwaardering huidige spoorpassages;

4. Verbeteren afwikkeling (auto)verkeer in Weesp;

- Nieuwe logistieke routes voor auto's / zwaar verkeer
- De nieuwe aansluiting op A1, door te laten lopen naar/door bedrijventerrein Noord en dan via de Rijnkade op de N236 aan te laten sluiten.
- ★ Logistieke hubs op bedrijventerrein voor leveranties binnenstad en kleinere (elektrische) vrachtwagens. In het mobiliteitsplan wordt de mogelijkheid tot het opzetten van bevoorradingshubs buiten bedrijventerreinen aangegeven. Een mogelijkheid is deze te combineren met een overnachtingsplaats voor chauffeurs. Daartoe zal eerst verder onderzocht moeten worden of hier behoefte aan is, wat een geschikte locatie zou zijn en hoe deze beheerd kan worden zodat veiligheid en hygiëne gegarandeerd zijn en blijven.
- Een autoluwere binnenstad met betaald parkeren [parkeernota]
- Onderzoek naar verlaging van het snelheidsregime binnen de bebouwde kom van 50 km p/u naar 30 km p/u.
- Mogelijk instellen van een milieuzone om het aantal gemotoriseerde voertuigen in (binnen) stad terug te brengen.
- Voor toekomstige inrichting van de straten worden verschillende straatconcepten aangehouden: autovrije winkelstraten, stadsstraten, (stads)boulevards.

Veel van bovengenoemde maatregelen komen ook terug in het mobiliteitsplan.

4.2.3 Recreatie/toerisme

Inleiding
Weesp wil graag het toerisme ontwikkelen, passend bij de specifieke schaal en de identiteit van Weesp. Toerisme kan de historische waarde van Weesp (kernwaarde 1: "Behoud en versterk de historische waarde van Weesp") en economische bedrijvigheid (kernwaarde 4: "Bedrijvigheid en economie: Weesp als werkstad en waterstad, belangrijke economische en recreatieve waarde, diversiteit") versterken. De balans is precair want overmatig toerisme kan juist ook kernwaarde 1 aantasten. De raad heeft in 2007 de toerismenota "Weesp in Beeld" vastgesteld. Het vervolg, het 'Toeristisch Actieplan' is onlangs in de raad besproken. Het uitgangspunt is voor de periode na 2017 hetzelfde gebleven, namelijk: "De gemeente Weesp wil in de periode 2007 –2017 uitgroeien tot een levendige bloeiende toeristische gemeente, op basis van het eigen gezicht, door het bestaande en potentiële aanbod zichtbaar te maken en de belevingswaarde te vergroten en te versterken en door Weesp te promoten"

De toekomst van het toerisme is ongewis. De laatste jaren is er wereldwijd een enorme groei geweest. De corona-pandemie heeft echter voor een ineenstorting gezorgd. De vraag is of, en hoe snel, het toerisme zich herstelt. Weesp zal een weg moeten vinden tussen een langzaam en ongewis herstel en een ongeremde groei. Weesp richt zich hierbij op het aantrekken van hoogwaardig toerisme.

Regionaal
Het toerisme in de regio profiteert nog weinig van de overloop uit Amsterdam. De meeste overnachtingen in de MRA vinden plaats in Amsterdam , namelijk 17 miljoen in 2018. De Gooi en Vechtstreek hebben een klein aandeel (248.000 in 2017). De regio G&V is zelfs de enige regio in de MRA waar het aantal overnachtingen is gedaald (daling 22%, 2017 t.o.v. 2016) (zie tabel 6).

	Overnachtingen 2017 (abs)			Mutatie t.o.v. 206 (%)		
	Totaal	Nederlands	Buitenander	Totaal	Nederlands	Buitenlander
Amsterdam	15.585.000	2.464.000	13.394.000	13	12	14
Amstel-Meerlanden/ Waterland totaal, waarvan:	3.419.000	1.286.000	2.133.000	22	29	19
Haarlemmermeer	2.938.000	1.081.000	1.857.000	-	-	-
Amstel-Meerlanden (excl. Haarlemmermeer)*	277.000	x	x	-	-	-
Waterland*	204.000	x	x	-	-	-
Agglomeratie Haarlem	721.000	329.000	393.000	10	12	9
IJmond	417.000	265.000	152.000	12	1	38
Het Gooi en Vechtstreek	248.000	127.000	121.000	-22	-29	-14
Felvoland	358.000	223.000	135.000	23	12	47
Zaanstreek	251.000	49.000	202.000	1	-22	9
Totaal MRA	**21.272.000**	**4.742.000**	**16.529.000**	**14**	**13**	**14**
Nederland	48.873.000	22.529.000	26.343.000	10	5	14

Tabel 6: Ontwikkeling aantal hotelovernachtingen in MRA en Nederland
Bron: Gemeente Amsterdam, Toerisme in MRA 2016-2017, pag 14

Lokaal
Weesp heeft een aantal opvallende publiekstrekkers:
- De historische binnenstad en de Vecht;
- Weesp als onderdeel van de Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam, met het Torenfort en Fort Uitermeer;
- Museum Weesp in het Stadhuis;
- City of Wesopa, het theater van en voor alle Weespers;
- De Laurentiuskerk, Grote Laurenskerk (Grote Kerk), de Van Houtenkerk;
- Drie molens, waarvan één werkend (de Vriendschap);
- Daarnaast zijn interessante recreatieve functies: de golfbaan, Spa Weesp, 3 jachthavens en diverse aanlegplaatsen.
- Het water in Weesp heeft een belangrijke recreatieve functie: varen, roeien, kanoën, zwemmen. Niet in de laatste plaats voor de Weespers zelf.

De toeristische voorzieningen in Weesp zijn geconcentreerd in de binnenstad. De koppeling met het waardevolle landschap is beperkt. De uitgaansvoorzieningen voor jongeren zijn niet groot.

De ligging aan de Vecht geeft Weesp een uniek karakter, maar dit biedt ook kansen voor waterrecreatie.

Recreatie en water
Water neemt een belangrijke plek in, in Weesp en de Weesper binnenstad. Het biedt sfeer, beleving en verbinding. Met name gedurende het vaarseizoen (april tot oktober) is er sprake van waterrecreatie. Weesp kent al verschillende recreatieve functies op of aan het water zoals de jachthavens, riviercruises en diverse aanlegplaatsen voor de recreatievaart.

In het 'Toeristisch Actieplan 2019-2022' wordt genoemd dat Weesp op het gebied van waterrecreatie een gunstige ligging heeft. Deze goede bereikbaarheid biedt kansen voor het verder ontwikkelen van de mogelijkheden voor waterrecreatie. Het water moet toegankelijk blijven voor zowel toeristen als inwoners van Weesp. Onderzocht zal worden hoe ruimte geboden kan worden aan commerciële activiteiten zoals verhuur van sloepen of het organiseren van een rondvaart zonder dat dit afbreuk doet aan het karakter van Weesp. Daarnaast worden de mogelijkheden voor aanlegplaatsen voor inwoners en de recreatievaart onderzocht. Dit soort voorzieningen zijn een aanwinst voor de stad en stimuleert het aantrekken van waterrecreanten.

De potentiële ontwikkeling van de waterrecreatie mag in ieder geval niet leiden tot een onevenredige overlast voor de inwoners van Weesp.

In het nieuw te bouwen "woonlandschap" in de Bloemendalerpolder (Weespersluis) wordt naast een verbinding met de Vecht voor pleziervaart ook een stadsstrand ontwikkeld. Stadsstranden hebben in veel plaatsen in Nederland hun waardevolle bijdrage aan woon- en leefkwaliteit bewezen.

Aantal overnachtingen: heden
Toeristen komen graag naar Weesp en er is een bescheiden groei. Het aantal overnachtingen nam, in tegenstelling tot de regio Gooi- en Vecht, toe van 11.600 in 2015 naar 17.500 in 2019[8]. Het aandeel in de Weesper economie is beperkt. Door OIS wordt becijferd 4% van de banen (365 banen). Dat geeft echter een vertekend

8 CBS, cijfers 2018

beeld. Reëler is 1,3 % , omdat horeca, cultuur en recreatie (bioscopen, theater, zwembad et cetera) ook tot de 4% word gerekend. Van al deze laatste categorieën mogen we er wel van uitgaan dat inkomsten voor het merendeel van Weespers komt. Circa 120 van die 365 banen zijn echt toe te wijzen aan de toeristische sector.

Weesp doet het vooral goed in dagtoerisme en minder goed in verblijfstoerisme. Er is momenteel één hotel. Verder zijn er nog andere overnachtingsmogelijkheden in boerderijen of in de vorm van bed & breakfasts. Er zijn meerdere verblijfsaccommodaties langs de Vecht te vinden. Weesp is de laatste tijd meer in het vizier gekomen als locatie voor het realiseren van nieuwe hotels.

Ook via Airbnb vindt verhuur plaats. Circa 1% van de woningen wordt gebruikt om toeristisch te verhuren via Airbnb, vooral (85%) als een hele woning (bron: Prov NH, Beformation, 2018). Weespers ervaren tot nu toe weinig overlast van Airbnb.

Aantal overnachtingen: toekomst
Weesp heeft ruimte om het aantal hotels te laten groeien, maar wil dat op Weesperschaal doen, gericht op de hoogwaardige toerist. Weesp richt zich op kleinschalig toerisme voor natuur- en cultuurliefhebbers (zie ook 'Actieplan toerisme'), en biedt hen fiets-, vaar- en wandelroutes, gecombineerd met een bezichting van de Hollandse Waterline en Stelling van Amsterdam.

Het is de bedoeling dat het overnachtingsbeleid van Weesp gaat aansluiten bij het overnachtingsbeleid van Amsterdam. Dat betekent een 'nee, tenzij' houding. Voor het toevoegen van hotels geldt dat zij een toevoeging moeten zijn, in lijn met het 'ontwikkelkader verblijfsaccommodaties' van de MRA (zie alinea hieronder). Kwalitatieve hotelinitiatieven die bijdragen aan het doel van een duurzame groei van het toerisme, en passen bij het karakter en de schaal van Weesp zijn, onder voorwaarden, wel welkom. In de binnenstad van Weesp is geen ruimte voor grootschalige hotelontwikkelingen. Aan de randen van Weesp is dat mogelijk wel het geval. Invoering hiervan en aansluiting op het Amsterdamse overnachtingsbeleid wordt de komende tijd verder verkend en eventueel ingevoerd.
In het bestuurlijk overleg Economie van de MRA is het beleidskader "ontwikkelkader verblijfsaccommodaties" vastgesteld, waarmee de balans tussen wonen, werken, recreeren en milieu in de MRA geborgd wordt. Het ontwikkelkader beoogt alleen kwalitatief goede, gebiedsversterkende initiatieven mogelijk te maken en verdere spreiding van toerisme over de regio te bevorderen. Criteria in het ontwikkelkader verblijfsaccommodaties zijn:
versterking van de economie in de regio;
de meerwaarde in de markt; economische haalbaarheid; draagvlak in de buurt; en duurzaamheid en sociale inclusiviteit.

Weesp heeft ook nog geen eigen Airbnb-beleid. Zodra er aanleiding er toe is, zal dit worden opgesteld.

Fietsers over de Utrechtseweg

Nieuwe richtingen
Een duurzame groei van het toerisme, passend bij de schaal en het karakter van Weesp, gericht op het kwalitatief hogere gedeelte van de markt.

De oevers van de Vecht krijgen de waardering en zichtbaarheid die zij verdienen door deze meer te programmeren. Ditzelfde geldt voor het gebied rond de vesting en de bastions.
(zie paragraaf 4.4.1)

Het linielandschap dat van grote waarde is, verdient meer aandacht. Het is het onderzoeken waard of meer aandacht voor het ontstaan, de betekenis en de waarde van dit landschap, bijvoorbeeld in de vorm van een 'museum' gewenst is.
(zie paragraaf 4.4.1)

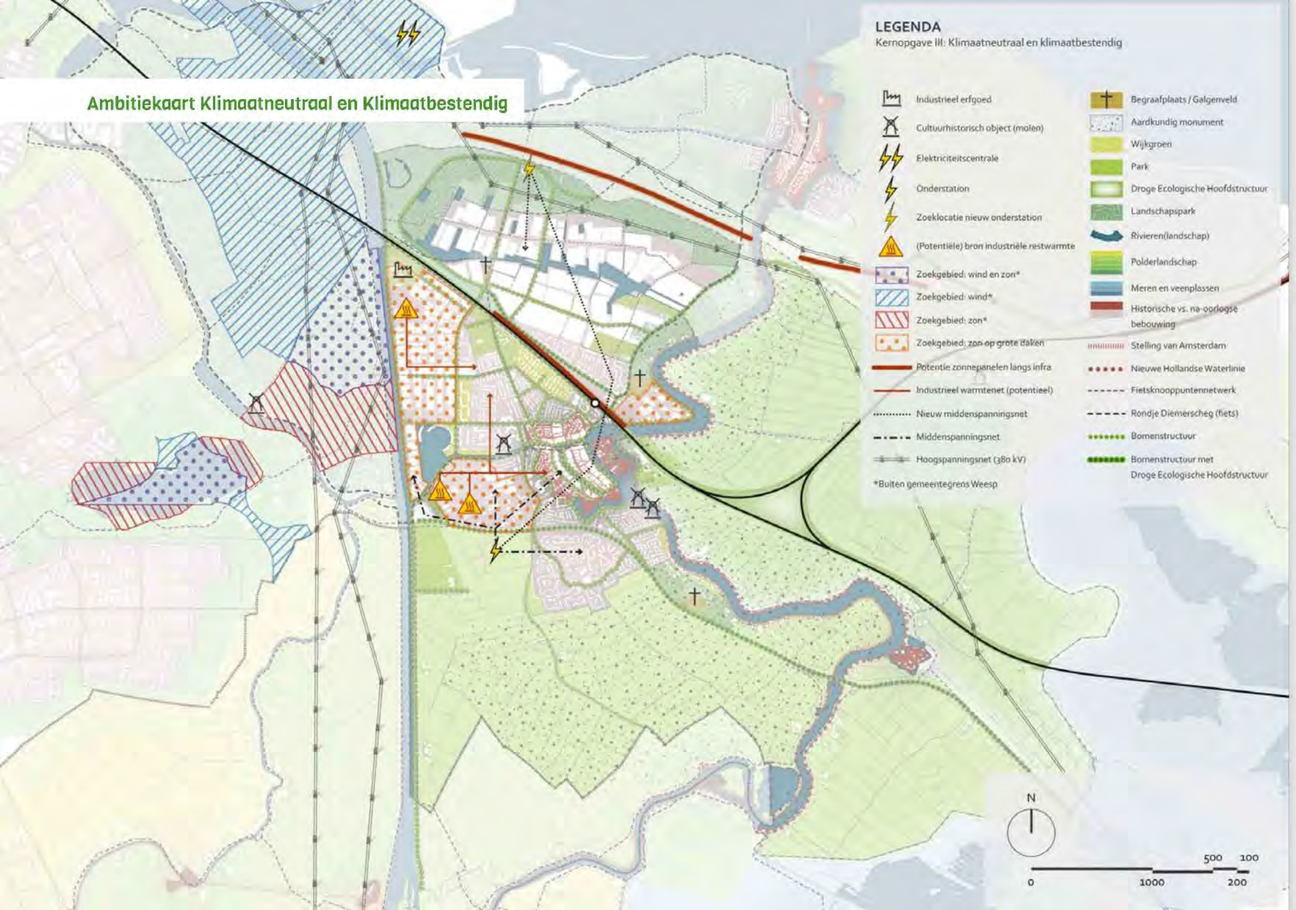

4.3 Kernopgave III: Klimaatneutraal en klimaatbestendig

4.3.1 Energietransitie

Terminologie

De termen energieneutraal en klimaatneutraal worden regelmatig door elkaar gebruikt. Energieneutraal houdt in dat alle benodigde energie ter plekke wordt opgewekt; klimaatneutraal betekent dat er netto geen CO_2 uitgestoten wordt. De term klimaatneutraal is breder. Zo wordt bijvoorbeeld ook de uitstoot van CO_2 als gevolg van veenoxidatie meegenomen, en is er CO_2 compensatie (bijvoorbeeld door bosbouw) mogelijk. Energieneutraal is dus minder geschikt voor een hele gemeente (behalve als er de gemeentelijke gebouwen mee bedoeld worden). Het verschil in de beleidsuitvoering is niet groot, maar toch is het beter om voor een eenduidige terminologie te kiezen.

Hoewel in de kernwaarden van Weesp (2017) de ambitie is uit gesproken om energieneutraal te worden, wordt in de omgevingsvisie gekozen voor de term klimaatneutraal. Belangrijkste reden hiervoor is, zoals hierboven genoemd, dat de term meeromvattend is dan energieneutraal. Er zijn meer voordelen: de term sluit beter aan bij de huidige beleidspraktijk. De gemeente Amsterdam heeft het bijvoorbeeld over de 'klimaatmonitor' (en niet de 'energiemonitor'). Bovendien worden de onderwerpen klimaatneutraal en klimaatbestendig meestal als één onderwerp behandeld, hetgeen benadrukt wordt door eenzelfde terminologie.

De elektriciteitshoofdinfrastructuur

Weesp ligt iets ten Zuiden van de Diemercentrale, een belangrijke elektriciteitscentrale in het landelijk netwerk. Langs Weesp lopen verschillende hoogspanningsleidingen (de snelwegen van het elektriciteitsnetwerk), van en naar de Diemercentrale. Er zijn twee 380 KV-leidingen: één langs de westkant van het Amsterdam-Rijnkanaal van Diemen naar Breukelen en verder; en één van Diemen via Muiden naar Almere en verder. Er loopt één 150 KV leiding van Diemen, via Muiden naar 's-Graveland[9].

De Energieregio's

In het klimaatakkoord is afgesproken dat er 30 energie-regio's in Nederland komen. Hierin werken overheden, netbeheerders, het bedrijfsleven en inwoners samen aan het opstellen van zogenaamde RES-sen (Regionale Energiestrategieën) om het energiegebruik (warmte, elektriciteit) te verduurzamen. De gezamenlijke regio's in Nederland hebben een totale gemeenschappelijke opgave meegekregen om tezamen 35 TWh duurzame elektriciteit te produceren, ongeveer een derde van het totale Nederlandse elektriciteitsverbruik (120 TWh).

De gemeente Weesp is onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid, met als deelregio's Zaanstreek / Waterland, Gooi en Vechtstreek, Amstelland, IJmond & Zuid Kennemerland, Haarlemmermeer en Amsterdam (zie afbeelding hieronder).

De energie regio Noord Holland Zuid

9 http://www.hoogspanningsnet.com/netkaart/algemeen/

De regio Noord Holland Zuid heeft in het voorjaar van 2020 een concept RES opgesteld en op 21 april 2021 is de RES 1.0. gepubliceerd. Deze is, met een aantal moties en amendementen, op 27 mei 2021 door de gemeenteraad van Weesp vastgesteld.

Het aanbod in de RES 1.0 is om in 2030 2,7 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Dit is de optelsom van 0,7 TWh aan hernieuwbare energie die al wordt opgewekt en 2,0 TWh nieuw te realiseren opwek. Het aanbod van Gooi en Vechtstreek is om in 2030 0,23 TWh (= 230 GWh) hernieuwbare energie op te wekken. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (0,03 TWh = 30 GWh) en de opwek uit zoekgebieden (0,2 TWh = 200 GWh). De huidige duurzame opwek moet dus verzevenvoudigen. Tabel 7 geeft de cijfers schematisch weer.

Het aanbod van Gooi en Vechtstreek in de RES 1.0:
Het aanbod in de RES 1.0 om 200 Gwh toe te voegen, betekent dat de huidige duurzame opwek verzevenvoudigd moet worden. Dat heeft grote ruimtelijke impact. De volgende kentallen maken dat duidelijk:

- 1 MW windvermogen levert elektriciteit voor circa 650 á 1.000 huishoudens. Daarbij geldt dat kleinere windmolens minder efficiënt zijn en dus minder huishoudens per MW kunnen beleveren.
- één standaard windmolen van 3 MW (150m hoog) produceert circa 7,6 GWh per jaar, vergelijkbaar met het elektriciteitsverbruik van ongeveer 2.400 huishoudens.
- de productie van één 3 MW molen staat gelijk aan die 12 voetbalvelden zonne-energie.

Landelijk:	totaal gebruik	120	
RES-sen totaal	Taakstelling	35	
Regio NH Zuid	aanbod	2,7	
Gooi en Vechtstreek	aanbod	0,23	Bestaand: 0,03 (= 30 Gwh)
			Toevoegen: 0,2 (=200 Gwh)

Tabel 7: kerncijfers ektriciteitsgebruik, en duurzaam aanbod, RES 1.0, 21 april 2021

Het aanbod van 200 Gwh bestaat dus uit circa:

- 26 windmolens van 3 MW (namelijk 200: 7,6 = 26), of;
- 312 voetbalvelden zonnepanelen (namelijk 26 x 12 = 312), bij voorkeur op daken, of;
- een combinatie van beiden.

De regio blijkt weinig vrije ruimte te hebben. Het landschap bestaat immers grotendeels uit cultuur- of natuurlandschap. De regio zoekt daarom, naast zon en wind, ook naar andere mogelijkheden om bij te dragen aan klimaatneutraliteit. Zo zet Gooi en Vechtstreek extra in op energiebesparing en vermindering van CO2-uitstoot door extra inzet op verduurzaming van bebouwing en aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

Weesp en de RES 1.0
De RES 1.0 stelt geen kwantitatieve opgave voor Weesp vast. Het is op voorhand echter duidelijk dat de opgave groot is. Een voorbeeld: om alleen al het elektriciteitsgebruik van de huidige bewoners volledig te verduurzamen zijn er ongeveer vier 3 MW windmolens of 48 voetbalvelden zonnepalen nodig. Een eerste studie toonde aan dat als alle daken van bedrijven in Weesp worden belegd met zonnepanelen, de huishoudens van duurzame elektriciteit kunnen worden voorzien.
Dat is echter onvoldoende voor volledige klimaatneutraliteit. Er is geen rekening gehouden met de groei van het aantal inwoners, noch met het toenemend elektriciteitsgebruik per inwoner als gevolg van het elektrificeren van de mobiliteit, warmtevraag en groeiend ICT-gebruik. Ook is het elektriciteitsgebruik van het bedrijfsleven niet meegerekend. Volledige verduurzaming vereist dus een veelvoud van de hiervoor genoemde getallen.

De gemeenteraad van Weesp heeft de twee zoekgebieden voor windmolens uit de concept RES (Aetsveldse Polder en Bloemendalerpolder) geschrapt, en eist voldoende afstand tussen de bestaande en toekomstige bebouwing.
De RES 1.0 heeft daarom geen zoekgebieden voor windmolens in Weesp. De omliggende gemeenten zullen ieder hun eigen zoekgebieden voor wind vaststellen. De zoekgebieden zon in Weesp bestaan uit: de gebouwde omgeving om waar mogelijk de daken te voorzien van zonnepanelen; het overdekken van parkeerplaatsen en locaties rondom infrastructuur (bijvoorbeeld geluidsschermen).

De RES heeft als uitgangspunt dat realisatie van zon- en windprojecten altijd plaatsvindt na uitgebreide inspraak én dat het eigendom voor windprojecten minstens 50% lokaal is. De lokale bevolking ondervindt daarmee de lusten en de lasten van duurzame energie. Besluitvorming (inclusief inspraak, onderzoek et cetera) over initiatieven en projecten die voort komen uit de RES vindt plaats door de gemeente.'

Energiebesparing
Het verminderen van de energievraag in de gebouwde omgeving wordt bereikt door energiebesparing en isolatie. Energie die wordt bespaard hoeft immers niet opgewekt te worden, en is dus een effectieve manier om CO2 uitstoot te verlagen. Samenwerking met bewoners, bewonersorganisaties en ondernemers is essentieel. Bewustwording onder bewoners en ondernemers speelt hierin een grote rol.

Warmte
Alle gemeenten in Nederland staan voor de opgave om uiterlijk 2050 de bebouwde omgeving van het aardgas af te krijgen. Hiervoor moeten TVW's (Transitievisie Warmte) worden opgesteld. Deze bevat een fasering waarin wordt beschreven

wanneer verschillende wijken van het aardgas af zullen gaan en formuleert voorkeursopties per buurt. Ook wordt er gekeken naar potentiele warmtebronnen. Het vervolg op de Transitievisie Warmte is het Wijkuitvoeringsplan, een verdiepingsslag op wijkniveau. Hierin wordt de voorkeursoptie verder uitgewerkt met bewoners en (lokale) stakeholders.

Momenteel is de Transitievisie Warmte van Weesp in de maak. Deze zal voor het einde van 2021 aan de gemeenteraad van Weesp ter besluitvorming worden voorgelegd. Weesp heeft drie veelbelovende warmtebronnen, namelijk het nog te bouwen datacenter op het Abbott terrein, de RWZI en Abbott zelf. Het onderzoek zal duidelijk moeten maken of en hoe een verbinding kan worden gemaakt tussen deze bronnen en de warmtevraag in de stad.

Er zijn ook andere warmtebronnen. Geothermie (aardwarmte) maakt gebruik van warmte uit de diepe grond. Deze bron is in beeld als mogelijke warmteoplossing voor Weesp. Op regionaal niveau wordt nu onderzoek gedaan naar de potentie van aardwarmte als (bovengemeentelijke) warmtebron. Aquathermie is een andere veelbelovende techniek. Hiermee kan de gebouwde omgeving verwarmd en gekoeld worden met verschillende temperatuurregimes (70°,40°, 20°). Er zijn drie types:

- Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO): warmte of koude uit oppervlaktewater zoals een meer of gracht wordt gebruikt voor het verwarmen of koelen van de gebouwde omgeving.
- Thermische energie uit afvalwater (TEA): warmte uit persriolen of rioolwaterzuiveringsinstallaties, wordt gebruikt voor het verwarmen van de gebouwde omgeving.
- Thermische energie uit drinkwater (TED):warmte of koude uit grote drinkwaterleidingen wordt gebruikt voor het verwarmen van de gebouwde omgeving.

Weesp lijkt op voorhand een grote potentie te hebben, vanwege de aanwezigheid van het vele water en het soort ondergrond. Verder onderzoek in de TVW moet uitwijzen wat daadwerkelijk mogelijk is.

Elektriciteitsinfrastructuur Weesp
De elektriciteitsvraag in Weesp is groeiende als gevolg van gasloos bouwen, elektrificatie van de mobiliteit, de bouw van Weespersluis en autonome groei. Hiervoor is nieuwe infrastructuur nodig. Momenteel heeft Weesp één onderstation (OS), namelijk OS Weesp-Zuid aan de Gooilandseweg. Dat onderstation voedt Weesp met een 10 KV-net. Dit onderstation moet worden uitgebreid. Dat kan ter plekke, maar hiermee worden de open lijnen van het landschap (kernwaarde 2) aangetast.

Weesp heeft zelfs een tweede onderstation nodig, Weesp-Noord. Dit onderstation levert 20 KV, en moet bovendien worden verbonden met Weesp-Zuid. Dat betekent dus de aanleg van een nieuwe elektriciteitskabel door de stad.

Veiligheid en energietransitie
De energietransitie brengt nieuwe vormen van onveiligheid met zich mee: bij opwek, maar ook bij opslag en transport. Voorbeelden hiervan zijn: zonnepanelen op daken die brand kunnen veroorzaken, of verouderde batterijen die kunnen lekken of in brand raken. De gemeente ziet het dan ook als haar taak om blijvend aandacht te houden voor veiligheid in de energietransitie.

Participatie en energietransitie
De energietransitie is een gezamenlijke opgave waarin bewoners, bewonersorganisaties en ondernemers een belangrijke rol spelen. Voor de gemeente Weesp is het dan ook belangrijk om deze partijen vanaf het begin af aan te betrekken en te informeren over de ontwikkelingen.

Weesp wil bij collectieve, duurzame, lokale productie mede-eigenaarschap van bewoners en organisaties stimuleren. Hierdoor kan de overlast van lokale bronnen (deels) gecompenseerd door financiële opbrengsten. De uitwerking hiervan zal in de RES plaatsvinden.

Nieuwe richtingen

De RES.1.0 is leidend voor Weesp.
De belangrijkste punten zijn:

- Zon: zoveel mogelijk zonne-energie toepassen in de gebouwde omgeving (bijvoorbeeld grote daken op bedrijventerreinen), en nabij infrastructuur (bijvoorbeeld geluidsschermen). Daarin zal Weesp ook creatief zijn;
- Wind: Weesp schrapt de zoekgebieden voor wind op Weesper grondgebied;
- Warmte: de transitie visie warmte zal richting geven om een aardgasvrije gebouwde omgeving te realiseren. Technieken hiervoor zijn het gebruik van restwarmte, geo- en aquathermie, energiebesparing en isolatie;
- Bij collectieve, duurzame, lokale productie wordt mede-eigenaarschap van bewoners en organisaties gestimuleerd;
- Elektriciteitsinfrastructuur: aanpassen aan de groei van het elektriciteitsgebruik en de veranderende opwek.

4.3.2 Water

Water is een belangrijk onderdeel van de Weesper fysieke leefomgeving en speelt op regionaal niveau. Weesp maakt immers deel uit van één watersysteem tussen Gooi en Vechtstreek. Hier liggen grote opgaven die van belang zijn om de waterkwaliteit te behouden/verbeteren, droge voeten te houden, Weesp hittebestendiger (klimaatadaptief) te maken en om de biodiversiteit te vergroten.

Er zijn verschillende signalen dat de toenemende druk op gebruik van het landschap en het veranderende klimaat leiden tot een teruglopende kwaliteit en robuustheid van het bodem- en watersysteem.

Het belang van water

Water speelt een belangrijke rol in het bereiken van een aantrekkelijke, gezonde en veilige leefomgeving. Zo is de Vecht een historische levensader waarlangs Weesp zich heeft ontwikkeld. Ook nu nog vormt de Vecht een belangrijke rol in het regionale watersysteem, waarop de Weesper polders droog gemalen worden en waarmee in het geval van droogte agrariërs en de omliggende natuur van water kunnen worden voorzien. De keringen van het waterschap zorgen ervoor dat Weesp een veilige plek is om te wonen en werken op twee meter onder zeeniveau. Een mooi voorbeeld van de mogelijkheden van water in het bereiken van een aantrekkelijke, gezonde en veilige leefomgeving is de transitie van de Bloemendalerpolder van een agrarisch veenweidegebied tot een robuuste en toekomstbestendige woonwijk met groen-blauwe structuren om meer water in vast te kunnen houden en daarom volop ruimte om te varen en te recreëren. En niet te vergeten de recent geopende klimaatbestendige en circulaire rioolwaterzuiveringsinstallatie. Hiermee wordt het afvalwater van Weesp gezuiverd om zo het oppervlaktewater schoon te houden.

Water en de Gooi en Vechtstreek

Het is onontkoombaar om het thema water te bezien op regionaal niveau. De regio Gooi en Vecht ligt op de grens van hoog en laag, tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Vecht. Door de hoogteverschillen stroomt het regenwater dat in de Heuvelrug in de grond zakt van nature af naar het Vechtdal en komt aan de voet van de Heuvelrug weer aan de oppervlakte als kwelwater. Deze kwelstroom bepaalt van oudsher de grote ecologische waarde van een aantal wateren in dit

gebied, die daarom een Europese beschermde status hebben. Het rivierdal van de Vecht ligt in een veengebied dat in het verleden is ontgonnen en waarin veenwinning heeft plaatsgevonden. Bij de ontginning en vervening is het kenmerkende landschap met langgerekte petgaten en legakkers ontstaan, diverse plassen en het polder- en boezemsysteem.

Het bodem- en watersysteem in de regio Gooi en Vechtstreek staat onder druk als gevolg van intensief gebruik en klimaatverandering. Dat uit zich o.a. in de chemische en ecologische waterkwaliteit, de kwetsbaarheid voor weersextremen (hevige regenval en droogte) en bodemdaling.

Intensief gebruik

Rond 900 begon de ontginning van het veengebied. In de Vechtstreek werd de basis van ontginningen gevormd door de zeedijken, Vechtoevers, Drechtoevers, en aangelegde ontginningsdijken in Kortenhoef en Loosdrecht. Het maaiveld in het veengebied daalde door de ontwatering echter flink en de sloten moesten regelmatig dieper worden uitgegraven. Om het waterpeil in het steeds verder dalende land op het gewenste niveau te houden was bemaling nodig (het lozen van water op de hoger gelegen watersystemen). Om een stabiel peil in een gebied te houden, werden er hoge kaden omheen gelegd: een polder.

Het aanpassen van het waterpeil om het landgebruik in veen- weidegebieden te faciliteren (peil volgt functie) leidt in toenemende mate tot problemen. Er wordt meer water verpompt, waardoor de kwelstroming vanuit de omgeving van laaggelegen polders en droogmakerijen toeneemt. Dat leidt tot meer noodzaak tot het aanvoeren van gebiedsvreemd water en waterkwaliteitsproblemen. Ook neemt de verzilting via brakke kwel toe. Daarnaast zorgt de oxidatie van veen voor de uitstoot van broeikasgassen. Ook ontstaan er verzakkingen en funderingsproblemen.

Om tot een duurzame oplossing voor bodemdaling te komen en de ambitie van de provincie Noord-Holland te realiseren is een transitie nodig in gebieden, waarbij op termijn het landgebruik wordt aangepast, mede als gevolg van het stoppen van het verlagen van het waterpeil (functie volgt peil i.p.v. peil volgt functie). Het verhogen van het waterpeil heeft consequenties voor het

grondgebruik. De landbouwpraktijk zal moeten veranderen (zie ook paragraaf 4.4.2) en ook verandert de woonomgeving.

Klimaatverandering
Als gevolg van klimaatverandering zullen korte en hevige als langdurige buien naar verwachting steeds vaker voorkomen. Dit klimaateffect heeft een grote impact op wateroverlast. Wateroverlast is bij deze extreme buien niet te voorkomen. Het is daarom niet de vraag of, maar vooral waar de wateroverlast zal optreden, en welke gevolgen te verwachten zijn. Overlast ontstaat bijvoorbeeld doordat het water niet snel genoeg kan worden afgevoerd naar de riolering waardoor er water op het maaiveld blijft staan of dat het oppervlaktewater het water niet snel genoeg kan afvoeren waardoor er water vanuit het watergangen het maaiveld op stroomt.
In Weesp gaat het vooral om de (onbebouwde) polders, maar ook het westelijk deel van Leeuwenveld die kwetsbaar zijn in de stresstest voor het oppervlaktewatersysteem. Met betrekking tot wateroverlast als gevolg van overbelasting van het riool, is het zorgelijker. Hier speelt dit voor grotere delen van de bebouwde omgeving van Weesp. Met een grote concentratie rondom sportcomplex Papelaan, het noordelijk deel van bedrijventerrein Noord en de golfbaan in Weesp.

Klimaatbestendig
De gemeente laat zich niet verrassen door de klimaatverandering en is op de toekomst voorbereid met een klimaatrobuust systeem. Door een slimmere inrichting van de buitenruimte is de kans op hinder en overlast door regenwater verkleind. De buitenruimte is klimaatbewust ontworpen. Water wordt niet langer per definitie ondergronds opgevangen en afgevoerd, maar tijdelijke buffering op het maaiveld (in het groen, in de parkeervakken, op straat) is voor de gemeente een goed alternatief.

De definitie voor '(regen-)wateroverlastlocatie' is (in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2025) herzien. Dit herdefiniëring houdt in dat bij 'water op straat' onderscheid gemaakt wordt in drie verschillende gradaties:
- Hinder: kortdurend beperkte hoeveelheden 'water op straat', met een duur in de orde van 0 –30 minuten;
- Ernstige hinder: forse hoeveelheden 'water op straat', ondergelopen tunnels, opdrijvende putdeksels, met een duur in de orde van 30 – 120 minuten.
- Overlast: langduriger en op grotere schaal 'water op straat', water in winkels en woningen (boven het vloerpeil van de begane grond) met materiele schade en mogelijk ook ernstige belemmering van en gevaar voor het (economische) verkeer.

De maatstaven voor bestaand gebied hierbij zijn dat:
- de afvoercapaciteit van de riolering voldoende dient te zijn om een korte en heftige bui die 1 keer per 2 jaar valt te verwerken (een theoretische bui van 20 mm in één uur), zonder dat er hinder optreedt;
- uiterlijk in 2050 de verwerkingscapaciteit van de openbare ruimte voldoende dient te zijn om een korte heftige bui die 1 keer per 100 jaar valt te verwerken (theoretische buien van 75 mm in één uur en 90 mm in twee uur*), zonder dat er overlast optreedt. Bij ernstige hinder heeft de gemeente een onderzoeksinspanning.

Waterberging/WADI's
Waterberging is een belangrijk instrument in de strijd tegen de wateroverlast. Door water langer vast te houden wordt het riool ontlast. Waterberging toepassen kan op verschillende wijzen. Een regenton is al een vorm van waterberging, maar er is ook sprake van een goede waterberging bij het toepassen van infiltrerende bestratingen. Een andere ruimtelijke oplossing voor het langer vasthouden van water is een WADI: een met grind en zand gevulde greppel of sloot, die water zowel kan vasthouden als infiltreren. Een WADI is beloopbaar, maar niet zwaar belastbaar. Doordat WADI's beplant zijn, passen ze goed in groengebieden en groenstroken. WADI's zijn een uitstekend middel om het stedelijke watersysteem te verbeteren.

Waterkwaliteit
Het functioneren van het ecosysteem staat in meer of mindere mate onder druk in Weesp. Factoren die daarin een rol spelen zijn voedselrijkheid van het water, zuurstof in het water, chemische waterkwaliteit en bacteriologische waterkwaliteit.

De waterkwaliteit speelt een belangrijke rol in de biodiversiteit en natuurontwikkeling in de regio. Het levert een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving voor de inwoners en gebruikers van de Gooi en Vechtstreek. Om de ecologische en chemische waterkwaliteit te beschermen en te verbeteren is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht, die voorschrijft dat in 2027 de waterkwaliteit voldoet aan de chemische en ecologische doelstellingen. Een basisprincipe van de KRW is geen achteruitgang van de waterkwaliteit.

De waterkwaliteit wordt beïnvloed door verschillende factoren, zoals gebruiksdruk en belasting (emissie vanuit agrarisch gebruik, lozingen, droogte, hevige regenval, opwarming), inrichting (waterdiepte, oevers) en doorstroming. Een toename of verder intensiveren van agrarisch gebruik of bevaren van wateren betekent lokaal een verdere achteruitgang van de waterkwaliteit en is dus niet aanvaardbaar.

Nieuwe richtingen

Bij herinrichtingen/gebiedsontwikkelingen is waterneutraal (water kan worden vastgehouden in het gebied zelf) een voorwaarde.

Bij nieuwe aanleg en reconstructies van de openbare ruimte wordt deze zodanig ingericht dat bij extreme neerslag (eens per 100 jaar) de gradatie 'ernstige hinder' niet wordt overschreden. Deze maatstaf geldt ook voor de particuliere terreinen en voor de in- of uitbreiding als geheel.

Er wordt onderzocht op welke manieren in Weesp in de bestaande stad nog meer aan waterberging kan worden gedaan.

Op bedrijventerrein Noord is in 2019 een nieuwe Rioolwaterzuiveringsinstallatie gerealiseerd. Deze nieuwe, energiezuinige en klimaatbestendige installatie is in de toekomst ook geschikt om voor energiewinning en circulair hergebruik van slib.

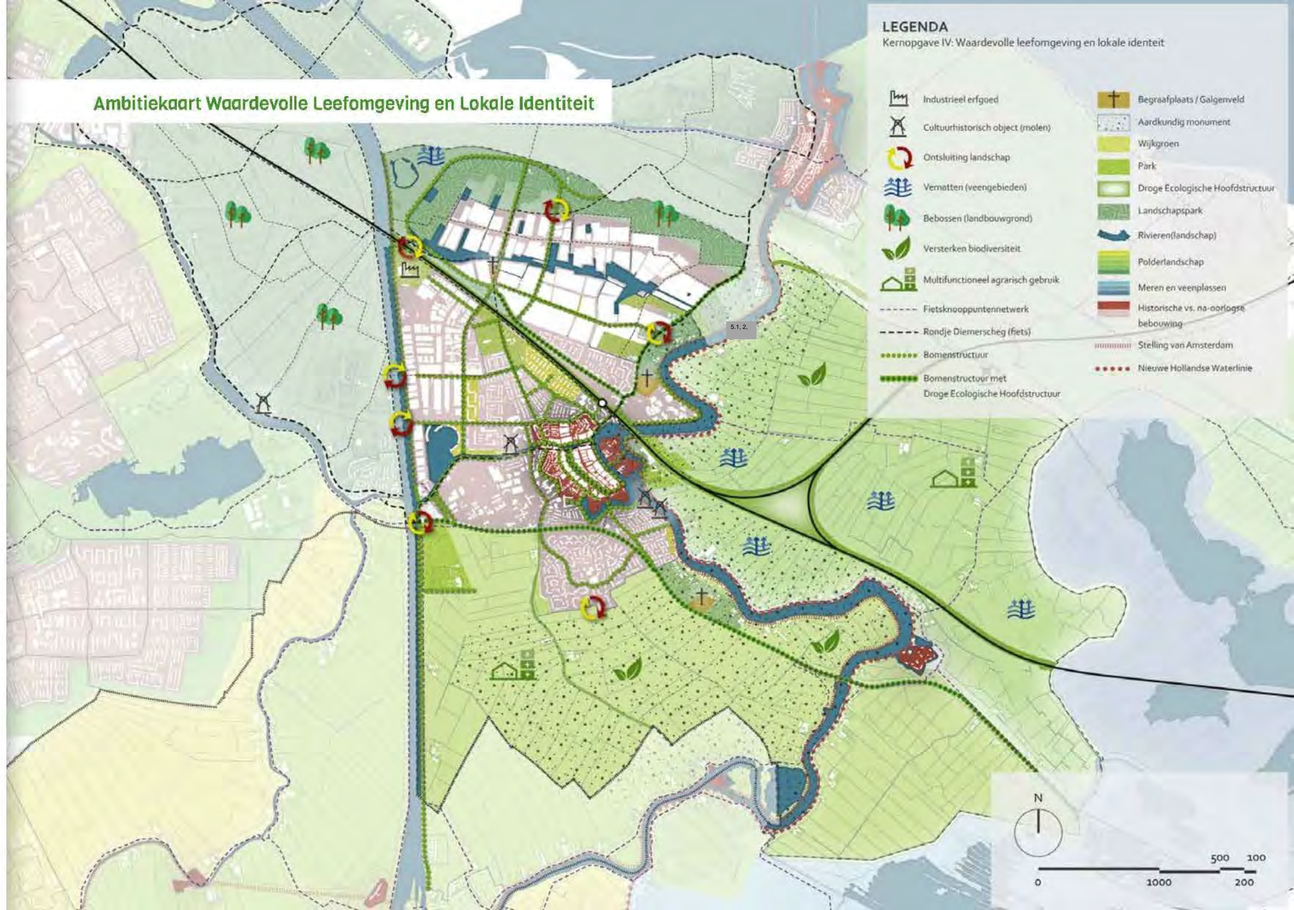

4.4 Kernopgave IV: Waardevolle leefomgeving en lokale identiteit

4.4.1 Landschap en cultuurhistorie

Weesp heeft een rijke cultuurhistorie en een rijk cultuurhistorisch landschap. Niet voor niets uit dit zich ook in de 1e en 2e kernwaarde: 1. Behoud en versterk de historische waarde van Weesp en 2. Behoud en versterk open (rivier)landschap.

Weesp in het landschap

Weesp ligt centraal tussen de steden Almere, Amsterdam, Hilversum en Utrecht. Het ligt vlakbij bruisend Amsterdam (cultuur en voorzieningen) én vlakbij de rustige Gooi- en Vechtstreek.
Er zijn in de omgeving, bezien van west naar oost, verschillende landschappen zichtbaar. In het Westen ligt Amsterdam Zuidoost, dat met de drooglegging van de Bijlmermeer is gebouwd in een polderlandschap. Een aantal van de omliggende polders is bebost, zoals het Diemerbos. Ten oosten van de Bijlmer en de Gaasperplas loopt een aantal karakteristieke rivieren, zoals de Gaasp en de Vecht. Tussen de Gaasp en de Vecht is later het Amsterdam-Rijnkanaal aangelegd. De Gaasp, het Amsterdam-Rijnkanaal en de Vecht zijn onderling verbonden door Smal Weesp, die dwars door het hart van Weesp loopt. Ten oosten van Weesp ligt de Vechtstreek met de Keverdijksepolder (gekenmerkt door stuifduintjes), de Heijntjesrak- en Broekerpolder en verder naar het oosten een aantal meren en lage veenplassen, gevolgd door de hogere zandgronden in 't Gooi. Veel van deze zandgronden zijn bebost. Tot slot: aan de noord- en zuidzijde van Weesp bevindt zich ook een aantal polders: de Aetsveldse polder in het zuiden en de Bloemendalerpolder en Gemeenschapspolder in het noorden.

Het Amsterdam-Rijnkanaal vormt een harde grens aan westkant. De grens aan de oostkant van bebouwd Weesp is ook hard, vanwege de rivier De Vecht. De noordkant van bebouwd Weesp grenst aan polderlandschap, waarvan een groot deel bebouwd wordt ten bate van de wijk Weespersluis. De klassieke opbouw van het oorspronkelijk cultuurlandschap verdwijnt daarmee. Aan de Zuidkant, bij de Aetsveldse polder, heeft de stedelijke invloed minder haar stempel gedrukt en is het oorspronkelijke veenpolderlandschap nog redelijk gaaf gebleven. Hier begint het oude cultuur- en natuurlandschap, ook voelbaar door lange zichtlijnen het open polderlandschap in. Door een bijzondere samenstelling en opbouw van de aardlagen, is een groot deel van de Aetsveldse polder aangewezen als aardkundig monument.

Erfgoed en cultuurhistorie

Weesp heeft een rijke geschiedenis en is daar trots op. We willen onze cultuurhistorie koesteren en deze op een zorgvuldige manier behouden en hergebruiken.

De opsomming is verre van volledig, maar er zijn veel cultuurhistorische elementen te vinden in Weesp. Weesp is een vestingstad en onderdeel van de nieuwe Hollandse Waterlinie (na 1815) én de Stelling van Amsterdam (na 1892, Unesco Werelderfgoed). Er zijn twee forten: het Torenfort op de Ossenmarkt, en Fort Uitermeer aan de Zuidoostkant. De historische binnenstad is rijksbeschermd stadsgezicht en heeft ruim tweehonderd rijksmonumenten waaronder de Laurenskerk (1462) en de Van Houtenkerk (begin 20e eeuw). Ook hebben er in Weesp vroeger veel molens gestaan waarvan er nog drie bewaard zijn gebleven: de Vriendschap, de Eendragt en 't Haantje. Langs de Utrechtseweg, Molenpad en in mindere mate langs de kronkelige 's-Gravelandseweg staan houten huizen die stammen uit de tijd van Kringenwet. De locatie van een oud galgenveld is enige tijd geleden ontdekt en die locatie (in de nieuwe wijk Weespersluis ligt) wordt vrijgehouden van bebouwing. Weesp heeft ook industrieel erfgoed zoals Het Domijn, waar een kunstenaars- en ambachtscoöperatie is gevestigd op een honderd jaar oud fabrieksterrein.

De historische binnenstad van Weesp is relatief klein vergeleken met het totaal bebouwde oppervlak van Weesp. Dit contrast wordt met de realisatie van Weespersluis nog verder vergroot. Weesp bestaat voornamelijk uit naoorlogse gebouwen. De meeste bebouwing dateert uit de periode van 1950 tot 2000. Door de bouw van de nieuwe wijk Weespersluis komt daar zo'n derde aan bebouwd oppervlak bij. Juist de bebouwing met wat minder historische waarde grenst aan het waardevolle open polderlandschap.

Midden in Weesp staat het prachtige stadhuis van Weesp. Op de bovenste verdieping is Museum Weesp gevestigd. Het museum beheert een bijzondere collectie, waaronder grote delen van het historische interieurensemble dat het stadhuis vormt, de 18e eeuwse Weesper porseleincollectie, een groot aantal schilderijen en uit de modernere

Molen de Vriendschap

tijd herinneringen aan de cacao- en chocoladefabrikant Van Houten. Het stadhuis is daarnaast een geliefde trouwlocatie en moet ook de plek zijn waar de bestuurscommissie van Weesp gaat vergaderen. Het stadhuis, met achterliggende Bartholomeus Gasthuis is van zeer grote historische waarde. De gebouwen moeten ook voor de toekomst publieke en maatschappelijke functies krijgen in een culturele herbestemming van het complex.

Naast alle aangewezen monumenten heeft Weesp nog veel meer erfgoed dat nog geen status heeft. De vraag is hoe we hiermee om willen gaan. In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) staat te lezen dat 'onze landschappen, ons gebouwde en archeologisch erfgoed, onze nationale parken en ook de karakte¬ristieke verschijningsvorm van onze dorpen en steden in 2050 net als nu de Nederlandse identiteit bepalen. Het zijn belangrijke cultuurhistorische waarden, die we voor de toekomst hebben behouden en moeten blijven behouden'.

Weesp heeft beeldbepalende (ook naoorlogse) panden, wijken en landschappelijke kwaliteiten en structuren die het waard zijn om benoemd te worden. Anderzijds is een groot deel van de (niet-historische) bebouwde omgeving van Weesp vrij van toetsing door de Welstandscommissie. De vraag is of hierdoor niet onbedoelde belangrijke waarden verloren gaan.

Erfgoed is niet alleen 'tastbaar'. Er is ook immaterieel erfgoed. Immaterieel erfgoed bestaat uit tradities, rituelen, gebruiken en ambachten die mensen niet verloren willen laten gaan en die ze willen doorgeven aan volgende generaties. In Weesp zijn er bijvoorbeeld een aantal tradities en gebruiken zoals het Carillonspel, het Sluis- en Bruggenfeest en het molenaarschap die ook onder erfgoed gerekend kunnen worden.

Gebiedsontwikkeling en erfgoed kunnen soms op gespannen voet staan. Zo mag het zicht op en het aanzicht van bijvoorbeeld beschermde boerderijen en andere karakteristieke panden niet aangetast worden. Maar erfgoed hoeft geen belemmering te zijn. Het starten met een cultuurhistorische analyse voordat de planvorming begint, zorgt ervoor dat het erfgoed als inspiratiebron ingezet kan worden.

Ondanks dat Weesp in een prachtig open landschap ligt zijn de randen van de stad relatief gesloten en is het landschap in sommige gevallen niet of nauwelijks toegankelijk.

Nieuwe richtingen

De omgevingskwaliteiten van Weesp worden geïdentificeerd, ge(her)waardeerd en verder versterkt. Het gaat hierbij om beeldbepalende (ook naoorlogse) panden, industriegebieden, wijken en landschappelijke kwaliteiten en structuren die het waard zijn om benoemd te worden. Een goede verankering van de geconstateerde waarden in het omgevingsplan is essentieel.

We willen in het buitenstedelijk groen de landschapskwaliteiten en liniestructuren versterken en het gebouwde erfgoed beter beschermen.

Het open landschap, op de Bloemendalerpolder na, wordt behouden. Er vindt geen verdere stadsuitbreiding plaats, buiten het huidige bebouwd gebied in Weesp.

In het kader van het behoud van de kernkwaliteiten en landschappelijke waarden wordt onderzocht of het welstandsbeleid aanpassing behoeft.

Het stadhuis, met het bijzondere interieur, en het Bartholomeus Gasthuis moeten als Huis van Weesp een culturele herbestemming krijgen, via een eigen gebouwenplan.

Museum Weesp zal daarmee ook vanaf 2022 de hoofdbewoner van het stadhuis en een deel van het gasthuis zijn en krijgt daarmee meer ruimte voor zijn programmering. Daarnaast zijn er in het gasthuis opties om andere maatschappelijke en culturele organisaties die de cultuur en samenleving in Weesp ten goede komen en versterken te huisvesten evenals de bestuurscommissie.

Het benoemen van de omgevingskwaliteiten van Weesp bij de start van een ontwikkeling biedt kansen voor behoud van het erfgoed en is in lijn met de eerste twee benoemde kernkwaliteiten. Het gebruikmaken van bestaande waarden zorgt voor betekenisvolle toevoegingen aan de stad. Verder levert erfgoed een zinvolle bijdrage in de gesprekken met betrokken en (participatietrajecten) over gebiedsontwikkeling (verbinden van verleden, heden en toekomst)

Het linielandschap dat van grote waarde is, verdient meer aandacht. Het is het onderzoeken waard of meer aandacht voor het ontstaan, de betekenis en de waarde van dit landschap, bijvoorbeeld in de vorm van een 'museum' gewenst is.

Er worden acties ondernomen om de molenhistorie op de schansen verder zichtbaar te maken, zoals ook in de Visie Schansen 2015-2030 en het bijbehorende beheer- en ontwikkelplan (2017) is opgenomen.

De oevers van de Vecht krijgen de waardering en zichtbaarheid die zij verdienen door deze meer te programmeren. Ditzelfde geldt voor het gebied rond de vesting en de bastions. Ook daar wordt ingezet op intensiever gebruik en programmering, zodat deze kwaliteit van Weesp meer toegankelijk wordt en beter beleefd kan worden. De, naar verwachting in 2021 te verkrijgen, status van de Hollandse Waterlinie als Unesco Werelderfgoed vormt een mooi startpunt van deze impuls. Dit geldt eveneens voor het Rondje Diemerscheg. Een recreatieve route van 20 kilometer door de Diemerscheg waar in het kader van de nog vast te stellen ontwikkelstrategie Diemerscheg op ingezet zal worden. Het rondje Diemerscheg als toeristische vaarroute kan hierbij ook nog worden verkend.

Op een aantal locaties wordt daarom voorgesteld om de relatie tussen stad en land te versterken door een betere ontsluiting van het landschap. Dit kan een infrastructurele ingreep zijn zoals een tunnel of een brug om de bereikbaarheid te vergroten, maar ook een ruimtelijke ingreep om de relatie tussen stad en land te versterken

4.4.2 Landschap, veenweide, agrarisch gebruik

Het ontstaan van het landschap
Weesp ligt in de westflank van de Gooise heuvelrug die ca 100.000 jaar geleden door gletsjers is opgeworpen. Na de laatste ijstijd maakte Weesp deel uit van een kustmoeras tussen de heuvelrug en de Noordzeekust. De Rijn stroomde ca 2000 jaar geleden via de Vecht naar de Noordzee. Hierdoor is rivierklei afgezet dat nog steeds aan de oppervlakte ligt. In het kustmoeras zijn dikke veenlagen afgezet, deels gevoed door water uit de heuvelrug en deels gevoed door de rivier. In het gebied lagen twee natuurlijke meren (Naardermeer en Horstermeer).

Rond 900 zijn de eerste ontginningen begonnen. Het veen werd ontwaterd en werd daardoor geschikt voor landbouw. Ook werden delen van het veen afgegraven voor de winning van brandstof. Zo zijn bijvoorbeeld de Ankeveense plassen ontstaan. Tussen 900 en 2000 is een deel van het veen door oxidatie verdwenen waardoor de onderliggende klei aan het oppervlakte is gekomen.

Water
De heuvelrug werd gebruikt voor de drinkwaterbereiding, de Horstermeer werd drooggemalen en tezamen reduceerde dit de hoeveelheid kwelwater van extreem goede kwaliteit. Als vervanging wordt tegenwoordig Rijnwater het gebied in geleid. Hierdoor verslechterde de waterkwaliteit, later verergerd door de fosfaatlast uit wasmiddelen (tot 1980) en van het land afspoelende meststoffen. Het Amsterdam-Rijnkanaal is rond 1900 gegraven en snijdt oude polder- en landschapsstructuren door midden.

Als de bodem wordt ontwaterd zakt deze. Nat veen bevat veel water en zakt bij ontwatering dus extra diep. Daar komt bij dat het water vervangen wordt door lucht waardoor het veen oxideert (verbrandt). Hierdoor wordt CO2 uitgestoten, daalt de bodem, wordt het water extra vuil, verdwijnt de informatie opgeslagen in het veen, wordt de waterveiligheid minder en worden infrastructuur en funderingen van huizen aangetast.

Ontwatering van veen levert een dilemma op. Enerzijds ontstaan bovengenoemde problemen, anderzijds hebben hoge waterpeilen als nadeel dat landbouw wordt bemoeilijkt: de bodem wordt

slapper waardoor machines moeilijker te gebruiken zijn, en parasieten krijgen een kans waardoor het vee kan worden besmet. Het maakt uit of veen is afgedekt met een kleilaag die de veenlaag beschermt tegen oxidatie. In grote delen van het landbouwgebied in Weesp is dat het geval. De meeste pure veengronden zijn veranderd in natuurgebieden.

In Noord-Holland is voor ontwatering een compromis geworden met een streven naar sloten die 60 cm dieper liggen (drooglegging) dan het land. Bij dit peil verdwijnt er 1 cm/jaar door oxidatie en wordt ca. 20 ton CO2 per hectare per jaar uitgestoten. In Weesp varieert de drooglegging tussen 20 en 60 cm. Tezamen met de kleibedekking is de verwachting dat de bodemdaling in Weesp aanzienlijk minder is dan 1 cm/ jaar. Onder druk van de klimaatakkoorden wordt gezocht naar manieren van landbouw die minder CO2 uitstoot.

Lucht
Stikstof komt als oxide uit het verkeer en als ammoniak uit de landbouw. Het veroorzaakt problemen in de stikstofgevoelige natuur, zoals de heidevelden van de Heuvelrug en de moerassen in de Vechtplassen. Het aandeel van de landbouw in de depositie van stikstof in natuurgebieden is gemiddeld over Nederland ca 40%. Fijnstof is erg schadelijk voor de luchtwegen en verkort de levens van mensen. De aanleg van bomenrijen op plekken waar fijnstof en ammoniak ontstaat kan bijdragen aan een oplossing, langs wegen en om intensievere stallen.

De provincie Noord Holland wil de stikstofuitstoot aanpakken bij de bron door samen met de belanghebbenden en sectoren zoals industrie en landbouw te werken aan oplossingen. Elke sector is verantwoordelijk voor een evenredige afname. Deze afname zal tot stand moeten komen door maatregelen in het gebied zelf en provincie brede maatregelen, zoals het maken van afspraken met de industrie of het bespreken met de landbouwsector waar in de provincie wat voor soort landbouw past. Daarnaast voert het Rijk, ook in afstemming met de 12 provincies, maatregelen door. De landelijke snelheidsverlaging naar 100 kilometer per uur is daar een voorbeeld van. Daarnaast is hulp van anderen nodig om de stikstofuitstoot te verminderen. Voor de beperking van stikstof van zee en uit het buitenland is het Rijk nadrukkelijk aan zet. De provincie heeft reeds een aantal maatregelen genomen, zoals

de vernatting van de Schil Naardermeer en het realiseren van meer NNN-gebied (Natuurnetwerk Nederland) realiseren in Loosdrecht en Kortenhoef (hierbij wordt agrarisch gebied omgezet naar natuur).

In 12 van de 19 Natura 2000-gebieden in de provincie Noord Holland heeft de kwetsbare natuur extra last van de neerslag van stikstof, afkomstig van bijvoorbeeld de verkeer, landbouw en industrie. Er mag hier geen stikstof meer bijkomen. Dit betekent dat niet alleen de natuur, maar ook de ontwikkeling van de woningbouw en het bedrijfsleven in die regio's onder druk staat.
De kritische depositiewaarde (KDW) geeft aan bij welke mate van stikstofdepositie wordt aangenomen dat niet langer op voorhand kan worden uitgesloten dat er een risico is dat de kwaliteit van het habitattype wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de stikstofdepositie.

Uit cijfers blijkt (zie tabel 8) dat de landbouw relatief de grootste bijdrage aan stikstofdepositie in natuurgebieden in de buurt van Weesp (Oostelijke Vechtplassen en Naardermeer) levert. In die gebieden wordt de KDW op dit moment overschreden. Er dient dus beleid gemaakt te worden om de stikstofdepositie te verlagen.
In de gebiedsgericht aanpak van de provincie zullen, naast de bovengenoemde reeds genomen maatregelen, pas na 2030 beperkingen van de depositie vanuit de landbouw worden opgelegd. Dat blijkt uit de tabel uit de Stikstofstrategie van de provincie. Voor veel andere natuurgebieden is er eerder noodzaak de depositie te verminderen. Gunstige omstandigheid in de natuurgebieden in de buurt van Weesp is dat de gebieden relatief veel wateroppervlakte kennen. Die delen zijn wel stikstofgevoelig, maar een stuk minder dan bijvoorbeeld veen, heide of duin. De doelstellingen worden daar dus eerder gehaald.

Aandeel landbouw in totale stikstofdepositie	Streefwaarde, in mol/ha › Depositiereductie; Natuurgebied: ˜	2025 (40% onder KDW)	2030 (50% onder KDW)	2035 (74 % onder KDW)
36%	Naardermeer	0	0	300
40%	Oostelijke Vechtplassen	0	0	350

KDW = Kritische Depositiewaarde | Bron: Noord-Hollandse Stikstofstrategie, mei 2021.

Tabel 8: Stikstof in natuurgebieden rond Weesp

Natuur
De hoge waterkwaliteit en gevarieerde bodemopbouw gaven de omgeving van Weesp een rijke natuur. Maar de verminderde aanvoer van het schone water heeft tot een ernstige verslechtering van de natuur geleid, versterkt door steeds intensievere landbouw, versnippering door infrastructuur en toenemende drukte in de natuur.

De omgeving van Weesp is rijk aan gebieden die zijn aangekocht voor natuurbehoud. Nabij Weesp werd in 2016 de eerste terugkerende otter van Noord-Holland waargenomen en probeerden visarenden te broeden in het Naardermeer. In de graslanden ten oosten van de Vecht komen bijzondere dieren voor zoals de heikikker. Grote open gebieden zoals de Aetsveldse polder herbergen nog steeds diverse soorten weidevogels, er lijkt zelfs sprake van een toename in aantallen. Agrariërs verbeteren hier de condities voor natuur door in te zaaien met kruidenrijke mengsels.

Gebruik
Binnen de gemeentegrenzen van Weesp liggen vooral veeteeltgebieden en een ruime bufferzone (in de nieuw Keverdijkse polder) rondom het Naardermeer die is ingericht als natuur. De landbouw in de Aetsveldse polder en Heijntjesrak- en Broekerpolder is zeer gespecialiseerd en gericht op melkproductie. De melk van de landbouw in Weesp wordt voornamelijk verwerkt door Campina in Lutjewinkel, een groot deel van deze melkstroom wordt in de markt gezet als Kaas uit Noord-Holland en deze kaas wordt grotendeels in Nederland geconsumeerd. In Weesp zijn daarnaast goede voorbeelden van rechtstreekse afzet van streekproducten naar de consument ontwikkeld en er is veel nevenactiviteit op de bedrijven aanwezig (zoals zorg, horeca, verkoop aan huis en toerisme).

De natuurgebieden en recreatiegebieden worden goed gebruikt door de lokale bevolking. De Vecht is belangrijk voor de vaarrecreatie en als hoogwaardig woongebied voor woonboten. De watersport heeft een meer nationaal bereik. Het Amsterdam-Rijnkanaal is zeer belangrijk voor internationaal transport.

Het landschap rond de bebouwde omgeving in Weesp bevindt zich voor een deel op Weesps grondgebied. Het is van groot belang voor Weesp, zowel economisch als sociaal-maatschappelijk. Economisch omdat werkgelegenheid in sommige sectoren samenhangt met het landschap (agrarische sector en toerisme en recreatie); en sociaal-maatschappelijk omdat de leefbaarheid in Weesp zeer gebaat is bij de nabijheid van dat landschap. De aantrekkelijkheid van Weesp als woonstad en vestigingsplek voor bedrijven wordt hierdoor positief beïnvloed.

Vanuit alle wijken in Weesp is het buitengebied dichtbij. Het buitengebied is globaal te verdelen in drie polders, het water en beschermde gebieden.

- De Bloemendalerpolder kenmerkt zich door de combinatie van landschap en wonen. Naast de nieuwe woonwijk Weespersluis die daar wordt gerealiseerd komt er ook een groot natuurlijk bos tussen Weespersluis en de A1;
- De Keverdijkse Polder heeft een meer natuurlijke uitstraling. De ligging tussen Vecht en Naardermeer levert deze polder unieke kwaliteiten die voor de natuur en recreatie grote waarde hebben; Het oostelijk deel heeft een veenbodem, meer naar het westen is meer klei afgezet.
- De Heijntjesrak- en Broekerpolder is een polder met melkveehouderijen en een klei-op-veen bodem.

- De Aetsveldse Polder wordt vooral gedomineerd door de landbouw en de aardkundige waarde. De Vecht heeft er in de afgelopen duizenden jaren een dikke laag klei achtergelaten. Dit deel van het buitengebied heeft minder last van bodemdaling en alle andere aspecten die daarmee samenhangen (waterkwaliteit, CO2 uitstoot)

Het landschap in en rond Weesp houdt niet op bij de gemeentegrens en moet dus in relatie tot het aangrenzende landschap gezien worden. Het Diemerbos, het Naardermeer, de Ankeveense Plassen: het ligt allemaal binnen het bereik van Weespers en levert dus ook een bijdrage aan de woon- en leefkwaliteit in Weesp.

In grote delen van het landschap is het waterpeil een bepalende factor in de kwaliteit van datzelfde landschap. Dat geldt voornamelijk voor de polders met een veenbodem. Behalve de Aetsveldse Polder geldt dat voor vrijwel alle andere polders.

Het veenweidegebied is vruchtbare grond die zich goed leent voor agrarisch gebruik. Dat maakt een regulering van het waterpeil op een laag niveau noodzakelijk. Dit leidt echter tot eerdergenoemde problemen, waardoor het peilbeheer in veengebieden een uitdaging is.

In een recent door De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) uitgebracht advies (Stop Bodemdaling in Veenweidegebieden, het Groene Hart als voorbeeld, september 2020) wordt aangegeven dat het huidige gebruik van het Nederlandse veenweidegebied niet door kan gaan. Het waterpeil moet op een duurzaam niveau gebracht worden. Volgens de RLI is, om dit mogelijk te maken, met name meer kennis over alternatieve vormen van agrarisch gebruik nodig. Andere veerassen zouden bijvoorbeeld betere resultaten geven bij een hoger waterpeil. In sommige gevallen zal de bedrijfsvoering fundamenteler moeten worden aangepast (minder vee per ha, andere teeltvormen). Daarnaast is volgens de RLI vooral duidelijk beleid nodig. De huidige onzekerheid levert bij boeren en waterschappen onzekerheid over de toekomst, waardoor boeren geen investeringsbeslissingen kunnen nemen en waterschappen geen besluiten die nodig zijn voor water- en grondkwaliteit.

In de gehele regio Gooi en Vechtstreek speelt dit probleem voor de veenweidegebieden. In het Koersdocument van de Regio Gooi en Vechtstreek staat dan ook:

> "In het veengebied komen veel opgaven samen, waarbij water de belangrijkste component is. De regio onderschrijft de provinciale en rijks ambitie om de bodemdaling van het veenweidegebied te remmen, stoppen of herstellen. Maatwerkoplossingen zijn nodig maar zeker niet gemakkelijk. Het is belangrijk om hier samenhangende maatregelen te nemen. Het oplossen van deze opgaven is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheden en gebruikers. Dit moet een nieuw en houdbaar perspectief voor het gebied en de gebruikers bieden."

Welk onderdeel van het RLI rapport voor Weesp van toepassing is moet nog worden bepaald.

Oplossingen worden gezocht in andere teelten, andere bedrijfsorganisatie (in plaats van productie voor de wereldmarkt meer productie voor de nabijgelegen steden). Boeren in evenwicht met de natuurlijke processen lijkt steeds meer kansen te krijgen. Dit is een (belangrijk) onderdeel van de transitie die de landbouw (met name, maar niet alleen) in veenweidegebieden door zal maken. Agrariërs en overheden (gemeenten en waterschappen) moeten hierin gezamenlijk optrekken.

Voor het beheer van het cultuurlandschap rond Weesp (overigens speelt deze discussie op heel veel andere plaatsen in Nederland) is een vorm van agrarische bedrijfsvoering welhaast onontbeerlijk. Agrariërs in Weesp zijn op vele fronten bezig met een transitie. De landbouw is verbreed, er wordt gewerkt aan natuurinclusiviteit, de peilen zijn niet al te laag, mest wordt helemaal in het gebied zelf aangewend, de consument komt dichterbij, hetgeen perspectief biedt op een betere prijs van het product en meer ruimte om keuzes te maken die zijn gericht op natuur en landschap. Het gat tussen de gewenste stikstofdepositie en de feitelijke is wel groot, hoewel deze conclusie niet al te stellig opgaat voor de nabij Weesp gelegen natuurgebieden. Een deel van de oplossing kan gevonden worden in de lokale landbouw. De schaalvergroting in Weesp is in volle gang, in hoeverre dat leidt tot in- of extensivering van het gebruik van het landschap staat te bezien. Dit hangt sterk af van de keuzen die bedrijven maken en randvoorwaarden die worden gesteld aan de bedrijven zowel qua regelgeving als qua marktomstandigheden en producten en diensten die beloond worden. Inmiddels heeft de landbouw in Weesp al veel stappen gezet om los te komen van de race naar steeds lagere kosten.

De motor achter die transitie is breder dan bodemdaling en klimaat. Vragen die mede bepalend zijn voor de toekomst van de landbouw in heel Nederland zijn: hoe groot willen we dat stallen in de toekomst zijn; hoe staan we tegenover het gebruik van bestrijdingsmiddelen en grasland-

Aetsveldsepolder

vernieuwing. Wat gaat kringlooplandbouw betekenen voor het landelijk gebied en de stikstofbelasting van de Natura 2000-gebieden? En hoe zorgen we dat het water uit de natuurgebieden niet wegloopt naar de landbouwgebieden? Welke stedelijke functies kunnen landbouwbedrijven vervullen?

Ook Weesp zoekt de komende periode een antwoord op de vragen die hierboven geformuleerd zijn. Die zoektocht wordt tegelijk door veel andere gemeenten in Nederland ondernomen. Amsterdam heeft ook een groot landelijk gebied (ca 1700 ha.) dat voor een deel bestaat uit veenweidegebied. Het antwoord op bovenstaande vragen wordt in samenwerking met Amsterdam gezocht, omdat Weesp in 2022 samengaat met Amsterdam. Ervaringen en kennis uit andere gebieden wordt daarbij betrokken, maar in het oog dient gehouden te worden dat de bodemsamenstelling, waterpeilen, grondgebruik et cetera van gebied tot gebied kan verschillen. Weesp valt onder het NOVI gebied Groene Hart, waar ook veel aandacht is voor deze vraagstukken.

Oplossingsrichtingen

Een nationaal kenniscentrum is opgezet om naar oplossingen voor de bodemdaling en CO2 uitstoot te zoeken. Binnen enkele jaren moet dit leiden tot een set aan mogelijke oplossingen.

Stikstof: Landbouwgebieden nabij steden hebben een betere kans om ook buiten het productievolume meerwaarde te creëren op het landbouwbedrijf. Veel agrarische bedrijven stoppen de komende tien jaar. Dat geeft een kans voor de blijvende bedrijven om te extensiveren, waardoor de stikstofuitstoot kan afnemen en biodiversiteit meer kans heeft. Met de sector samen zoeken naar beleidsinstrumenten om de extensivering op economisch verantwoorde manier vorm te geven.

Streekproductie: Er zijn tal van initiatieven om duurzaam geproduceerde melk, die antwoord geeft op bodemdaling, stikstofuitstoot en biodiversiteit naar de stad te brengen.

De reguliere landbouw zet haar product in een herkenbaar Noord-Holland merk af. Er kan onderzoek worden gedaan naar die delen van Weesp die geschikt zijn voor andere voedselproductie dan zuivel en vlees. Er moet op korte termijn een onderzoek naar circulariteit van de lokale economie komen en hoe we die kansen kunnen benutten.

Energie: inzetten op maximaal gebruik van daken en parkeerplaatsen, technische ontwikkelingen om energie aan water te onttrekken. Eventueel reststukjes landschap benutten.

Verdroging: Weesp zal zich naast de problematiek rondom vernatting ook moeten wapenen tegen verdroging. De verwachting is dat weerextremen belangrijker zullen worden. Het landschap moet water afvoeren wanneer er teveel is, maar ook water kunnen vasthouden als er te weinig is.'

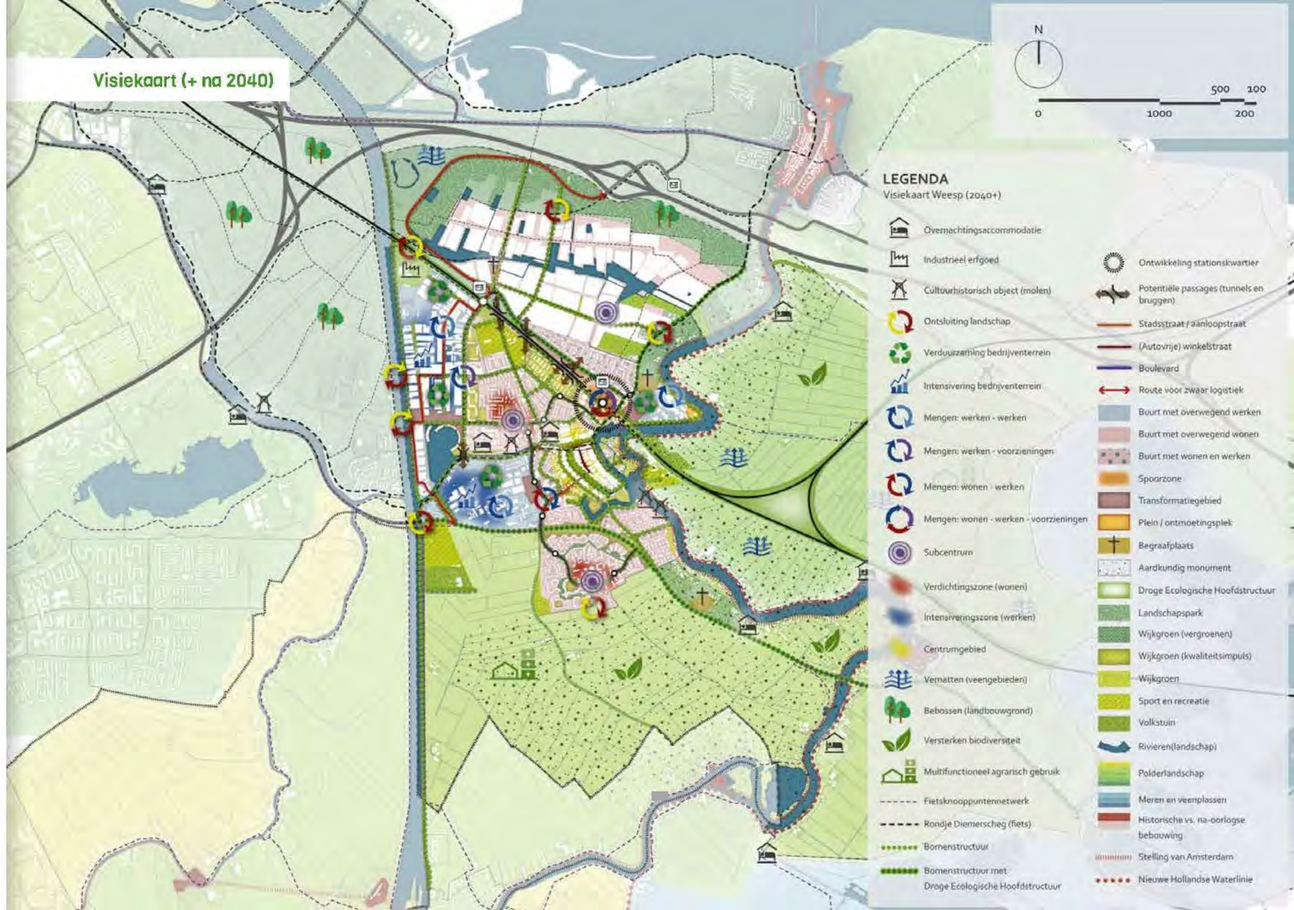

5.1, 2, e
5.1, 2, e

5.1, 2, e

De ruimtelijke uitwerking van de ambities.

5 WAAR

In dit hoofdstuk wordt per kernopgave en per ruimtelijk subthema die op de visie- en ambitiekaarten in deze omgevingsvisie worden getoond, een nadere toelichting gegeven. Wat houdt het thema in en wat is de ruimtelijke uitwerking ervan.

5.1 I: Prettig en veilig wonen

Subcentrum
Een subcentrum is het sociaaleconomische hart van een wijk met een clustering van voorzieningen, zoals een supermarkt, horeca, overige winkels en dienstverlenende bedrijven of instellingen als een huisarts of tandarts. Weesp heeft buiten de binnenstad drie subcentra: in Aetsveld, Hogewey en in Weespersluis.
Om enerzijds het voorzieningenniveau in de subcentra goed te benutten en anderzijds bestaande voorzieningen in stand te houden zijn dit naast het stationsgebied de belangrijkste verdichtingslocaties van Weesp. Door toevoeging van wonen en werken houden de subcentra een levendig karakter, wat van belang is voor een vitale en goed functionerende wijk. Verdichting betekent ook dat in subcentra hoger mag worden gebouwd dan elders in Weesp, tot vijf bouwlagen. In tegenstelling tot de subcentra in Aetsveld en Hogewey is verdichting van het subcentrum in Weespersluis op voorhand geen optie.

Transformatiegebieden
Op een drietal plekken aan de rand van bedrijventerreinen zijn transformaties (van werkfunctie naar woonfunctie) gerealiseerd/gepland: Op terrein Nijverheidslaan (Weesperwerf), op het V an Houten Industriepark en aan de Amstellandlaan. Woningbouw vindt, buiten lopende transformaties, niet plaats op de bedrijventerreinen.

Spoorzone / ontwikkeling stationskwartier
De spoorzone en het gebied rond het station is het nieuwe zwaartepunt van de stad en speelt een belangrijke rol in de verbinding tussen de nieuwe gebiedsontwikkeling Weespersluis, aan de noordzijde van het spoor, en de binnenstad aan de zuidzijde van het spoor. Weesp wil het gebied rond het station (Herensingel / M. Nijhoffstraat en Leeuwenveldseweg) ontwikkelen tot een echt 'stationskwartier' en de barrière van het spoor daarbij slechten. In het stationskwartier zijn hogere bebouwingdichtheden toegestaan, is er ruimte voor hogere bouwhoogten en wordt gestreefd naar een hoogwaardig gemengd milieu van wonen, werken en ontspanning. De ontwikkeling van het stationskwartier hangt van veel interne en externe factoren af en heeft op zichzelf ook weer invloed op lokale belanghebbenden en regionale ontwikkelingen, bijvoorbeeld de langetermijnambities voor het spoor. Daarom is het van belang dat de mogelijkheden verder worden onderzocht en de exacte scope wordt vastgesteld, in samenhang met interne en externe partijen. Hiervoor wordt gestart met een visie voor het stationsgebied.

Sport en recreatie
Weesp bevat verschillende speelplaatsen, recreatieterreinen en sportcomplexen of sportvelden. Weesp heeft drie sport- (en recreatie-)complexen: *sportcomplex Papelaan,* het complex aan de 's-Gravelandseweg en het complex aan de Kanaaldijk Oost (golfbaan, volkstuin, zwembad en sauna), ten zuiden van de N236. Deze locaties zijn ook aangeduid in de hoofdgroenstructuur (HGS). Sportcomplexen Papelaan en aan de 's-Gravelandseweg bestaan vooral uit sportvelden, waarbij de eerste vooral gebruikt wordt voor voetbal (FC Weesp) en de tweede voornamelijk voor hockey (M.H.C. Weesp). Omdat de druk op bestaande sportvoorzieningen toeneemt door de sterk groeiende bevolking wordt nader onderzocht of en waar (1) meervoudig ruimtegebruik van bestaande complexen mogelijk is, (2) of stapeling van functies bij bestaande en toekomstige complexe mogelijk is, of (3) nieuwe sportcomplexen mogelijk zijn. Denk bij meervoudig ruimtegebruik aan het combineren van verschillende sporten op hetzelfde terrein, verspreid over de dag. Denk bij stapeling van functies bijvoorbeeld aan het combineren van (ondergronds) parkeren met sportvelden op het dak, of sportvelden op het dak van een schoolgebouw of ander multifunctioneel complex.

Het zwembad ´Victoriabad´ is een belangrijke voorziening voor Weesp en maakt onderdeel uit van een complex met een cluster van een golfbaan, een sauna en volkstuin ´van Houten´ in de zuidwestelijke punt van Weesp, in de Aetsveldsepolder. Voor veel nieuwe Weespers die zich bijvoorbeeld in Weespersluis vestigen bevinden deze sport- en recreatievoorzieningen zich aan de andere kant van de stad. Snellere (fiets)routes kunnen de toegankelijkheid en de nabijheid (kortere reistijden) van het sport-/recreatiecomplex aan de zuidzijde te vergroten. Daarvoor zijn wel nieuwe verbindingen, zoals tunnels en bruggen nodig. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een nieuwe brug over het Smal

Weesp. Deze ingrepen passen ook in het streven om de drie delen van Weesp (noord-midden-zuid) beter met elkaar te verbinden.

De onbebouwde bastions van de Weesper vesting worden veel gebruikt om te recreëren, omdat deze vaak een speeltuin, speelweide of landschapskunst bevatten – en vanwege het mooie uitzicht vanaf de bastions. Dit zijn de bastions *'Roozeboom'*, *'Draaierschans'*, *'Nieuwe Achtkant'* en recreatieterrein de 'Groene Punt' aan de noordkant van Fort Ossenmarkt (onderdeel van bastion 'Bakkerschans'). Roozeboom en Bakkerschans hebben daarbij het meest uitgesproken karakter. Nader onderzoek moet uitwijzen of en hoe de andere bastions beter bij kunnen dragen aan de groeiende behoefte om te sporten en te recreëren.

In iedere wijk van Weesp zijn speelplaatsen zichtbaar, maar het aantal is beperkt en een aantal speeltuinen verkeert in slechte staat, waardoor ze onvoldoende worden gebruikt en in sommige gevallen zelfs een sociaal onveilige indruk achter kunnen laten. Bestaande speeltuinen krijgen daarom een kwaliteitsimpuls en onderzocht wordt of en waar nieuwe speeltuinen een plek kunnen krijgen. Hierbij valt ook te denken aan speelmogelijkheden voor oudere jeugdige doelgroepen, zoals bijvoorbeeld een nieuw klimbos.

Volkstuinen

Weesp kent twee volkstuincomplexen, *'Kweeklust'*, *'van Houten'*. Een derde volkstuincomplex *'Linneaus'* bevindt zich buiten de huidige gemeentegrens, ten noorden van Driemond. De Weesper volkstuincomplexen blijven behouden.

Wijkgroen

Wijkgroen is onderdeel van de hoofdgroenstructuur (HGS).
Het meeste wijkgroen bevindt zich aan de randen van de buurten, zoals bij Zuid II aan de Vecht, bij Aetsveld Zuid grenzend aan de Aetsveldsepolder, bij Hogewey grenzend aan de Hogeweyselaan, en bij de Dichtersbuurt tegen het spoor. Ook het groen rond industrieel erfgoed *'Het Domijn'* kan worden bestempeld als wijkgroen.
Met de ontwikkeling van Weespersluis krijgt Weesp er veel kwalitatief groen bij, door toevoeging van het Weespersluispark, het Gouwpark en het Muiderslotpark.

Het wijkgroen in de Hogeweyselaan en de Dichtersbuurt krijgt een kwaliteitsimpuls. Er wordt ook gekeken naar manieren om ruimte rond de Goollandseweg, tussen Aetsveld Noord en Zuid I en II te vergroenen. Doel is onder andere om de samenhang tussen de buurten aan weerszijden te versterken.

Binnen Aetsveld wordt gezocht naar mogelijkheden om verder te vergroenen. Hierbij wordt gekeken naar de ring van de Begijnepolderweg – Bastionweg.

De bastions fungeren ook als wijkgroen omdat deze niet alleen recreanten en toeristen aantrekken maar met name ook bewoners van omliggende buurten, die de bastions gebruiken als een belangrijke locatie om te spelen of te wandelen. De bastions schelen onderling wel in ruimtelijke kwaliteit en aantrekkelijkheid. Bastion Draaierschans verdient wat dat betreft de meeste aandacht en krijgt daarom een kwaliteitsimpuls. Er wordt nog onderzocht op welke manier het bastion aantrekkelijker kan worden gemaakt en welke (recreatieve) functies hier het meest passend zijn.

Plein / ontmoetingsplek

Met nieuwe gebiedstransformaties of intensivering van bestaande bedrijventerreinen wordt de beschikbare openbare ruimte intensiever gebruikt. Dit vraagt in sommige gevallen om herinrichting, of toevoeging van nieuwe aantrekkelijke pleinen of ontmoetingsplekken. Er zijn kansen genoeg zoals op de uiterste punt van de Nijverheidslaan, met een mooi uitzicht op de Vecht en het achterliggende landschap.

Bomenstructuur

De bomenstructuur strekt zich uit over lange lanen en verkeersaders. Sommige structuren kunnen een historische oorsprong hebben, zoals in het geval van de Papelaan en de Herensingel. De Bomenstructuur bevat meer bomenrijen dan de Hoofdbomenstructuur uit het Groenbeheerplan, omdat de Papelaan en delen van de Herensingel hier bijvoorbeeld niet in zijn opgenomen.

5.2 II: Economisch vitaal en ondernemend

Intensiveren bedrijventerreinen
Weesp groeit in inwonertal, maar ook in het aantal banen wil Weesp groeien. Daarvoor is meer werkgelegenheid en bedrijvigheid nodig. Omdat Weesp het landschap open wil houden en tevens wil voorzien in de groeiende woningbehoefte betekent dit dat er binnen de bestaande contouren, op de bestaande bedrijventerreinen wordt gezocht naar mogelijkheden voor een hogere concentratie van werkgelegenheid en bedrijvigheid. Dit kan bijvoorbeeld door hogere dichtheden, door stapelen van werkfuncties of het opsplitsen van percelen. In het centrale deel van bedrijventerrein Noord, bedrijventerrein Van Houten en in beperkte mate op bedrijventerrein Nijverheidslaan liggen kansen voor intensivering. De mate waarin vraagt om nader onderzoek en afstemming met belanghebbenden.
Daarnaast biedt het stationsgebied kansen voor toevoegen arbeidsplaatsen.

Transformatiegebieden
Op een drietal plekken aan de rand van bedrijventerreinen zijn transformaties (van werkfunctie naar woonfunctie) gerealiseerd/ gepland: Op terrein Nijverheidslaan (Weesperwerf), op het Van Houten Industriepark en aan de Amstellandlaan. Woningbouw vindt, buiten lopende transformaties, niet plaats op de bedrijventerreinen.

Verduurzaming bedrijventerrein
Verduurzaming is van toepassing op alle drie bedrijventerreinen in Weesp: Noord, Van Houten en de Nijverheidslaan.

Route voor zwaar logistiek verkeer
Weesp heeft nog altijd veel zware industrie en bedrijven binnen logistieke sector op haar bedrijventerreinen, voornamelijk op Noord en Van Houten – en dat zal nog even zo blijven. De bestaande doorgaande wegen (Rijnkade en Hogeweyselaan) ontsluitingswegen (N236 en Korte Muiderweg / Weesperweg) wikkelen daardoor relatief veel zwaar logistiek verkeer af. Omdat de Hogeweyselaan grenst aan zowel het bedrijventerrein Noord als aan de woonwijk Hogewey wordt er in deze wijken veel overlast ervaren van het verkeer. Zwaar logistiek verkeer zal eerst een stuk via Flevolaan, Gemeenschapspolderweg, Pampuslaan en Bloemendalerweg door bedrijventerrein Noord worden omgeleid om de overlast van de Hogeweyselaan ter hoogte van de woonwijk Hogewey te beperken. Nader onderzoek moet nog uitwijzen in hoeverre dit haalbaar is.

De nieuwe ontsluitingsweg die om Weespersluis heen buigt en de A1 rechtstreeks verbindt met Hogeweyselaan zorgt voor een nieuwe (snelle) route om zwaar logistiek verkeer af te wikkelen. Door de nieuwe route wordt de Leeuwenveldseweg ontlast. Deze hoeft straks voornamelijk alleen bestemmingsverkeer richting het station, de aangrenzende woonwijken en verkeer richting bedrijventerrein de Nijverheidslaan af te wikkelen.

Autovrije winkelstraat
Winkelstraat zonder autoverkeer, voor hoofdzakelijk voetgangers en winkelend publiek. Bevat een programmatische mix van recreëren, werken en wonen. Herbergt overwegend winkels en horeca, met name in de plint. De Nieuwstraat en de Slijkstraat zijn bestempeld als autovrije winkelstraat. De autovrije straten zijn wel toegankelijk voor bestemmingsverkeer.

Stadsstraat
Levendige straten met een brede en gemengde samenstelling in een ruimtelijk programma van wonen, werken en ontspannen. De stadsstraten zijn geschikt voor een combinatie van verschillende verkeersstromen en gebruikers. Denk hierbij aan auto, fiets en voetganger. De Groeneweg – Breedstraat en de Binnenveer – Buitenveer zijn de stadsstraten van Weesp.

Afwaarderen / herprofileren wegen
Door de nieuwe ontsluitingsweg tussen de Hogeweyselaan en de A1 (rondweg Weespersluis), zal de huidige ontsluitingsweg 'Korte Muiderweg / Weesperweg' aanzienlijk minder worden gebruikt. Deze weg wordt daarom afgewaardeerd en krijgt een ander profiel met meer ruimte voor fietser en voetganger. Ook de maximale snelheid gaat hier omlaag naar 50 km/u, of indien mogelijk, naar 30 km/u. Ook de voormalige doorgaande route door de stad langs het station – een deel van de Herensingel – Jan Tooropstraat – M. Nijhoffstraat en weer een deel van de Herensingel krijgt minder verkeer te verstouwen als gevolg van de nieuwe ringweg rond Weespersluis.
Om de relatie tussen buurten Aetsveld Noord en Zuid I en II (tegen de binnenstad) te versterken en de overlast te beperken zou herprofilering van de kruisende Gooilandseweg ook een optie kunnen zijn. De Gooilandseweg blijft in tegenstelling tot de Korte Muiderweg / Weesperweg wel een drukke doorgaansroute. Aanvullend onderzoek is nodig om te bepalen wat hier mogelijk is.

(Stads)boulevard
Belangrijkste binnenstedelijke verkeersader die de verschillende wijken onderling en met de regionale uitvalswegen verbindt. De stadsboulevard moet daarom herkenbaar zijn door een hoge mate van uniformiteit en hoge ruimtelijke kwaliteit, met hoge eisen aan de openbare ruimte en een breed straatprofiel. Het straatprofiel bestaat uit gescheiden wegvakken voor auto, fiets en voetganger. De autobanen worden gescheiden door een aantrekkelijk ingerichte (verhoogde) middenberm. Er is ruimte voor bomenrijen aan weerszijden en in middenberm. Stoplichten blijven tot een minimum beperkt en er zijn ruim voldoende locaties om over te steken met duidelijk aangegeven voetgangersoversteekplaatsen.
De stadsboulevard herbergt vooral een programmatische mix van wonen en werken. Aan de stadsboulevard kan eventueel in hogere dichtheid worden gebouwd, met hogere bouwhoogten die afwijken van de rest van Weesp. Dit geldt voornamelijk voor het tracé tussen het spoor en de N236. De stadsboulevard loopt van de G.J. Wiefferingdreef – C.J. van Houtenlaan – Prinses Irenelaan – Casparuslaan – Amstellandlaan – Hogeweyselaan tot aan de nieuwe ontsluitingsweg richting de A1, eventueel aangevuld met de Leeuwenveldseweg tot aan het treinstation.

Potentiële passages (tunnels en bruggen)
Weesp wordt in drieën gedeeld door een aantal infrastructurele barrières: de spoorlijn (Gooicorridor) en de N236 / Gooilandseweg . Aan de westkant is er ook het Amsterdam-Rijnkanaal. Dit gaat ten koste van de (interne) bereikbaarheid. Om de verschillende buurten en wijken beter met elkaar te verbinden en reistijden per fiets te verkorten zijn een aantal nieuwe verbindingen nodig. Dit kan in de vorm van een tunnel of een brug. Er zijn verschillende opties denkbaar, die verder onderzocht moeten worden op technische en financiële haalbaarheid. Het gaat om de volgende locaties:

- Fietsbrug over *'Smal Weesp'*, die *Verlengd Buitenveer* verbindt met de *Korte Stammerdijk;*
- Fietsbrug over het *Amsterdam-Rijnkanaal* op twee potentiële locaties – verlenging van de *Amstellandlaan* en de *Gemeenschapspolderweg;*
- Fietstunnel onder het spoor, die de historische *Papelaan* weer onderling verbindt;
- Fietstunnel onder het spoor, die de *J. Slauerhoffstraat* verbindt met een nieuwe doorgaande fietsroute door Weespersluis;
- Fietstunnel in twee opties onder het spoor, die resp. het Jan Camperplein of de *Jan Tooropstraat* verbindt met *de Bloemendalerpoldersingel;*
- Fietspassage bij de huidige onderdoorgang van het station;
- Fietstunnel onder het spoor, die *Stationsweg* verbindt met de Nijverheidslaan.

Centrumgebied
Het centrumgebied beslaat een groot deel van het gemengde woon-werk- en winkelgebied binnen de historische vesting. Het centrumgebied verschilt niet alleen in uiterlijke kenmerken sterk van de omliggende wijken en buurten, maar ook in sociaaleconomisch opzicht: het woon-werk-milieu van het centrumgebied is omgeven door voornamelijk de vele woonmilieus die Weesp rijk is. Het centrumgebied heeft geen harde contour maar is een indicatie van de 'economische binnenstad'. Het centrumgebied krijgt specifieke aandacht in verschillende beleidsthema's.

Overnachtingsaccommodaties
Weesp heeft een redelijk aanbod van verschillende overnachtingsaccommodaties, zoals B&B's en groepsaccommodaties langs de Vecht. Het hotelaanbod is beperkt – het enige hotel staat in de binnenstad, aan de Herengracht.

Recreatieve fietsroutes (rondje Diemerscheg en fietsknooppuntennetwerk)
Weesp ligt centraal in het open landschap tussen Amsterdam en ´t Gooi en fungeert daardoor als een belangrijke knoop in het regionale fietsnetwerk. Veel fietsroutes die uitmonden in Weesp zijn onderdeel van het fietsknooppuntennetwerk. In de ontwikkeling van de Diemerscheg zijn ook nieuwe fietsroutes voorgesteld. Deze routes lopen dwars door de Diemerpolder en sluiten aan op Weesp en het fietsknooppuntennetwerk. De fietsroutes worden onderling aan elkaar verbonden door het nieuwe *'rondje Diemerscheg'*, een tocht van twintig kilometer rond de Diemerpolder – met als doel de beleving en de verbinding tussen stad en land verder te vergroten. Weesp is hier een belangrijk onderdeel van.

5.3 III: Klimaatneutraal en klimaatbestendig

Zoekgebieden zon, wind en gemengd
De zoekgebieden voor zonnepanelen, windmolens en combinaties daarvan komen voort uit de ´RES´ (Regionale Energiestrategie). Het zijn nadrukkelijk zoekgebieden, wat betekent dat de betreffende locaties in studie zijn en daarmee geen zekerheid vormen voor daadwerkelijke realisatie.
Zoekgebieden voor zonnepanelen volgen vooral de A1-corridor. Verder wordt ingezet op grootschalige opwek van zonne-energie op daken (met name op de drie bedrijventerreinen). Weesp heeft de zoekgebieden voor windmolens geschrapt. De zoekgebieden voor wind in de regio bevinden zich dus buiten de gemeentegrens van Weesp.
Delen van het spoor 'de Gooicorridor' en de snelweg A1 worden afgeschermd door geluidschermen. Deze geluidsschermen bieden ook kansen voor het plaatsen van zonnepanelen.

Elektriciteitscentrale en hoogspanningsnetwerk (380 kV)
Op de 'Diemer Vijfhoek' in Diemen staat een elektriciteitscentrale. De opgewekte elektriciteit wordt in westelijke, zuidelijke, en oostelijke windrichting via een hoogspanningsnetwerk (380 kV) getransporteerd richting de verstedelijkte gebieden. Het gebied rond Weesp bevat daarmee een relatief hoge concentratie van beeldbepalende hoogspanningsmasten in het landschap. De hoogspanningstracés volgen in zuidelijke richting aan de westelijke zijde het Amsterdam-Rijnkanaal en in oostelijke richting de noordelijke en zuidelijke zijde van de A1-corridor.

Middenspanningsnet en onderstations
Via 'onderstations' wordt de hoogspanning van het 380 kV-net omgezet in middenspanning, die vervolgens weer wordt getransporteerd naar de verschillende wijken en buurten. Weesp heeft op dit moment één zo'n onderstation in het onbebouwde stuk van de Aetsveldsepolder, ten zuiden van de N236 en tussen de golfbaan en de wijk Aetsveld. Door de significante groei van Weesp in de laatste jaren en in de toekomst is één onderstation onvoldoende om alle Weespers van elektriciteit te blijven voorzien. Daarom is er een zoekgebied aangewezen voor een tweede onderstation aan de noordzijde van Weespersluis aan de nieuwe rondweg en tegen de A1.
De onderstations moeten onderling met elkaar worden verbonden, wat een nieuw tracé dwars door Weesp vereist.

Bronnen industriële restwarmte en warmtenetten (stadsverwarming)
Weesp kent een aantal warmteproducerende bronnen op de bedrijventerreinen Noord en Van Houtten. Op Noord is dat de waterzuiveringsinstallatie en op Van Houten de chemische installaties van Abott en het nieuwe datacenter. Deze locaties bieden kansen voor het distribueren van restwarmte naar bestaande woonwijken (en werklocaties) om aan de gestelde doelen voor klimaatneutraliteit te voldoen. Daarvoor kan een warmtenet worden uitgelegd van de betreffende locaties naar de naar de omliggende woonwijken en bedrijventerreinen. De warmtenetten op de kaart zijn indicatief.

5.4 IV: Waardevolle leefomgeving en lokale identiteit

Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam

Weesp is een unieke vestingstad die onderdeel uitmaakt van zowel de Hollandse Waterlinie als de Stelling van Amsterdam. De Stelling van Amsterdam heeft de status van werelderfgoed. De Weesper vesting bestaat uit meerdere bastions, waarvan er een aantal nog altijd onbebouwd en in originele staat zichtbaar zijn. Deze bastions worden op verschillende manieren gebruikt, maar voornamelijk voor recreatie. Een ander deel van deze bastions is in het verleden bebouwd – daar staan nu voornamelijk woningen. Ook het kenmerkende Fort Uitermeer in het open landschap aan de Vecht is een belangrijk onderdeel van beide verdedigingslinies. Vanwege het unieke historische karakter zet Weesp in op behoud van het erfgoed en het benutten van de potentie voor recreatieve doeleinden.

Cultuurhistorisch object (molen)

Weesp is rijk aan molens. Er staan er drie binnen de gemeentegrenzen en binnen de bebouwde kom, 't Haantje' en twee in lijn aan de Vecht 'De Vriendschap' en 'De Eendragt'. Twee molens, meermolen 'De onrust' en de 'De Gemeenschapsmolen', staan net buiten de gemeentegrenzen en in het open landschap. De molens dragen bij aan de karakteristieke historische stadsgezichten van Weesp en vormen een belangrijke toeristische trekpleister.

Industrieel erfgoed

Het bekendste industriële erfgoed is 'Het Domijn', een verborgen parel in de uiterste noordwestelijke punt van Weesp, boven industrieterrein Noord. Dit complex moet behouden blijven vanwege haar unieke ligging, de biodiversiteit in het groen en het historisch-industrieel karakter. Bij eventuele ontwikkelingen rond het spoor en aan de noordzijde van bedrijventerrein Noord in de verre toekomst zal rekening gehouden moeten worden met de eigendomssituatie van het terrein van Het Domijn. Het Domijn is een coöperatie voor de creatieve bedrijvigheid, waarin kunstenaars en bedrijven gehuisvest zijn.

Aardkundig monument

Het aardkundig monument is onderdeel van het provinciaal beleid op de ondergrond. Het aardkundig monument beslaat voor een groot deel de Aetsveldsepolder en volgt verder het noordelijke en oostelijke deel van de Vecht, ter hoogte van Weesp.

Droge Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De droge ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van de hoofdgroenstructuur (HGS). Deze volgt voor een groot deel het spoor van de 'Gooicorridor' en het spoor richting Almere, waar ook de spoordriehoek onder valt. De droge EHS beslaat ook het deel langs de 'Uitwatering van het Naardermeer', ten noorden van de spoordriehoek.

Begraafplaats / Galgenveld

Weesp heeft twee begraafplaatsen 'Carspelhof' en 'Landscroon'. Daarnaast heeft Weesp een voormalig galgenveld langs de historische Papenlaan, ten noorden van het spoor en nu onderdeel van Weespersluis. Archeologische overblijfselen van dit galgenveld zijn nog altijd in tact. Het voormalige galgenveld blijft gevrijwaard van bebouwing.

Landschapspark

De landschapsparken zijn onderdeel van de hoofdgroenstructuur (HGS). Er zijn een aantal stroken benoemd als landschapspark:

1) het gebied tussen de Gooilandsweg en de Vecht, ter hoogte van de begraafplaats 'Carspelhof';
2) het gebied tussen de Korte Muiderweg / Weesperweg en de Vecht, en;
3) de gehele noordelijke strook tussen Weespersluis en de A1 en een deel tussen Weespersluis en de nieuwe ontsluitingsweg. In dit gebied ontstaat een heel nieuw bos door de aanplant van veel nieuwe bomen.

In de Diemerscheg, buiten de gemeentegrens aan de andere kant van het Amsterdam-Rijnkanaal, zal ook bebossing plaatsvinden door de verdere aanplant van het Diemerbos.

Ontsluiting landschap

Ondanks dat Weesp in een prachtig open landschap ligt zijn de randen van de stad relatief gesloten en is het landschap in sommige gevallen niet of nauwelijks toegankelijk. Op een aantal locaties wordt daarom voorgesteld om de relatie tussen stad en land te versterken door een betere ontsluiting van het landschap. Dit kan een infrastructurele ingreep zijn zoals een tunnel of een brug om de bereikbaarheid te vergroten, maar ook een ruimtelijke ingreep om de relatie tussen stad en land te versterken. Dat laatste bijvoorbeeld worden bereikt door een andere stedenbouwkundige of landschappelijke inrichting of door aanpassing van de openbare ruimte. De volgende locaties zijn aangewezen:

- Noordzijde Weespersluis – nieuw landschapspark tussen A1 en Weespersluis
- Oostzijde Weespersluis – landschapspark tussen de Korte Muiderweg / Weesperweg en de Vecht;
- Aetsveld Zuid – Aetsveldsepolder;
- Bedrijventerrein Van Houten – sport- en recreatiecomplex aan de Kanaaldijk Oost, ten zuiden van de N236;
- Bedrijventerrein Noord – volkstuincomplex Linnaeus boven Driemond, Diemerscheg (barrière Amsterdam-Rijnkanaal), mogelijk verlenging van Amstellandlaan;
- Industrieel erfgoed 'Het Domijn' – nieuw landschapspark Weespersluis (spoorbarrière);

De locaties zijn suggestief en de manier waarop de ontsluiting met het landschap kan worden verbeterd hangt sterk af van de locatie. Nader onderzoek is nodig om te bepalen welke vorm het best past bij de locatie.

Multifunctioneel agrarisch gebruik
Multifunctioneel agrarisch gebruik gaat over het combineren van verschillende functies en meervoudig gebruik van het landschap (ten gunste van de biodiversiteit) bij agrarische ondernemingen. Multifunctioneel agrarisch gebruik heeft in principe betrekking op alle agrarische ondernemingen in Weesp en beperkt zich niet tot één of meerdere gebieden. Nader onderzoek is nodig om hier invulling aan te kunnen geven.

Versterken biodiversiteit
Door intensieve veehouderij en lage grondwaterstanden is de biodiversiteit in het open landschap achteruit gegaan.

5.5 NA 2040:

Spoortunnel onder de Vecht
Een lang gekoesterde wens is het ondergronds brengen van de huidige spoorlijnen ter hoogte van de Vecht. Dit heeft een aantal voordelen: het stimuleert de doorvaart van het vaarverkeer over de Vecht (nu nog gehinderd door de lange wachttijden voor de spoorbrug) en door ondertunneling kan een deel van de huidige spoorbarrière worden opgelost. Wanneer de spoortunnel wordt doorgetrokken tot het station dan biedt dit kansen voor het aanhelen van de stadsdelen aan de noord- en zuidkant van het huidige spoor. Met integrale gebiedsontwikkeling kan het stationsgebied de entree van Weesp aantrekkelijker maken en een belangrijke brug slaan tussen noord en zuid. De plannen voor een spoortunnel zijn onlangs in het regionale traject OV-SAAL op de lange baan geschoven.

Nieuw station
Op de langetermijn kan de lijnvoering op het huidige spoor (Gooicorridor) gaan veranderen. Afspraken hierover veranderen van tijd tot tijd, maar er bestaat een kans de frequentie op het bestaande spoor verder omhoog gaat, vergelijkbaar met een lightrail volgens het Duitse S-bahn principe. Een andere optie is het doortrekken van een metrolijn vanuit Amsterdam.
Bij beide opties past na 2040 mogelijk een nieuw (extra) station, boven bedrijventerrein Noord.

Nieuwe P+R
Een nieuw station biedt kansen voor een nieuwe P+R, verder van de binnenstad. De waardevolle grond van de bestaande P+R-locatie kan bij behoud van het huidige station dan beter worden benut voor verdichting, wat ook bijdraagt aan de relatie tussen de binnenstad en het stationsgebied.

5.6 Netwerk

Netwerkkaart OV in en rondom Weesp

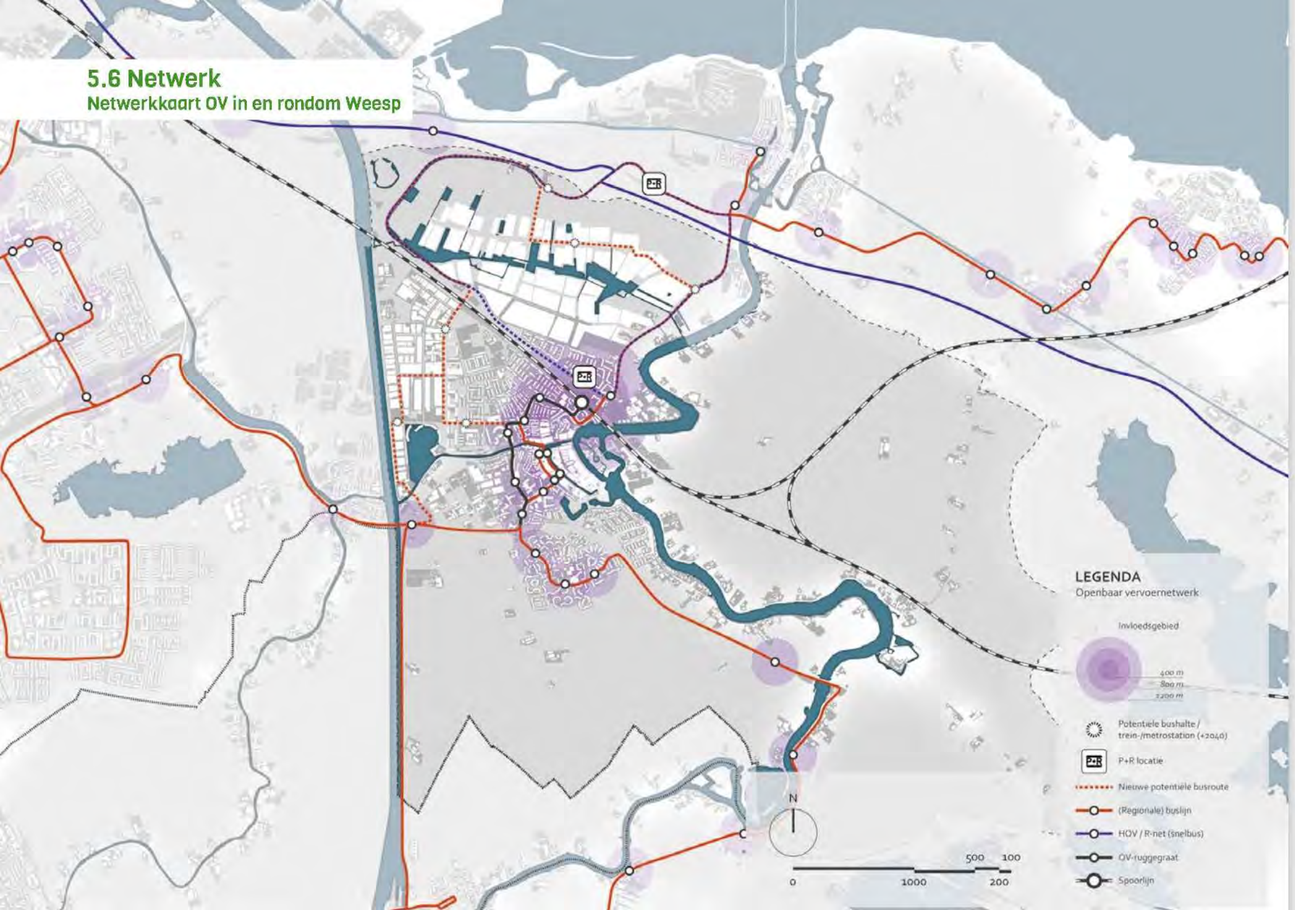

Netwerkkaart uitvergroot: OV in Weesp

OV

Weesp heeft een robuust ov-netwerk. De stad ligt centraal aan de 'Gooicorridor', met een veelgebruikt treinstation door zowel overstappers van trein-trein, bus-trein en auto-trein (naastgelegen P+R), als reizigers met Weesp als start- of eindbestemming. De spoorlijn wordt gevoed door aantal haakse busverbindingen, die vanaf de N236 als een ruggengraat door de stad heen lopen richting het treinstation (Prinses Irenelaan – Casparuslaan – Herensingel – Jan Tooropstraat – Herensingel – Stationsweg). Tegenover de concentratie van buslijnen door de binnenstad staat dat het ov in sommige wijken, zoals Hogewey of Zuid I en II beperkt toegankelijk is. In het mobiliteitsplan is onderzocht of dit in de toekomst kan worden opgevangen door optioneel aanvullend lokaal vervoer (deelmobiliteit) om vervoer toegankelijker te maken voor iedereen die dat nodig heeft.
De nieuwe ringweg rond Weespersluis biedt ook kansen om een hele nieuwe busroute te introduceren, vanaf de N236 over de Rijnkade en/of via de Amstellandlaan – Hogeweyselaan over de nieuwe rondweg richting de A1 en P+R Muiderpoort. Vanaf de Weesperweg kan een andere potentiële busroute via de noordoostzijde Weespersluis bedienen.
Er komt ook een nieuwe HOV-verbinding tussen Weesp en IJburg. Er liggen twee voorkeursalternatieven: vanaf het station over (1) de Leeuwenveldseweg, de nieuwe rondweg richting de A1 en (2) de Korte Muiderweg en de Weesperweg richting de A1. Over de definitieve route wordt later besloten.

Netwerkkaart fietsroutes in en rondom Weesp

Fiets

Weesp maakt onderdeel uit van een uitgebreid lokaal en regionaal fietsnetwerk, waarvan sommige routes vooral recreatief worden gebruikt en een aantal routes vooral als snellere 'doorfietsroutes' door forensen. In het mobiliteitsplan wordt dieper ingegaan op de verschillende fietsroutes en hanteert hier meer en in sommige gevallen andere definities voor.

De meeste recreatieve fietsroutes lopen in noord-zuidelijke richting langs de rivieren of door het landschap tussen Weesp en het Naardermeer of door de Diemerscheg. Een belangrijke toevoeging is het 'rondje Diemerscheg', een nieuwe recreatieve fietsroute rond de Diemerpolder. Een andere kansrijke recreatieve route is de verlenging van de Aetsveldseweg als fietspad tot aan de Klompweg.

De snelle fietsroutes lopen vooral in oost-westelijke richting van Amsterdam naar 't Gooi en richting Almere. Deze routes volgen de N236, de A1, het spoor of het Amsterdam-Rijnkanaal en komen terug in regionaal en provinciaal beleid van de Gooi- en Vechtstreek, de MRA en de provincie Noord-Holland. Naast een aantal nieuwe tracés zijn op bestaande routes aanvullende infrastructurele en ruimtelijke ingrepen nodig om de reistijd en het comfort voor de snelle fietser te verbeteren.

Binnen Weesp wordt het lokale fietsnetwerk onderbroken door een aantal infrastructurele barrières, zoals de spoorlijn en het Amsterdam-Rijnkanaal. Om de interne bereikbarheid te vergroten en de reistijd te verkorten zijn een aantal nieuwe passages (tunnels en/of bruggen) nodig. Een aantal potentiële locaties wordt elders beschreven, onder opgave 2. Nader onderzoek moet uitwijzen welke locaties en uitvoeringen financieel en technisch haalbaar zijn.

Netwerkkaart auto in en rondom Weesp

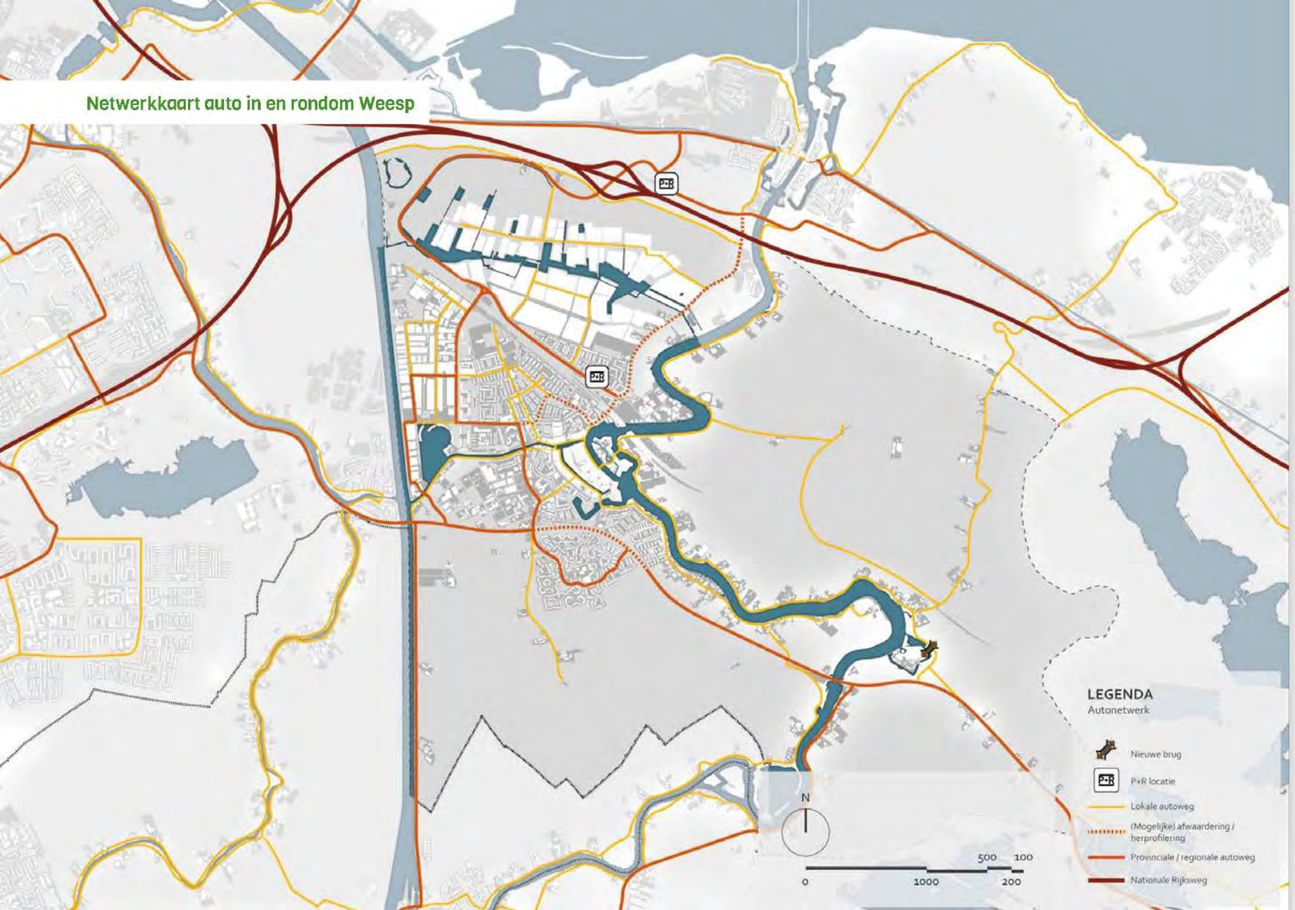

Auto

Het wegennet rond Weesp is ingedeeld in drie lagen: snelwegen, regionale wegen en lokale wegen. Aan het wegennet verandert de komende jaren niet bijzonder veel. De grootste wijzigingen zijn de komst van de nieuwe ontsluitingsweg "de Waterlinie" tussen de A1 en de Hogeweyselaan (Diemerboog) en de afwaardering / herprofilering van de Korte Muiderweg / Weesperweg en een mogelijk deel van de huidige binnenring (Herensingel – Jan Tooropstraat – M. Nijhoffstraat), als gevolg van de nieuwe route die ontstaat door de komst van de Diemerboog.
Er is een nieuwe aanvullende brug nodig over de 's-Gravenlandschevaart, ter hoogte van fort Uitermeer, om de bereikbaarheid van het achterliggende gebied voor zware en brede voertuigen te waarborgen. De huidige monumentale brug heeft beperkingen op het gebied van belastbaarheid en breedte. Dit is opgenomen in het concept mobiliteitsplan.

Netwerkkaart uitvergroot: belangrijke autoverbindingen in Weesp

BIJLAGE 1: INPUT OMGEVINGSVISIE WEESP

Gemeente Weesp

- Kernwaarden- en opgavenprofiel Weesp (2017)
- Structuurvisie Weesp 2013-2030, Weesp vertelt haar verhaal;
- Structuurvisie bedrijventerreinen, 2010;
- Woonvisie 2017;
- Grondbeleid Nota Gemeente Weesp 2015;
- Nota toerisme en recreatie, september 2007;
- Toeristisch Actieplan 2019 2022, vastgesteld 7 mei 2019;
- Toeristisch Actieplan 2019-2022, voortgangspercentage;
- Toeristisch actieplan 2019 – 2022, Raads Informatie Brief (RIB);
- VTH-beleidsplan Weesp 2018-2022;
- Regionaal beleidskader VTH 2019-2022; http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Weesp/CVDR622099.html
- Detailhandel 2007;
- Duurzaamheidnota Weesp, september 2016;
- Nota Parkeermaatregelen Weesp, 2019;
- Gemeentelijk Verkeers en vervoersplan, oktober 2007;
- Visie spoortunnel Weesp, februari 2010;
- Welstandsnota Weesp, 2017;
- Evenementenbeleid Weesp 2015;
- Groenbeleidsplan, 14 november 2019;
- Economische Visie Binnenstad Weesp, 2019 Actualisatie onderzoek 'Een vernieuwde Achtergracht?' Benchmarkonderzoek naar het ontdempen van de Achtergracht, Weesp (december 2020)
- Weesp Cultuurstad, Cultuurnota Weesp 2017-2021, juli 2017
- Actieplan in het kader van de Regeling geluid Milieubeheer voor Weesp, 2018-2023

In opdracht van de gemeente Weesp:

- BRO, Economische visie binnenstad Weesp 2019, 19 augustus 2019;
- De Verlichting, Integraal huisvestingsplan onderwijs, 22 maart 2016;
- STEC, Analyse bedrijventerreinen Weesp, oktober 2020.

Gooi en Vechtstreek

- Regionale woonvisie Gooi en Vechtstreek, Kennisupdate, 9 februari 2016;
- Regionale Actie programma Wonen, 2016 – 2020;
- beleidsvisie externe veiligheid, maart 2010;
- Water in Gooi en Vecht Bouwsteen voor het onderdeel water in de Omgevingsvisie, 4 juli 2019.
- Ecorys: Analyse werklocaties Gooi en Vechtstreek, Toekomstige economische potentie van Gooi en Vechtstreek en relatie met de ruimtevraag naar werklocaties, september 2020.
- GGD, cijferboek, 2016
- GGD, zo gaat het met ons, 2016
- GGD, Zo gaat het met ons in Weesp, A3 factsheet, 2016

In opdracht van Gooi en Vechtstreek

- RHO, Regionale samenwerking Omgevingsvisie, Onderzoek OV-knooppunten, 28 augustus 2019;

Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek

- Visie veilige leefomgeving en de Omgevingswet, 2019'

Gemeente Amsterdam

- Team MV, PMB, Maatschappelijke voorzieningen Weespersluis 2020-2035, 8 oktober 2020;
- OIS, Toerisme MRA, 2017 – 2018, november 2018;
- OIS, Toeristische sector Weesp: 1e inventarisatie 2019,
- Sport en Bos, Quick scan Sport accommodaties Weesp, januari 2021
- Diemerscheg, Beheer en Ontwikkelstrategie, 2020.

- **Liander.**
- Liander in een brief aan college BenW Weesp, zorgen over betrouwbare elektriciteitsvoorziening gemeente Weesp, 19 juni 2020

MRA

- MRA, Ontwikkelkader, verblijfsaccommodaties, Grip op Groei, definitieve versie 11 juli 2019

RES

- Noord Hollands Energie Regio, 2,7 TWh duurzame energie in 2030, concept RES, gedateerd 22 april 2020. Op: https://energieregionhz.nl/

Provincie Noord Holland

- Bevolkingsprognose Noord Holland, 2019-2040, Sector Onderzoek & Informatie, Bevolking, huishoudens en woningbehoefte, 21-8-2019
- Monitor Woningbouw 2019, Productie, plancapaciteit en woningbehoefte
- Omgevingsvisie NH2050, 19 november 2018

In opdracht van provincie Noord Holland

- Beformation, Maarten Sukel, Airbnb in Noord-Holland, december 2018

CBS

- Diverse cijfers

RIVM

- RIVM, GGD-richtlijn medische milieukunde, veehouderij en gezondheid, RIVM-rapport 2020-0092

Rijksoverheid

- Nationale Omgevingsvisie (11 september 2020)

COLOFON

De concept-Omgevingsvisie Weesp 2050 is opgesteld in opdracht van het gemeentebestuur van Weesp en is op 14 oktober 2021 vastgesteld door de gemeenteraad van Weesp.

Contact
Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
omgevingsvisie@weesp.nl
www.weesp.nl/weesp2050

Projectleiding
5.1, 2. e

Redactieteam
5.1, 2. e

Ruimtelijk onderzoek, kaarten en tekeningen
5.1, 2. e

Vormgeving
5.1, 2. e (Vorm de Stad)
5.1, 2. e (Vorm de Stad)

Fotografie
Fotobank Gemeente Amsterdam

Dank aan alle betrokkenen
De directie Ruimte en Duurzaamheid dankt alle betrokkenen, zowel binnen de gemeente als van overige organisaties, bij de totstandkoming van deze omgevingsvisie.

